

• 2.3 Pre-pirineu

La regió del Pre-pirineu

Flanquejant la zona axial del Pirineu es troben un conjunt de serralades, generalment calcàries, disposades en costes i fent cingleres de materials més joves que el del Pirineu axial. Les serres pre-pirinenques més o menys paral·leles entre elles són formades per materials sedimentaris que es desplaçaren, en forma de mantells i encavalcaments, cap al sud com a conseqüència de l'aixecament del Pirineu. Les serres anomenades interiors o més properes al Pirineu axial més importants d'oest a est són: serra de Sant Gervàs, 1.839 m; serra de Boumort, 2.070 m; serra del Cadí, 2.561 m; puig de Bassegoda, 1.376 m, etc.; mentre que les més exteriors o meridionals són: serra de Montsec, 1.679 m; serra de Mont-roig, 1.041 m, etc. Els rius que travessen la regió, tot baixant del Pirineu, tallen les serres pre-pirinenques en congosts estrets i abruptes d'origen epigènic. La vall del Segre divideix la regió pre-pirinenca en dues unitats, una de *central* a ponent i una d'*oriental* a llevant, que posen de manifest el caràcter continental de la primera i la progressiva tendència marítima i humida de la segona.

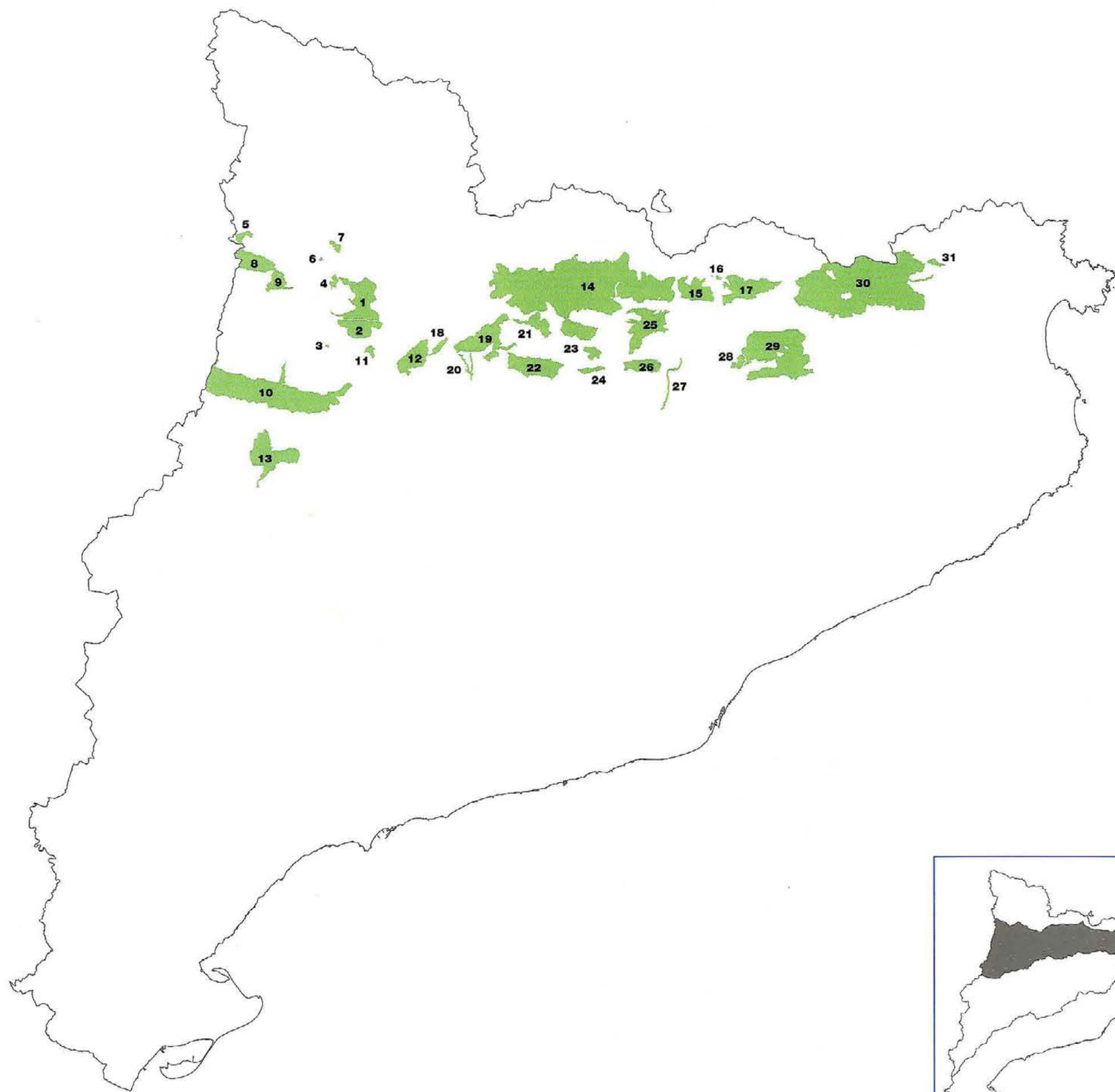
El bioclima predominant en la major part d'aquesta regió és l'axeromèric de tipus submediterrani, tot i que s'hi troben representats diversos bioclims: axèrics freds de característiques subalpines a les parts altes de les muntanyes, axeromèrics medioeuropeus a l'extrem oriental de la regió i xerotèrics de tendència mediterrània a les parts més baixes de tot el territori.

La vegetació predominant és la de tipus submediterrani, amb importants penetracions mediterrànies i euro-siberianes; el caràcter bòreo-alpí és present, exclusivament, en els nivells culminals de les muntanyes de la meitat oriental.

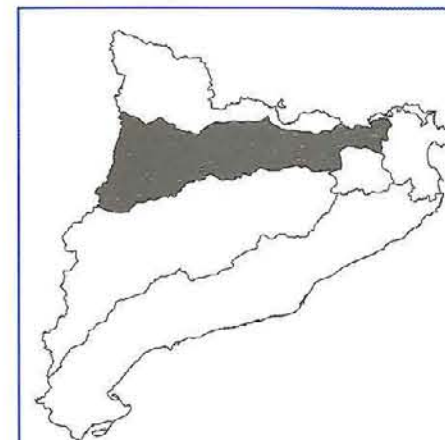

Quadre 15
Regió natural del Pre-pirineu: espais naturals

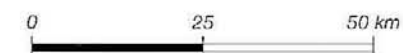
Regió	Unitat	Subunitat	Sector	Espai	
Pre-pirineu	Central	Interior	De llevant	<ul style="list-style-type: none"> Serra de Boumort Serra de Carreu Estanys de Basturs Collegats 	
			De ponent	<ul style="list-style-type: none"> Faiada de Malpàs, la Estany de Moncortès Costoja Serra de Sant Gervàs Vall Alta de Serradell 	
		Exterior	<ul style="list-style-type: none"> Serra del Montsec Serra Mitjana Serra d'Aubenc Aiguabarreig Segre-Noguera Pallaresa 		
	Oriental	Septentrional			<ul style="list-style-type: none"> Serres de Cadí-el Moixeró Serra de Montgrony Obagues de la Vall del Rigard Serra Cavallera
					<ul style="list-style-type: none"> Serra de Turp Serres d'Odèn-Port del Comte Ribera Salada Serra del Verd Serres de Busa-els Bastots-Lord Serra d'Ensija-els Rasos de Peguera Serra de Queralt Serra del Catllaràs Serra de Picancel Riera de Merlès
		De llevant		Baix Ripollès	<ul style="list-style-type: none"> Montesquiú Serres de Milany-Santa Magdalena i Puigsacalm-Bellmunt
				Alta Garrotxa	<ul style="list-style-type: none"> Alta Garrotxa, l' Penya-segats de la Muga

1. Serra de Boumort
2. Serra de Carreu
3. Estanys de Basturs
4. Collegats
5. Faiada de Malpàs, la
6. Estany de Montcortès
7. Costoja
8. Serra de Sant Gervàs
9. Vall Alta de Serradell
10. Serra del Montsec
11. Serra Mitjana
12. Serra d'Aubeng
13. Aiguabarreig Segre-Noguera Pallarosa
14. Serres del Cadí-el Moixeró
15. Serra de Montgrony
16. Obagues de la Vall del Rigard
17. Serra Cavallera
18. Serra de Turp
19. Serres d'Odèn-Port del Comte
20. Ribera Salada
21. Serra del Verd
22. Serres de Busa-els Bastels-Lord
23. Serra d'Ensija-Rasos de Peguera
24. Serra de Queralt
25. Serra del Catllaràs
26. Serra de Picancel
27. Riera de Merlès
28. Montesquiu
29. Serres de Milany-Santa Magdalena i Puigsacalm-Bellmunt
30. Alta Garrotxa, l'
31. Penya-segats de la Muga

Escala

2.3.1 El Pre-pirineu central

Unitat del Pre-pirineu català que s'estén des de la conca de la Noguera Ribagorçana fins al riu Segre. És constituïda per un conjunt de serres calcàries orientades d'oest a est, tallades transversalment per la xarxa hidrogràfica. Aquest conjunt de serres formen dues subunitats paral·leles entre si, una de més *interior* formada per Sant Gervàs, Peracalç, Boumort, Carreu i Sant Joan, i una altra de més *exterior* formada pel Montsec, Mont-roig, el grau de Moles i Aubeng. Aquestes dues alineacions de serres estan separades per la conca de Tremp, de caràcter submediterrani continental.

Aquestes serres calcàries presenten entre els diferents vessants una clara dissimetria en el seu relleu. Mentre que els vessants septentrionals presenten un relleu de formes suaus, però de fort pendent, els vessants meridionals amb formes alteroses i trencades queden tallats per majestuosos cingleres.

El bioclima dominant és del tipus axeromèric submediterrani per bé que en les serres més meridionals (Mont-roig) també es troben bioclims de tipus xerotèrics. Les precipitacions oscil·len entre els 350 mm/any als límits més meridionals, fins als 800 mm/any, tot i que als indrets que superen els 1.100 m les pluges poden superar fàcilment els 1.000 mm/any.

A les serres més interiors predomina la vegetació de caràcter submediterrani, amb petits enclavaments de vegetació euro-siberiana, mentre que a les serres més exteriors predomina la vegetació de caràcter mediterrani.

Aquesta unitat és de característiques zoogeogràfiques singulars, amb una marcada influència de les espècies que es poden considerar típicament mediterrànies. Es tracta, doncs, d'una àrea de confluència i transició entre espècies de procedència septentrional –pirinenques– i d'altres de procedència meridional –mediterrànies–, que es reparteixen en l'espai segons les seves exigències ecològiques.

2.3.1.1 Pre-pirineu central interior

Subunitat formada per una alineació contínua de muntanyes, en general calcàries, que limiten l'eix axial del Pirineu central. Aquestes formen un potent nucli muntanyós a la dreta del Segre, separat de les serres exteriors del Pre-pirineu central per la depressió de la conca de Tremp.

El sistema muntanyós que forma aquesta subunitat, encara assoleix alçades considerables de fins i tot els 2.000 m. Per la seva proximitat al nucli axial pirinenc, comprenen alguns elements característics d'aquesta regió, tot i presentar unes característiques físiques ben definides. El paisatge alpí desapareix per complet, i es transforma de forma dominant en un país submediterrani, amb introgressions d'elements mediterranis a les parts baixes i elements euro-siberians i subalpins a les parts més enlairades. En general hom pot observar una clara zonificació del paisatge vegetal: el domini del carrascar (*Quercetum rotundifoliae*), a les terres baixes, els dominis de les rouredes seques de roure martinenc (*Buxo-Quercetum pubescentis*) i de roure de fulla petita (*Violo-Quercetum fagineae*) que s'estenen per gran part del territori, el domini de la fageda (*Buxo-Fagetum*), molt localitzat a les obagues, i els dominis de la pineda de pi negre (*Vaccinio-Picetalia*) i dels prats d'ussona (*Festucion-gautieri*) als nivells culminals.

La xarxa del Pla, en funció de la situació geogràfica dels diversos espais dins la subunitat, distingeix dos sectors: un a *llevant* de la Noguera Pallaresa i una altra a *ponent* d'aquest riu. Ambdós són de característiques semblants, però presenten un progressiu augment de la continentalitat en direcció est-oest.

Sector de llevant

Sector situat entre la conca de la Noguera Pallaresa i la del riu Segre. És format per un nucli muntanyós –serres del Boumort i de Carreu– que és tallat per la Noguera en l'estret congost de Collegats.

La diversitat de paisatges d'aquest sector és representada a la xarxa del PEIN per quatre espais. El més rellevant d'aquest és el de la Serra de Boumort, per ésser el millor exemple dels sistemes naturals de les serres pre-pirinenques interiors; la Serra de Carreu, per presentar la millor mostra de la fauna amb elements de vegetació singular en aquest territori, com pinedes de pi negre, els Estanys de Basturs, per aportar una mostra dels ecosistemes dulciaquícules, de gran fragilitat i molt rars, i el congost de Collegats, que incorpora a aquest sector una singularitat geomorfològica i faunística de primer ordre.

Sector de ponent

Situat entre els rius la Noguera Pallaresa i la Noguera Ribagorçana, és format per un conjunt de serres pre-pirinenques interiors que assoleixen alçades considerables. Aquestes serres de caràcter predominantment submediterrani són molt properes a les últimes digitacions del Pirineu central axial.

Dins d'aquest sector, la xarxa d'espais del PEIN és representada per cinc espais. La Serra de Sant Gervàs constitueix un nucli orogràfic aïllat que preserva elements de la flora i fauna d'alt interès. L'espai de Costoja presenta l'interès de constituir una mostra dels sistemes naturals de transició entre el Pirineu central i el Pre-pirineu interior. L'espai de la Faiada de Malpàs mostra un paisatge més humit que les terres que l'envolten i constitueix el límit de distribució per algunes espècies pirinenques. Un espai a remarcar per la seva singularitat és el de l'Estany de Montcortès, per ésser juntament amb l'Estany de Banyoles un dels dos únics grans estanys de Catalunya, alhora que presenta ecosistemes lacustres molt diversos. La Vall Alta de Serradell és la mostra d'un paisatge pre-pirinenc equilibrat on l'erosió diferencial genera formes del relleu espectaculars.

Serra de Boumort

Pre-pirineu central interior Sector de llevant

Del conjunt d'espais naturals d'aquest sector, aquest és el que presenta una major diversitat. En aquesta serra es troben representats gran part dels paisatges propis del Pre-pirineu central, amb alguns elements pirinencs que han penetrat fins als nivells culminals d'aquest territori (Cap del Boumort, 2.076 m).

Característica serralada pre-pirinenca amb predomini dels materials calcaris i margosos que es depositaren durant el cretaci mitjà i superior, amb una orientació est-oest, constituint un gran anticlinal alpí. Aquest gran conjunt és sotmès a fenòmens de carstificació importants, que han donat lloc a formes de relleu ben singulars. És remarcable la riquesa en fòssils del cretaci superior —ammonits, equinoderms, coralls,...

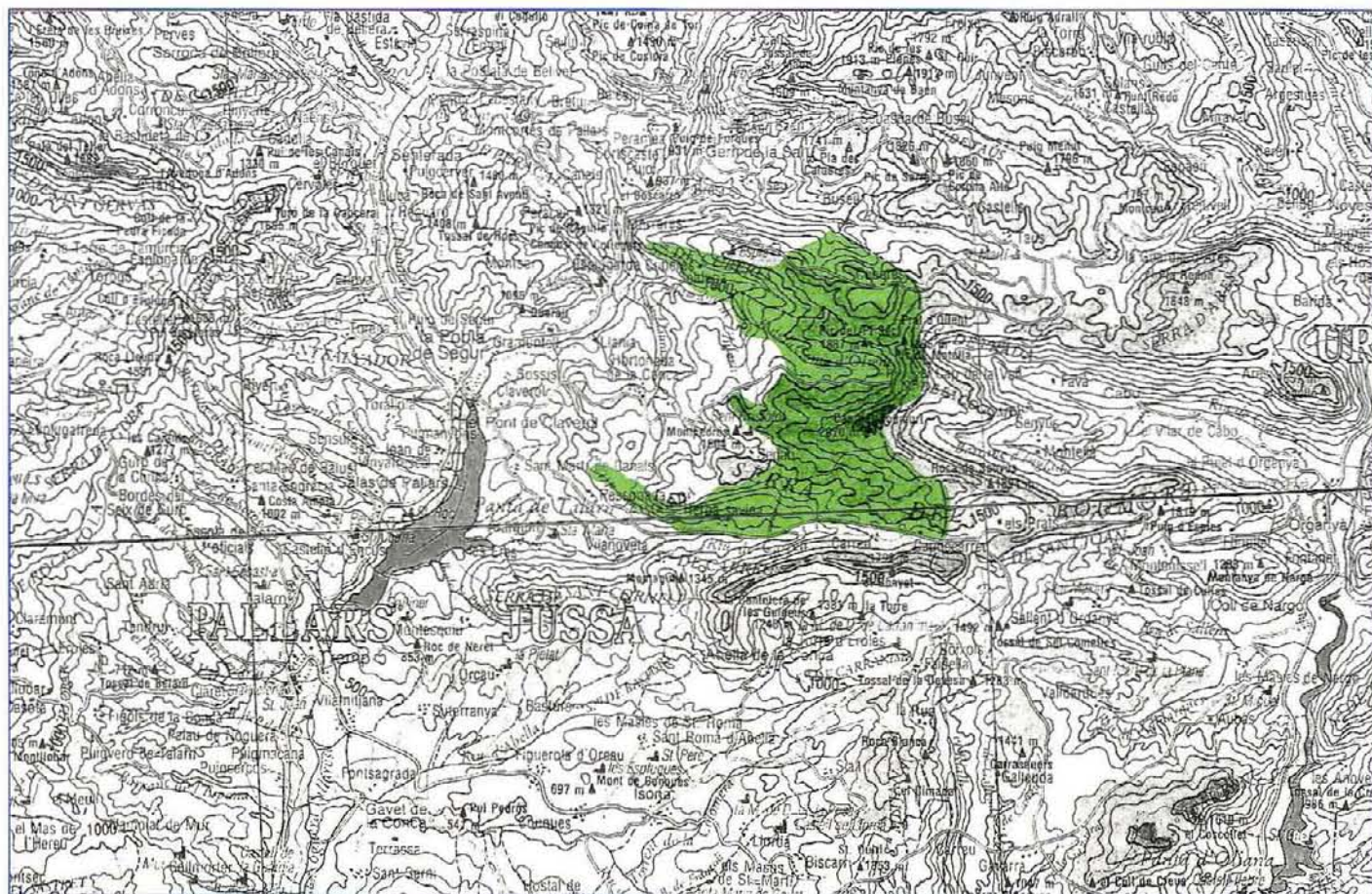
La zonificació de la vegetació és típica del Pre-pirineu central, enriquit però amb alguns elements que diferencien aquesta serra dels altres de la mateixa unitat. Les pinedes de pinassa i de pi roig (*Quercion pubescenti-petraea*, *Deschampsio-Pinion*,...) hi ocupen una gran extensió, i en el conjunt del país predominen els paisatges submediterranis. Les pinedes boreals de pi roig amb boixerola (*Arctostaphylo-Pinetum catalaunicae*) apareixen puntualment en algunes obagues de la serra. Cal destacar la penetració de l'element boro-alpí que es localitza al paisatge subalpí dels nivells culminals de la serra. Així, per exemple és al Boumort i a la Serra de Carreu on es localitzen exclusivament dins els Pre-pirineus centrals les pinedes subalpines de pi negre amb seslèria (*Pulsatillo-Pinetum uncinatae*). És l'única serra pre-pirinenca on prenen una certa rellevància els prats subalpins d'ussona (*Festucion gautieri*). Als nivells culminals de la serra cal destacar també la presència d'alguns elements de la muntanya mediterrània que enriqueixen la seva diversitat i singularitat (*Genistion lobellii*,...). La flora és especialment diversa i molt rica en espècies rares, per constituir una barrera per les plantes mediterrànies vers l'interior del Pirineu i un dels límits meridionals de distribució dels oròfits alpins i pirinencs (*Narcissus alpestris*, *Thymelaea nivalis*, *Dentaria tenuifolia*, *Aquilegia pyrenaica*,...).

La diversitat de biòtops es reflecteix en la fauna que pobla aquesta serra, que posseeix tants elements mediterranis com euro-siberians, amb elements boro-alpins. Destaca la presència de la població de cérvol (*Cervus elaphus*) més important de Catalunya, així com la població de oia d'ocells rapinyaires necròfags més importants de les nostres contrades.

L'isard hi arriba excepcionalment durant l'hivern; també és important destacar la presència del gat fer i la marta. A nivell ornitològic, destaca l'àliga calçada (*Hieractius pennatus*), que ha establert en aquesta zona la principal àrea de cria de Catalunya, el gall fer, el pigot negre, el pela-roques, etc., essent les localitats més meridionals del conjunt pre-pirineu central.

L'abundància de cavitats subterrànies permet la presència d'una fauna cavernícola, de la qual destaquen els quípters i en especial els invertebrats com els coleòpters, amb diverses espècies endèmiques (*Geotrechus ubachi*,...).

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Pre-pirineu central interior.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Pallars Jussà, el	Abella de la Conca	1.465,0
	Conca de Dalt	3.337,5
	Total	4.802,5
Pallars Sobirà, el	Baix Pallars, el	1.745,0
	Total	1.745,0

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000) 252 - 253

A.2. Delimitació

L'espai comprèn al nord la serra de Cuberes; a l'est el límit segueix la divisòria de termes municipals del Baix Pallars amb les valls d'Aguilar, i després del Pallars Jussà i Abella de la Conca amb Cabó i coll de Nargó, fins trobar el naixement del riu Carreu. D'aquí continua aquest riu vers l'oest fins als cingles de Personada, després continua vers al nord passant per la Cogulla, el Montpedrós, la Coma d'Orient i el barranc de l'Infern per retrobar la serra de Cuberes.

A.3. Superfície total 6.547,5 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Important conjunt muntanyós que separa l'aiguavés del Segre de la Noguera Pallaresa. Característica serralada pre-pirinenca amb predomini dels materials calcaris i margosos, d'orientació est-oest, i constitueix un gran anticlinal alpí. La zonació de la vegetació és la típica del Pre-pirineu central: pinedes secundàries de pinassa i de pi roig, pinedes boreals de pi roig, pinedes de pi negre, prats d'ussona, etc. La fauna és especialment diversa, per la presència d'elements tant mediterranis com euro-siberians, com també alguns de boroalpins.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Aquest espai és el més representatiu del sector de llevant i acull una bona mostra de la diversitat dels sistemes naturals del Pre-pirineu central interior, amb la singularitat de presentar alguns elements pirinencs que penetren fins als nivells culminals de l'espai. Cal remarcar la diversitat florística i la raresa d'algunes espècies, atès que constitueixen una barrera per les plantes mediterrànies vers l'interior dels Pirineus i un dels límits meridionals dels oròfits alpins i pirinencs. Així mateix, destaca la diversitat de la fauna, amb elements zoogeogràfics molt diferenciats, a part d'altres espècies sobresortint, la presència de les poblacions de cérvols i la cria d'ocells rapinyaires necròfags més importants de Catalunya.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Quasi bé tota la superfície estudiada és de titularitat pública. Hi ha també terres particulars comunals i espais consorciats.

b. Usos i aprofitaments

Silvícoles. Ramaders. Cinegètics. Recollida de tòfones.

c. Construccions i instal·lacions

Pistes forestals. Cabanes de repoblació cinegètica. Dipòsits i captacions d'aigües d'algunes poblacions.

d. Altres

Ermites i masies d'interès arquitectònic.

A.7. Impactes actuals o previsibles

Les parts més meridionals i més baixes han estat afectades durant la darrera dècada per importants incendis forestals. Processos erosius, inestabilitat de vessants i degradació de la vegetació, en certs indrets dels vessants septentrionals.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

-

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

- Reserva Nacional de Caça del Boumort (Llei 17/1991).

- Refugi de pesca de Carreu, Solsderiu i del riu Major (Ordre de 28.2.1992).

d. Altres

CUP/RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

Àrees amb risc geològic de feble magnitud i més o menys localitzades. Vulnerabilitat de les comunitats i espècies de la flora i fauna, de caràcter oròfit pirinenc i mediterrani.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

Tot i la gran extensió de l'espai, la pressió antròpica és molt baixa. La presència en els solers de comunitats vegetals altament inflamables afavoreix la propagació i extensió dels incendis forestals estivals.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai amb problemes molt diversificats, sense que cap d'ells assoleixi una rellevància extraordinària.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

La protecció legal que la Reserva Nacional de Caça atorga a l'espai es considera suficient.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

Les característiques fisiogràfiques amb unitats ben diferenciades i aïllades contribueixen a la conservació de l'espai.

B.6. Conclusions

Ateses les característiques de les diferents unitats que formen l'espai, aquest presenta diferents graus de conservació. Enfront aquests problemes complexos, cal reforçar la protecció de la flora i de la fauna.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

El sector oriental del Boumort podria completar la diversitat d'aquest sistema orogràfic.

C.3. Actuacions preventives

- Donar prioritat a la redacció als plans de producció forestal, atès el caràcter silvícola d'aquest espai, d'acord amb l'article 10 de la Llei 6/1988 forestal.
- Promoure la inclusió de les pinedes de pi negre (*Pulsatillo-Pinetum uncinatae*) en la delimitació de superfícies forestals d'àrea reduïda a què fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985 d'espais naturals. Promoure la declaració de la Mata Negra i del Clot i Serra de Cuberes com a reserva natural de fauna salvatge, ateses les singularitats faunístiques d'aquest espai, d'acord amb l'article 36 de la Llei 3/1988 de protecció dels animals.

C.4. Normes particulars

D'acord amb l'article 9 de la Llei 12/1985, d'espais naturals, les espècies de la flora *Aquilegia pyrenaica*, *Narcissus alpestris*, *Astragalus danicus*, *Thymelaea nivalis*, i *Pulsatilla alpina*, s'han de considerar estrictament protegides en aquest espai.

Serra de Carreu

Pre-pirineu central interior Sector de llevant

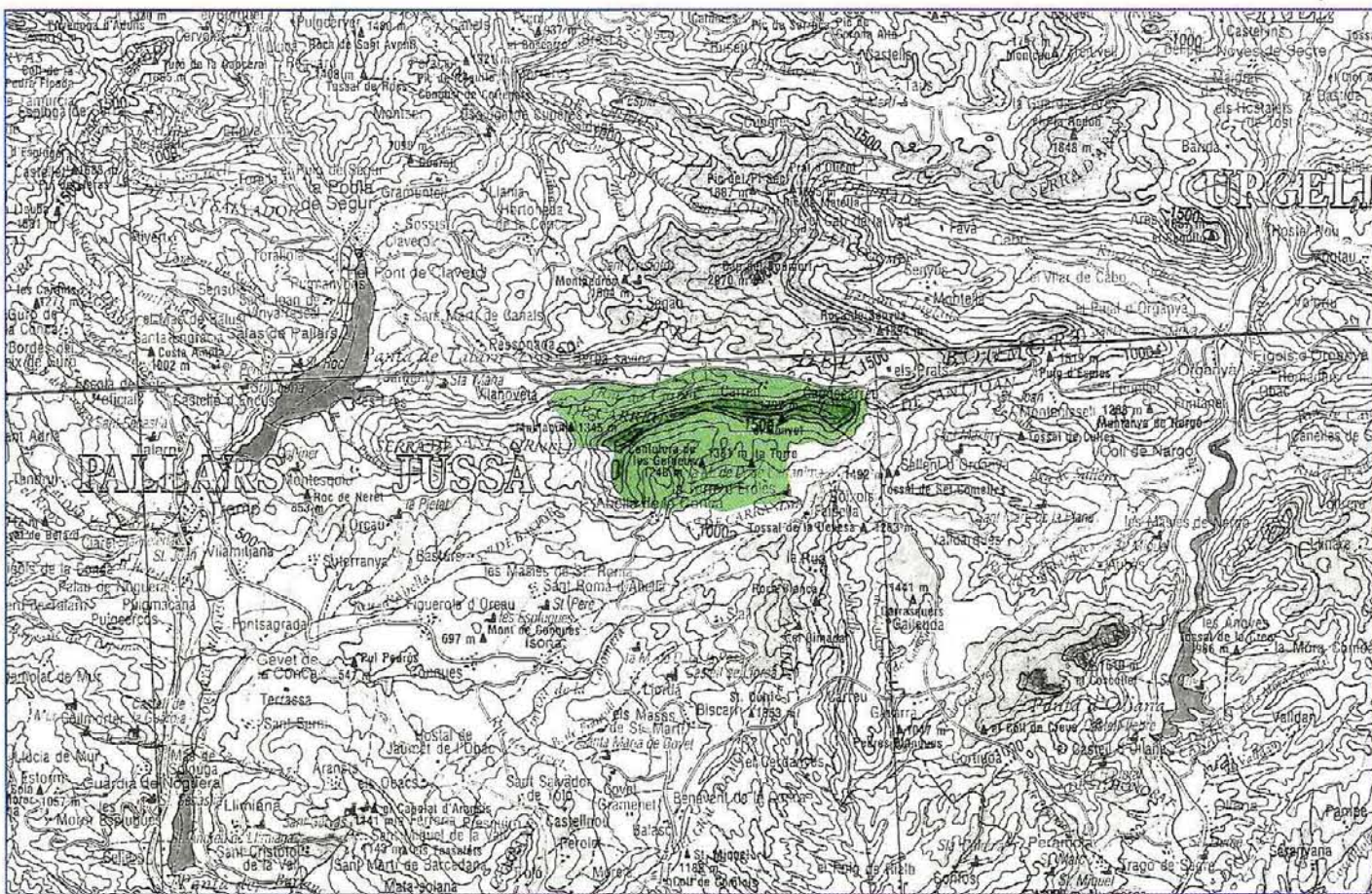
Espai natural que entra en contacte amb el sector sud de la Serra de Boumort, amb el que representa una clara convergència, tot i que els seus vessants meridionals oberts a la conca de Tremp presenten alguns caràcters diferencials com són una major penetració del paisatge mediterrani. El tancament natural que formen el conjunt orogràfic de les serres de Carreu i de Carrànima determinen una petita conca, situada a un nivell superior a la de Tremp. Aquests fet ha condicionat un cert aïllament geogràfic de la zona, que ha permès la conservació del paisatge natural d'aquestes contrades.

El relleu calcari d'aquest espai determina una unitat geomorfològica del tot singular i espectacular, molt ric en fòssils del cretàc superior. Segons la orientació dels vessants i l'alçada—els punts culminals de la serra assolixen 1.300-1.500 m—es dona una alternança entre els paisatges mediterranis i submediterranis. Als indrets més assolats de les parts baixes es fan els carrascars. El bosc principal és però la roureda de roure de fulla petita (*Quercetum fagineae*) sovint substituïda per boixedes i prats secs, alguns d'ells exclusius d'aquest territori (*Teucrio-Thymetum fontqueri*,...). La roureda de roure martinenc (*Buxo-Quercetum pubescentis*), acompanyada de pinedes de pi roig (*Pinus sylvestris*) i pinassa (*Pinus nigra*) domina en gran part de l'estatge montà, especialment a les obagues, on es localitzen alguns elements centroeuropeus.

A l'Igual que a la Serra de Boumort, als nivells culminals apareixen petites raconades amb pinedes de pi negre (*Pinus uncinata*) que confereixen un element singular a aquests espais. Aquestes localitats constitueixen el límit meridional al Pre-pirineu central d'alguns elements boro-alpins i centroeuropeus propis de l'alt muntanya pirinenca.

Des del punt de vista zoogeogràfic aquest espai constitueix la prolongació de l'anterior, tot i que la seva menor altitud determina una certa pobresa d'elements boro-alpins i subalpins i una gran influència mediterrània. A aquesta serra hom troba el límit meridional de la distribució al Pre-pirineu central d'una sèrie d'espècies, com ara l'escorxadador (*Lanius collurio*).

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. **Geogràfica**
Pre-pirineu central interior.

b. **Administrativa (comarques-municipis)**
Superfícies (ha)

	Albella de la Conca	2.612,5
Pailars Jussà, el	Conca de Dalt	650,0
	Total	3.262,5

c. **Cartogràfica (plànol SGE E. 1:50.000)**
252 - 253 - 290

A.2. Delimitació

Al nord, l'espai limita amb el riu Carreu; a l'est el límit segueix la cota 1.400 i baixa al coll de la serra del Pi; al sud segueix la serra de Carrànima—envolta el poble d'Abella de la Conca—i arriba fins a Gallinove i al Portell d'on continua vers el nord pel Montagut fins retrobar el riu Carreu.

A.3. **Superfície total**
3.262,5 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Espai natural que participa de les mateixes característiques que el Boumort, tot i alguns caràcters diferencials com són una major penetració del paisatge mediterrani pels vessants meridionals. Serra calcària on es manifesta una alternança entre els paisatges predominants mediterranis (carrascar...) i submediterranis (rouredes de roure de fulla petita i de roure martinenc, pinedes secundàries de pi roig...). La fauna es caracteritza per l'empobriment dels elements boro-alpins i subalpins i un augment considerable de la influència mediterrània.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

El relleu peculiar d'aquest espai ha condicionat un aïllament geogràfic de la zona que ha permès el bon estat de conservació del paisatge natural d'aquestes contrades. El relleu calcari d'aquest espai determina una unitat del tot singular i espectacular. La flora i la vegetació presenten una gran diversitat d'elements mediterranis i submediterranis, amb unitats de vegetació de tendència continental singulars. Com en el Boumort, els nivells culminals de la serra constitueixen el límit al Pre-pirineu central d'alguns elements de la flora i la fauna de l'alta muntanya pirinenca. La presència d'un bon nombre de mamífers i ocells pirinencs a les obagues de Carreu reforça l'interès faunístic d'aquest espai.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Els aiguavessos septentrionals són de titularitat pública; la resta, de titularitat privada.

b. Usos i aprofitaments

Silvícoles i agrícoles de muntanya

c. Construccions i instal·lacions

Algunes masies alladades. Pistes forestals.

d. Altres

—

A.7. Impactes actuals o previsibles

En conjunt, no existeixen impactes globalment significatius, només cal assenyalar la presència de petites àrees degradades.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

—

b. Espais naturals de protecció especial

—

c. Protecció de la fauna.

— Reserva Nacional de Caça del Boumort (Llei 17/1991).
— Refugi de pesca de Carreu i Solsderiu (Ordre de 28.2.1992).

d. Altres

CUP/RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

— Àrees més o menys localitzades de risc geològic amb moviments per caiguda de blocs.
— Vulnerabilitat d'alguns elements de la flora i fauna de caràcter boroalpí i centroeuropeu, propis de l'alta muntanya pirinenca, localitzats a les obagues i els nivells culminals.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

Espai sense cap problema antròpic manifesta. Cal evitar que certs tipus d'actuacions comportin efectes negatius sobre el paisatge i els sistemes naturals.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai actualment sense problemes, globalment significatius.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

La protecció legal que la Reserva Nacional de Caça atorga a l'espai es considera suficient.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

—

B.6. Conclusions

Espai en bon estat de conservació i que no presenta problemes significatius, tot i que cal reforçar la protecció de la fauna.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

La delimitació considerada es suficient, però es podria considerar tota l'obaga de Sant Corneli, que gaudeix dels mateixos valors.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

—

C.3. Actuacions preventives

— Impulsar, amb caràcter prioritari, la redacció de projectes d'ordenació i plans tècnics de gestió i millora forestal, d'acord amb l'article 47 de la Llei 6/1988 forestal, atès el caràcter silvícola d'aquest espai.
— Promoure la declaració del vessant septentrional de l'espai al cap de Carreu com a reserva natural de fauna salvatge, ateses les característiques faunístiques d'aquest espai, d'acord amb l'article 36 de la Llei 3/1988 de protecció dels animals.
— Incloure les pinedes de pi negre dels nivells culminals en la delimitació de superfícies forestals d'àrea reduïda a què fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985 d'espais naturals.

C.4. Normes particulars

—

Estanys de Basturs

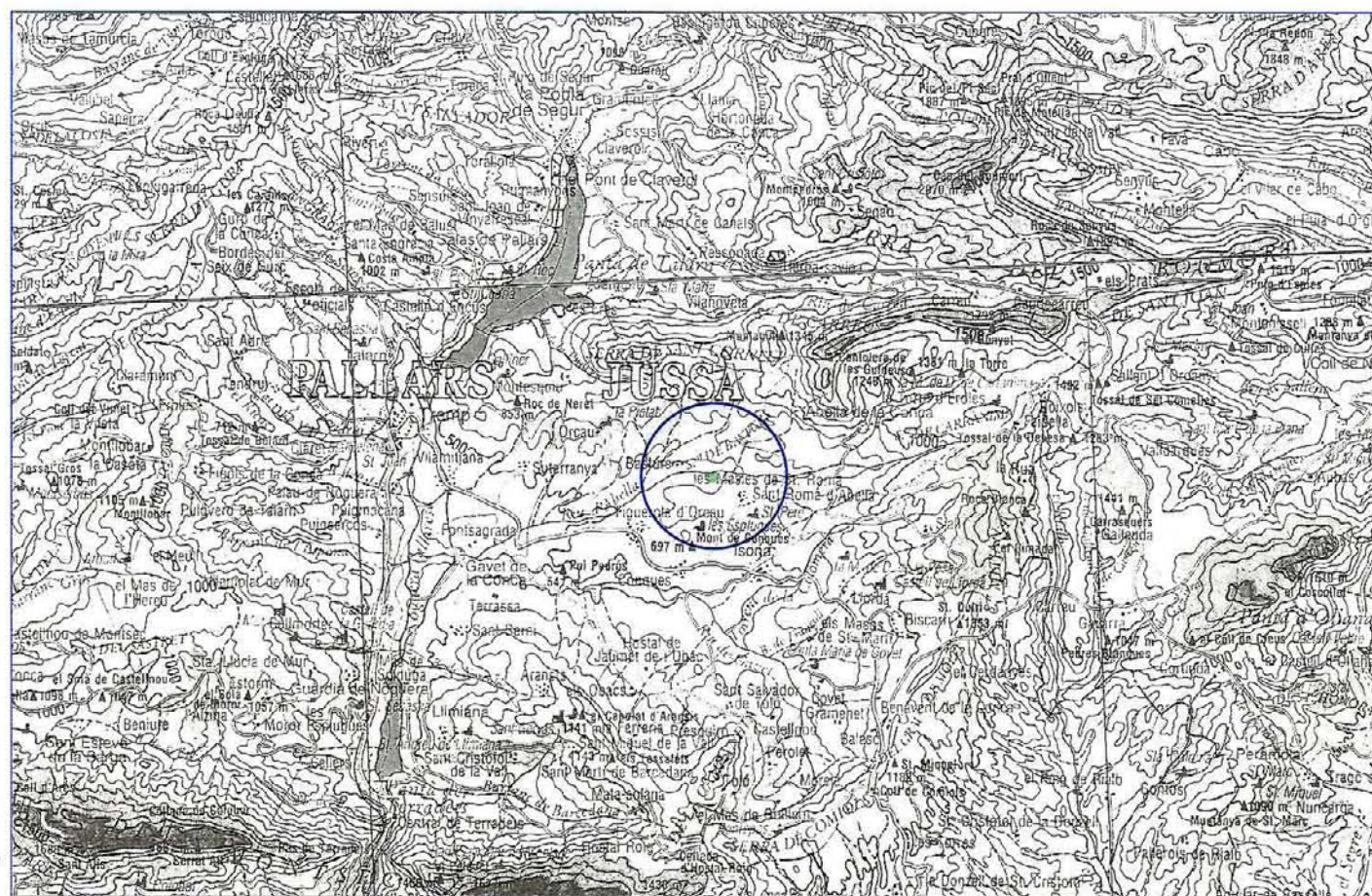
Pre-pirineu central interior
Sector de llevant

Petits estanys pre-pirinencs formats per la dissolució de les calcàries i sulfats subjacents –fenòmens càrstics– i alimentats per una font d'aigua més o menys constant durant tot l'any. Junt amb els estanys de Banyoles i de Montcortès, són les tres úniques llacunes càrstiques notables a Catalunya.

Els Estanys de Basturs són constituïts per ecosistemes molt fràgils amb característiques singulars. Aquests ecosistemes són uns bons representants d'aquest medi lacustre dins de la regió pre-pirinenca. Cal destacar la complexitat del sistema llacunar format per una cubeta gairebé de forma cònica on es pot apreciar una zonificació de les biocenosis. Els factors físico-químics són els principals condicionants de la distribució de les espècies de la flora i de la fauna que habiten aquestes aigües.

Entre els vegetals hidròfils predominen les caràcies i altres espècies molt adaptades a viure en aigües amb un alt grau d'alcalinitat. Alguns elements d'aquests estanys són molt rars a Catalunya, i només es troben a alguns dels altres estanys càrstics. Per la seva naturalesa càrstica, cal remarcar l'interès extraordinari dels sistemes limnològics.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Pre-pirineu central interior.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Pallars Jussà, el	Isona i Conca Dellà	40,0
Total		40,0

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

290

A.2. Delimitació

Els límits envolcallen de forma molt estricta els dos estanys. En l'estany gran el límit envolta la pollancreda, mentre que en l'estany petit aquest límit queda definit per les terres de conreu.

A.3. Superfície total

40,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Petits estanys pre-pirinencs d'origen càrstic formats per la dissolució de les calcàries i sulfats adjacents, alimentats per una font d'aigua més o menys constant durant tot l'any. Aquests estanys són poblats per biocenosis dulciquícoles, on els factors físico-químics són els principals condicionants de la distribució de les espècies.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

És un dels pocs exemples a Catalunya de llacunes càrstiques. Espai constituït per sistemes naturals dulciquícoles molt fràgils i de característiques singulars. Cal destacar la complexitat del sistema llacunar format per una cubeta gairebé de forma cònica on es pot apreciar una interessant zonificació de les biocenosis. Alguns elements biològics de gran interès són molt rars a Catalunya i només es troben a alguns dels altres estanys càrstics.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Els terrenys són de titularitat privada.

b. Usos i aprofitaments

Principalment agrícola a les terres que envolcallen els estanys. Aprofitament de les aigües.

c. Construccions i instal·lacions

-

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

- Reducció de la llacuna petita amb afectació sobre el cinyell de vegetació helofítica.
- Eutrofització i canvi constant del nivell de les aigües amb l'efecte conseqüent sobre els ecosistemes dulciquícoles.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

Isona i Conca Dellà té Delimitació de Sòl Urbà.

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

-

d. Altres

RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

Sistema lacustre molt fràgil, amb règim hídric intermitent a l'estany gran i ecosistemes riberencs i limnològics vulnerables.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

- Eutrofització i pèrdua de qualitat biològica de les aigües de l'estany gran.
- Destrucció de la vegetació natural de l'estany petit.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai format per sistemes naturals molt fràgils.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

Aquest espai no gaudeix de protecció legal suficient.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

-

B.6. Conclusions

Espai molt fràgil que presenta problemes d'eutrofització de les aigües i parcialment de transformació dels usos del sòl al seu entorn. Cal dotar-lo d'un règim legal de protecció especial.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

-

C.3. Actuacions preventives

- Considerar tot l'àmbit de l'espai com a zona humida als efectes de l'article 11 de la Llei 12/1985 d'espais naturals.
- Promoure la declaració d'acord amb el que preveu l'article 24 de la Llei 12/1985 d'espais naturals, com a reserva natural parcial, de tot l'àmbit de l'espai, per a la protecció de llurs ecosistemes lacustres.
- Presentar un estudi acurat d'impacte ambiental per tal d'assegurar el manteniment dels valors ecològics dels estanys en el cas de realitzar-se projectes que prevegin un augment racional dels aprofitaments de les aigües per a usos agrícoles.

C.4. Normes particulars

Aplicació de diverses mesures de protecció de les aigües superficials i subterrànies (article 23 Normes).

Collegats

Pre-pirineu central interior Sector de llevant

La bellesa paisatgística i singularitat geològica del congost de Collegats, és suficient per si mateixa per justificar la seva inclusió dins la xarxa d'espais naturals del PEIN.

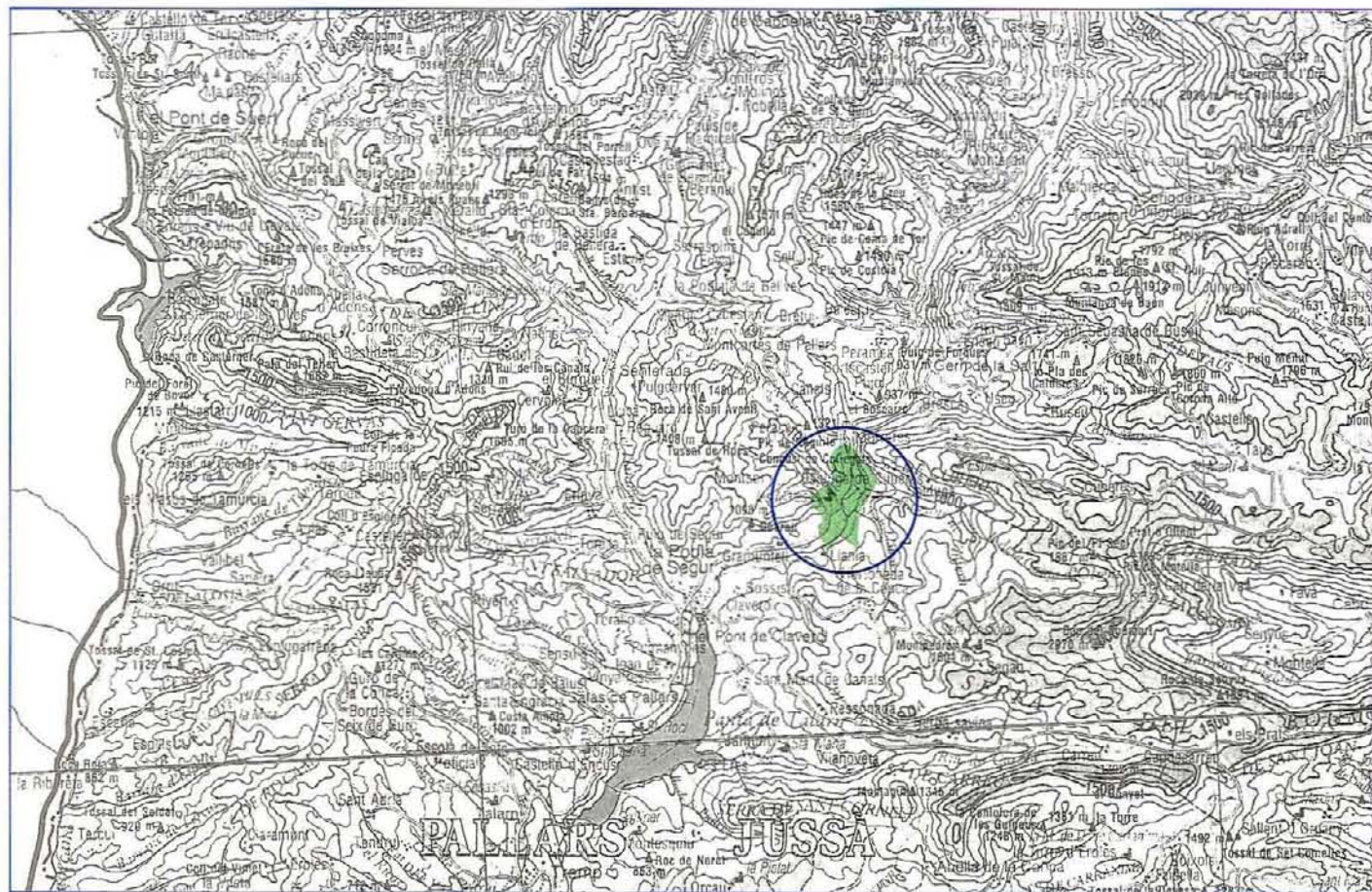
El congost de Collegats obert per la Noguera Pallaresa, amb una llargada aproximada de 4 km, talla les serres interiors prepiriniques entre la serra de Peracalç, a ponent, i les serres de Cuberes i del Boumort, a llevant.

Apart de la seva espectacularitat geològica, destaca la presència de paisatges vegetals típics de la muntanya pre-pirinenca. Així són ben característiques les comunitats dels degotalls calcaris (*Adiantion*) o pinedes de pinassa (*Pinus nigra*) que cobreixen els vessants amb fort pendent del congost.

De la fauna que habita el sistema fluvial sobresurt la presència, encara que en estat precari, de la llúdriga. D'altra banda els sistemes rupícoles gaudeixen d'una fauna molt ben consolidada, de la qual destaca l'abundància d'ocells rapinyaires i la de quiròpters i invertebrats cavernícoles. Cal esmentar un mol·lusc endèmic, *Pyrenaearia organiaca*, freqüent a les roques d'aquest espai.

Aquest espai natural fa de transició amb el proper sector, i presenta característiques en comú entre l'un i l'altre.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Pre-pirineu central interior.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Pallars Jussà, el	Pobla de Segur, la	157,5
	Conca de Dalt	67,5
	Total	225,0
Pallars Sobirà, el	Baix Pallars, el	215,0
	Total	215,0

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

252

A.2. Delimitació

L'espai comprèn tots els cims que envolten el congost i l'entrada i sortida del riu Noguera Pallaresa fins al barratge de Sossis.

A.3. Superfície total

440,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Congost estret d'uns 4 Km obert pel riu Noguera Pallaresa, que talla les serres interiors prepiriniques entre la serra de Peracalç, a ponent, i les serres de Cuberes i del Boumort, a llevant. El paisatge vegetal és el característic de les serres interiors prepiriniques. Els ecosistemes més ben representats són aquells associats als sistemes fluvials i rupícoles.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Espai, per la seva morfologia, de gran singularitat geològica i bellesa paisatgística. Pel seu especial grau de representativitat, destaquen les comunitats vegetals rupícoles de parets calcàries. De la fauna, cal remarcar la presència d'algunes espècies rares, com la llúdriga, i l'abundància i diversitat d'espècies rupícoles, com ocells rapinyaires, rats penats i invertebrats cavernícoles.

6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

-

b. Usos i aprofitaments

Aprofitaments silvícoles a les parts enlairades.

c. Construccions i instal·lacions.

La carretera C-147 travessa l'espai.

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

- La modificació del traçat de la carretera C-147 podria comportar forts impactes sobre els sistemes naturals.
- Els incendis forestals han afectat marginalment les parets rocoses de la riba esquerra.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

La Pobla de Segur té normes subsidiàries.

b. Espais naturals d'especial protecció

Reserva Natural Parcial de la Noguera Pallaresa-Collegats (Decret 123/1987).

c. Protecció de la fauna

Reserva Nacional de Caça del Boumort (Llei 17/1991). Zona de pesca controlada de Collegats (Ordre de 28.2.1992).

d. Altres

- Declarat paratge pintoresc (Decret 25 de gener de 1962).
- CUP/RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Presència en bona part de l'espai d'àrees amb risc geològic alt, per fenòmens generalitzats recents o antics, amb moviments rotacionals i esllavissades amb moviments profunds.
- Fragilitat dels poblaments faunístics dels cursos d'aigua i dels ambients rupícoles.
- Vulnerabilitat de les comunitats vegetals rupícoles.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

- Afecció morfològica del congost i dels sistemes naturals per les obres de millora del traçat de la carretera.
- Degradació de la vegetació del vessant esquerre afectat per incendis.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai amb uns problemes diversos originats pel fet d'ésser travessat per una carretera important.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

Les proteccions legals esmentades a A.8. atorguen un grau de protecció suficient que permet assegurar la conservació de l'espai.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

-

B.6. Conclusions

Espai relativament ben conservat que gaudeix d'un grau de protecció legal suficient, tot i els impactes que genera el pas de la carretera.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

-

C.3. Actuacions preventives

- Realitzar les actuacions correctores adients per minimitzar l'impacte ambiental de les obres de millora de la C-147.
- Definir, en els programes anuals de gestió de la reserva natural (article 29 de la Llei 12/1985), les actuacions adients d'acord amb els objectius de l'espai protegit.

C.4. Normes particulars

- D'acord amb l'article 9 de la Llei 12/1985 d'espais naturals, el mol·lusc endèmic *Pyrenaearia organiaca* s'ha de considerar espècie estrictament protegida en aquest espai.
- Aplicació de diverses mesures de protecció de les aigües superficials i subterrànies (article 23 de les Normes).

Faiada de Malpàs, la

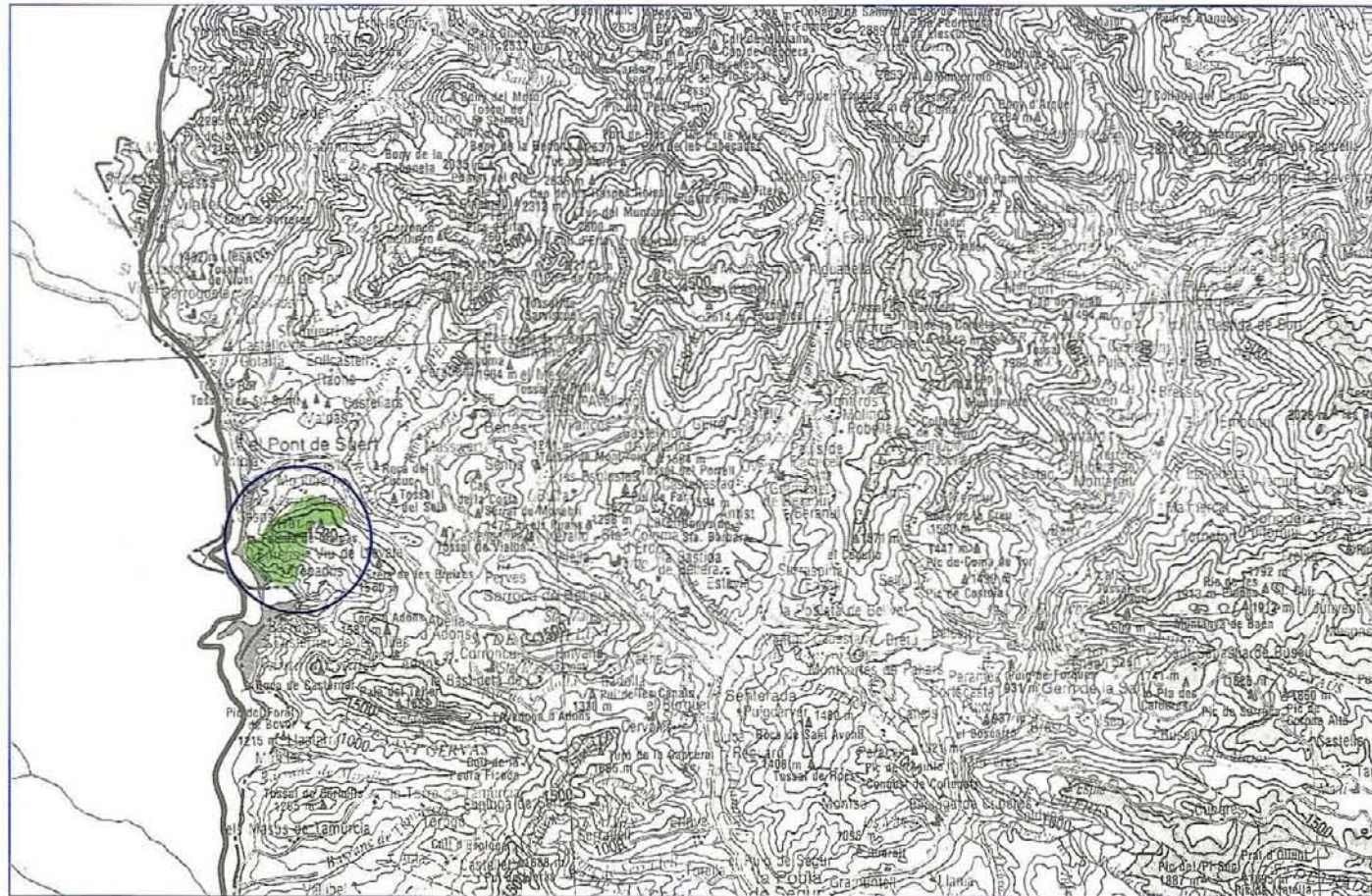
Pre-pirineu central interior
Sector de ponent

Aquest espai situat a la ribera esquerra de la Noguera Ribagorçana a l'extrem més nordoccidental del Pre-pirineu central català, destaca per la singularitat de la seva vegetació i fauna.

El massís de la Faiada de Malpàs (1.701 m d'altitud màxima) és molt ben delimitat amb forts pendents a la part septentrional –les obagues de Cambatiri–, mentre que a la part meridional es separa de la Serra de Sant Gervàs per diversos barrancs. L'orientació de les carenes est-oest i la diferència de pendent entre els vessants permeten que aquest espai reuneixi una mostra molt significativa de la vegetació forestal de la muntanya pre-pirinenca. Mentre que els vessants nord són coberts de boscos caducifolis (fageda, roureda, avellanosa, ...), als orientals a migdia, menys inclinats i molt més assolats, apareix el carrasquer (*Quercetum rotundifoliae buxetosum*). De totes les comunitats forestals de l'espai destaca per la seva singularitat la fageda (*Buxo-Fagetum*), que és un bosc rar al Pre-pirineu central i on cal considerar-ne la seva localització actual com un relict d'èpoques de clima més fred i humit.

L'espai és una bona mostra de la fauna que habita aquests biòtops, amb una manifesta presència d'espècies mediterrànies (fonamentalment pel que fa a l'ornitofauna) que penetren a l'interior de l'espai procedents de les terres meridionals veïnes. Destaca la presència d'aus necrófages.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica
Pre-pirineu central interior.

b. Administrativa (comarques-municipis)
Superfícies (ha)

Alta Ribagorça, l' Pont de Suert, el	585,0
Total	585,0

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)
213

A.2. Delimitació

Prenent com a punt inicial el pic de la Faiada de Malpàs, el límit continua la divisòria de terme fins a l'embassament d'Escales d'on es dirigeix vers al nord per envoltar Montiverri pel sector meridional i continua vers l'est fins trobar la carretera comarcal C-144 i després retrobar el límit de terme municipal fins al punt inicial.

A.3. Superfície total
585,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Espai situat a la riba esquerra del riu Noguera Ribagorçana en l'extrem més nord-occidental del Pre-pirineu central. Massís molt ben delimitat amb forts pendents a la part septentrional, mentre que a la part meridional se separa de la serra de Sant Gervàs per diversos barrancs. Els vessants septentrionals són coberts de boscos de caducifolis, mentre a migdia apareix el carrasquer. La fauna es caracteritza per una manifesta presència d'espècies mediterrànies (fonamentalment pel que fa a l'ornitofauna).

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Aquest espai destaca dins del seu sector, per la singularitat de la vegetació i de la fauna. L'orientació de les carenes i la diferència de pendent entre els vessants permeten que aquest espai reuneixi una mostra molt significativa de la vegetació forestal de la muntanya pre-pirinenca. De totes les comunitats forestals de l'espai destaca per la seva singularitat la fageda, que és un bosc rar al Pre-pirineu central. L'espai és una bona mostra de la fauna que habita aquests biòtops, on cal remarcar la presència d'aus necrófages.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl
Terrenys de titularitat privada i pública.

b. Usos i aprofitaments
Silvícoles i ramaders.

c. Construccions i instal·lacions
Repetidor de televisió i ràdio.

d. Altres
-

A.7. Impactes actuals o previsibles

No existeixen impactes globalment significatius.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic
El Pont de Suert té un pla general.

b. Espais de protecció especial
-

c. Protecció de la fauna
-

d. Altres
CUP/RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

Els sistemes naturals actuals no presenten problemes específics tot i la vulnerabilitat d'alguns poblaments de la flora i fauna de característiques centroeuropees.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica
L'espai no presenta problemes actuals significatius.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai. Aspectes significatius

Globalment, l'espai no presenta problemes significatius.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

Aquest espai només gaudeix de la protecció legal que li atorga el planejament urbanístic vigent.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

El relleu abrupte i l'embassament d'escales aïllen l'espai pel sector occidental, factor que afavoreix la conservació de l'espai.

B.6. Conclusions

Espai en un bon estat de conservació. La protecció derivada del PEIN resulta suficient, en les condicions actuals i previsibles, per atendre els requeriments bàsics de la seva protecció.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva
Aquesta delimitació es refereix a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions
-

C.3. Actuacions preventives

- Impulsar, dins l'àmbit de l'espai, projectes d'ordenació i plans tècnics de gestió i millora forestal, atès el caràcter silvícola d'aquest espai i d'acord amb l'article 7 de la Llei 6/1988 forestal.

- Promoure la inclusió dels boscos mixtos de caducifolis, avellanoses i fagedes en la delimitació de superfícies forestals d'àrea reduïda a què fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985, d'espais naturals.

C.4. Normes particulars
-

Estany de Montcortès

Pre-pirineu central interior
Sector de ponent

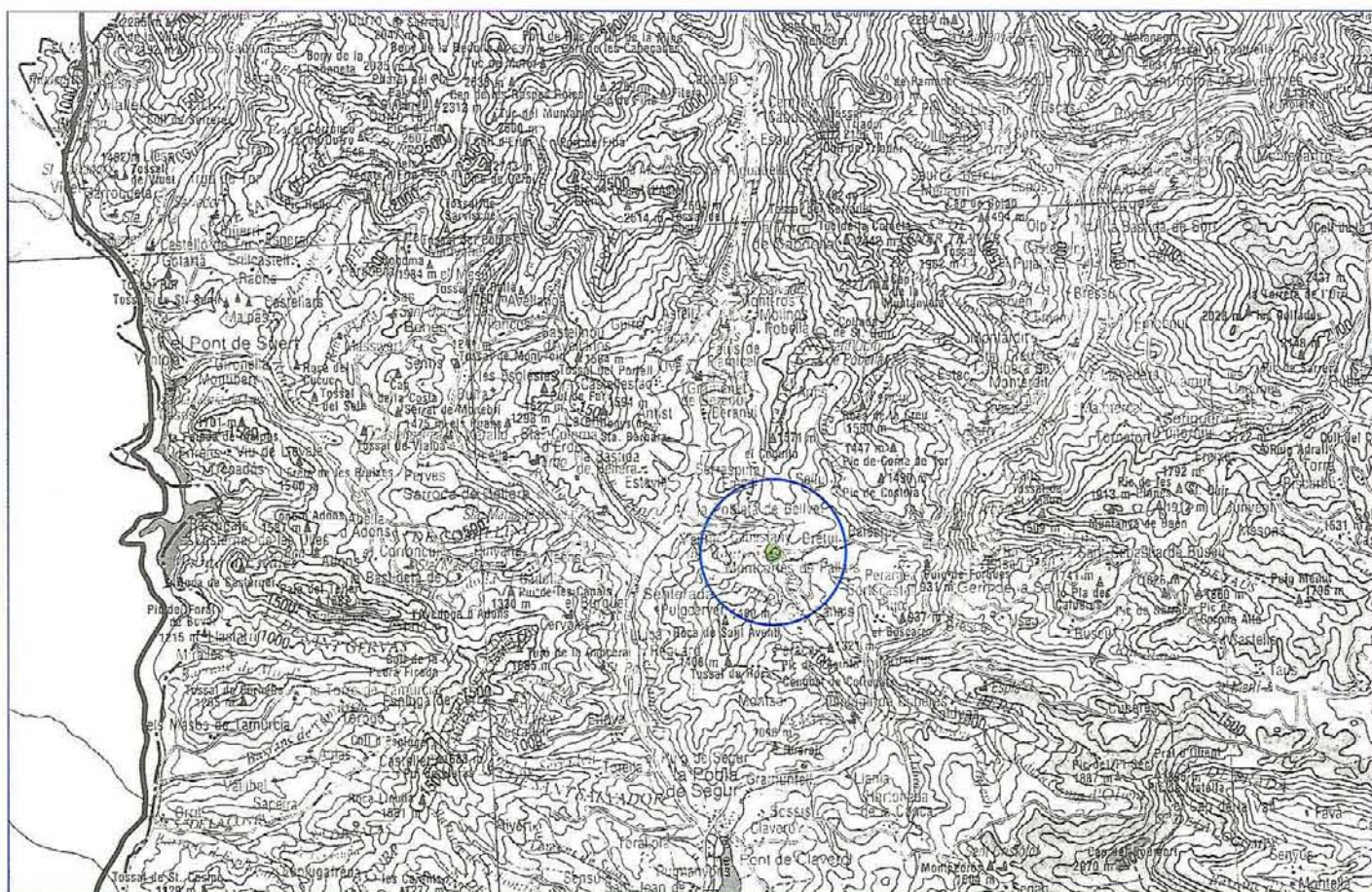
Llac d'origen càrstic de gran interès científic i paisatgístic, de característiques úniques a la regió pre-pirinenca. Presenta alguns elements en comú amb l'estany de Banyoles situat al peu del Sistema Transversal, i en realitat poden considerar-se com a sistemes lacustres excepcionals i de característiques úniques dins de Catalunya i de la Península Ibèrica. És per això que s'ha de considerar l'Estany de Montcortès com d'interès especial i prioritari.

Es tracta d'un sistema lacustre de característiques singulars, amb una estructura i dinàmica particular. La seva situació geogràfica, dins el nucli pre-pirineu a una alçada d'uns 1.000 m, en determina el seu elevat interès biològic.

Situat dins el país de les rouredes submediterrànies, cal destacar l'interès biològic de les comunitats dulçaquícies, aigualoses i de ribera que es desenvolupen. Són ben representades les comunitats radicants de les aigües dolces eutròfiques (*Potamogetonion*) i les comunitats aigualoses i d'aiguamoix (*Phragmition*, *Magnocaricion*,...), que formen en els indrets on l'activitat agrícola ho ha permès un cinyell de vegetació helofítica que encercla l'estany. Es pot ressaltar la gran importància d'algunes espècies dels seus poblaments vegetals, com pot ésser la notable diversitat de carofícies que hi viuen.

L'Estany ofereix una diversitat de biòtops que afavoreixen la presència d'interessants poblaments faunístics. Així per exemple, cal destacar l'importància d'aquest estany com a àrea de nidificació per algunes aus, o per constituir l'hàbitat de notables espècies lligades al medi aquàtic, com és el cas del petit gasteròpode (*Limnea stagnalis*).

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Pre-pirineu central interior.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Pallars Sobirà, el Baix Pallars, el	47,5
Total	47,5

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

214 - 252

A.2. Delimitació

L'espai comprèn les rodalies de l'estany; el límit emboicalla l'estany tot passant pel peu de can Cabestany i seguint part de la carretera de Montcortès a la Pobleta de Bellvehí.

A.3. Superfície total

47,5 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Llac pre-pirineu d'origen càrstic, situat en un petit altiplà a una alçada d'uns 1.000 m. Situat dins el país de les rouredes submediterrànies, s'hi desenvolupen diverses comunitats dulçaquícies, aigualoses i de ribera. Les biocenosis faunístiques lligades al medi aquàtic són especialment ben constituïdes.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Espai de gran interès científic i paisatgístic, de característiques úniques, que juntament amb l'estany de Banyoles constitueix els dos únics grans estans càrstics de Catalunya. Sistema lacustre de característiques singulars amb una estructura i dinàmica particular. Cal destacar l'interès dels sistemes naturals dulçaquícies i riberencs, amb una notable riquesa i diversitat d'espècies de la flora i de la fauna, algunes d'elles poc representades al territori pre-pirineu.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Terres de titularitat pública i privada.

b. Usos i aprofitaments

Horts. Usos turístic-recreatius. Pesca esportiva.

c. Construccions i instal·lacions

-

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

- Ocupació d'una part del cinyell de vegetació higròfila a l'entorn de l'estany.
- Destrucció física de la vegetació i abocament de deixalles per hiperfrequentació (excursionisme, militars, colònies...) molt especialment concentrat a l'estiu.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

-

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

Zona de pesca controlada de l'estany de Montcortès. (Ordre de 28.2.1992).

d. Altres

RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Sistema lacustre que presenta un règim hidrogeològic molt fràgil.
- Vulnerabilitat de les comunitats i espècies vegetals hidrofitiques, aigualoses i d'aiguamoix.
- Vulnerabilitat de la fauna aquàtica vertebrada i invertebrada, com també de l'avifauna riberenca nidificant.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

Freqüentació estival intensa, que provoca una degradació de la vegetació marjalenca i una eutrofització de les aigües.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

L'espai està caracteritzat per la marcada fragilitat de tots els seus sistemes naturals.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

No existeix cap figura de protecció legal que afecti l'àmbit d'aquest espai d'una manera significativa.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

-

B.6. Conclusions

Espai actualment ben conservat, molt fràgil, que necessita un règim de protecció més estricte que l'actual.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

-

C.3. Actuacions preventives

- Elaborar el Pla especial de protecció de l'estany de Montcortès.
- Considerar tot l'àmbit com a zona humida als efectes de l'article 11 de la Llei 12/1985, d'espais naturals.

- Declarar, d'acord amb el que preveu l'article 24 de la Llei 12/1985, d'espais naturals, tot l'àmbit de l'espai com a reserva natural parcial.

Regular la lliure acampada als entorns de l'estany; les actuacions municipals a tal efecte han de gaudir de caràcter prioritari en l'atorgament d'aquells ajuts i subvencions als quals puguin acollir-se.

- Presentar un estudi acurat d'impacte ambiental en cas que es realitzin projectes d'aprofitament de les aigües per a usos agrícoles, per assegurar el manteniment dels valors ecològics de l'estany.

C.4. Normes particulars

Aplicació de diverses mesures de protecció de les aigües superficials i subterrànies (article 23 Normes).

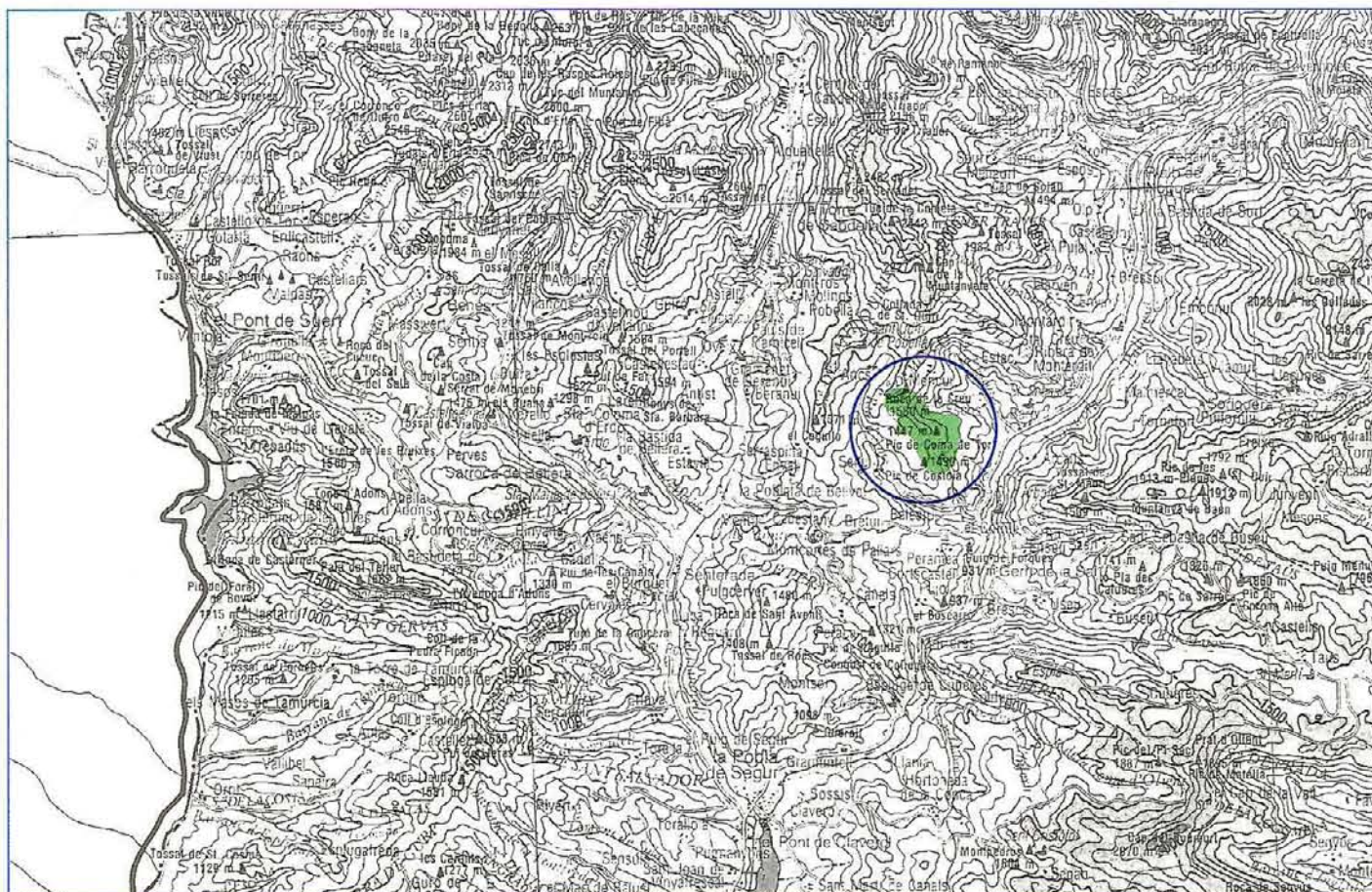
Costoja

Pre-pirineu central interior
Sector de ponent

Petit espai situat en la transició entre el Pirineu i Pre-pirineu central, encara que dins els límits d'aquests últims. Les altituds més grans amb prou feines sobrepassen els 1.500 m, destacant la Coma de Tolzò i Costoja al sud de la serra de Mencui.

Espai eminentment forestal, on domina la vegetació submediterrània. Hom troba una fauna montana típica d'aquestes contrades, gaudint d'un grau de representativitat excepcional. Destaca la presència d'alguns elements faunístics de característiques euro-siberianes.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Pre-pirineu central interior.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Pallars Sobirà, el Baix Pallars, el	200,0
Sorigüera	105,0
Total	305,0

c. Catogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

214

A.2. Delimitació

Aquest espai comprèn tot el conjunt muntanyós de Costoja que es troba per sobre 1.300 m. En el sector nord el límit tanca l'espai pel coll de Tolzò.

A.3. Superfície total

305,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Petit espai muntanyenc situat en la transició entre el Pirineu i Pre-pirineu central. La flora i la fauna són característiques de l'estatge montà dels Pirineus catalans.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Espai forestal que constitueix una mostra de la vegetació submediterrània d'aquest sector. Destaca el grau de representativitat de la fauna montana, amb la penetració d'alguns elements faunístics euro-siberians.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Quasi bé tot l'espai és de titularitat pública.

b. Usos i aprofitaments

Silvícoles i ramaders. Cinegètics.

c. Construccions i instal·lacions

-

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

No existeixen impactes globalment significatius.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

-

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

Refugi de pesca del Comte (Ordre de 28.2.1992).

d. Altres

CUP/RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

Els actuals sistemes naturals no presenten problemes específics significatius, tot i la vulnerabilitat d'algunes espècies de la fauna de característiques euro-siberianes.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

Espai sense problemes antròpics significatius.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

En la totalitat de l'àmbit no es presenten problemes rellevants.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

No existeixen figures de protecció legal que afectin l'àmbit d'aquest espai d'una manera significativa.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

La titularitat pública de bona part de l'espai n'afavoreix la seva conservació.

B.6. Conclusions

Espai ben conservat que no presenta problemes a remarcar. La reglamentació existent i la derivada del PEIN resulten suficients, en les condicions actuals i previsibles, per atendre els requeriments bàsics de la seva protecció.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta es refereix estrictament a la descripció feta a A.2. Tanmateix, podrà incloure també la zona de Penyalta (CUP núm 136) al municipi de Sorigüera.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

-

C.3. Actuacions preventives

- Impulsar, amb caràcter prioritari, la redacció de projectes d'ordenació i plans tècnics de gestió i millora forestal, atès el caràcter forestal d'aquest espai i d'acord amb l'article 47 de la Llei 6/1988 forestal.

- Promoure la declaració de tot l'àmbit com a refugi de fauna salvatge, atès les característiques de la fauna d'aquest espai i d'acord amb l'article 37 de la Llei 3/1988, de protecció dels animals

C.4. Normes particulars

-

Serra de Sant Gervàs

Pre-pirineu central interior
Sector de ponent

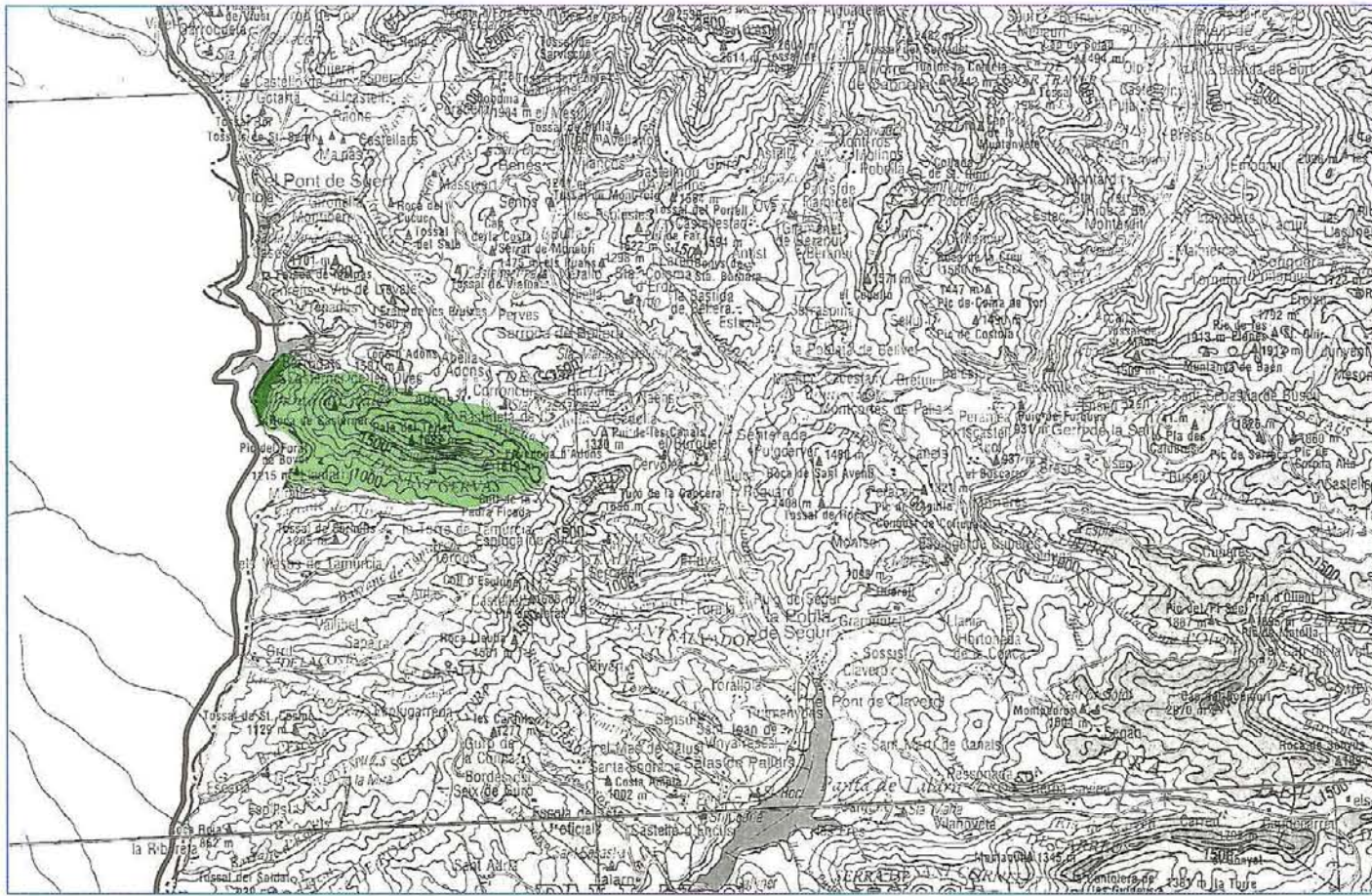
Conjunt orogràfic notable, representant de les serres pre-pirinenques interiors més occidentals de Catalunya. Presenta un interès particular per entrar en contacte amb les muntanyes de l'Alta Ribagorça, últimes digitacions del Pirineu axial, de les quals se'n separen per la vall de Llevata.

Sistema calcari d'una certa complexitat tectònica, amb cims que sobrepassen els 1.800 m. Els vessants sud i sud-oest de la serra presenten fortes pendents amb cingleres ben manifestes, mentre que les vessants septentrionals són molt més suaus.

El paisatge és predominantment submediterrani, i una gran part del país correspon al domini de la roureda seca de roure martinenc (*Buxo-Quercetum pubescentis*). Les boixedes, amb una significació especial, ocupen grans extensions de la serra i són la unitat de vegetació dominant. La presència d'alguns elements centroeuropeus i subalpins a les obagues i nivells culminals enriqueixen llur diversitat paisatgística.

De la fauna sobresurt el domini de les espècies associades als cingles rocósos, principalment els ocells rapinyaires necròfags i els còrvids. En aquests mateixos biòtops es localitzen alguns invertebrats singulars com el mol·lusc endèmic, *Xeroplexa ripacurcica*.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Pre-pirineu central interior.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Alta Ribagorça, l'	Pont de Suert, el	955,0
Total		955,0
Pallars Jussà, el	Tremp	2.297,5
Total		2.297,5

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

213 - 251 - 252

A.2. Delimitació

Prenent com a punt inicial el barranc Fondo d'Adons, el límit continua per aquest barranc fins l'ermita de Sant Roc, coll de Comallonga i la serra de Setcomelles; d'ací continua vers l'oest passant pel Cargol i el barranc de Miralles fins trobar el límit provincial que duu al punt inicial.

A.3. Superfície total

3.252,5 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Relleus calcaris d'una certa complexitat tectònica, amb cims que sobrepassen els 1.800 m i vessants meridionals amb fort pendent i septentrionals més suaus. El paisatge és predominantment submediterrani, i una gran part del país correspon al domini de la roureda seca de roure martinenc.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Conjunt orogràfic aïllat, que constitueix una bona mostra dels sistemes naturals i del paisatge de les serres pre-pirinenques interiors més occidentals de Catalunya. Presenta un interès particular per entrar en contacte amb les muntanyes de l'Alta Ribagorça, últimes digitacions del Pirineu axial. La vegetació submediterrània dominant és enriquida per la presència d'alguns elements centroeuropeus i subalpins a les obagues i nivells culminals. Destaca la diversitat i singularitat faunística de les espècies lligades als biòtops rupícules.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Terres de conreu i pastures particulars, propietats comunals, espais consorciats i espais forestals de l'Estat.

b. Usos i aprofitaments

Agrícoles i de pastures. Silvícoles.

c. Construccions i instal·lacions

Al límit occidental central hidroelèctrica subterrània d'Escalades, sota el Roc de Sant Cugat. En el vessant septentrional, algunes pistes forestals.

d. Altres

Ermites d'interès arquitectònic.

A.7. Impactes actuals o previsibles

No existeixen actualment impactes globalment significatius, tot i que el vessant meridional ha sofert antics processos de desforestació de gran magnitud.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

El Pont de Suert té pla general. Tremp té normes subsidiàries.

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

Refugi de pesca de Cadolla (Ordre de 28.2.1992).

d. Altres

CUP/RIIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- En el sector nord-occidental hi ha presència d'àrees amb risc geològic: zones amb esllavissades per moviments profunds (antics) i moviments de vessants amb caiguda de blocs.
- Vulnerabilitat de comunitats i espècies vegetals centroeuropeus i subalpins, localitzades a les obagues i nivells culminals.
- Fragilitat de determinades espècies de la fauna invertebrada.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

Espai sense problemes actuals manifestes.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai sense problemes significatius, llevat dels processos d'instabilitat geològica d'alguna zona.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

Les proteccions legals esmentades a A.8. permeten assegurar un règim de protecció bàsica per a tot l'espai.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

El relleu abrupte i inaccessible dels vessants meridionals i nord-occidentals afavoreix la conservació de l'espai.

B.6. Conclusions

Espai en un bon estat de conservació, tot i els antics processos de desforestació que ha sofert i la instabilitat geològica d'alguns sectors. El règim derivat del PEIN resulta suficient, en les condicions actuals i previsibles, per atendre els requeriments bàsics de la seva protecció.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació pot contemplar el sector més meridional del barranc de Miralles per gaudir dels mateixos valors.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

Es podria considerar el vessant septentrional de la serra de Setcomelles, comprenent el sector que va del coll de Comallonga fins al congost de l'estany Obert, que resta tancat pels barrancs de Comallonga i de Cadolla.

C.3. Actuacions preventives

-

C.4. Normes particulars

D'acord amb l'article 9 de la Llei 12/1985 d'espais naturals, el mol·lusc endèmic *Xeroplexa ripacurcica*, s'ha de considerar espècie estrictament protegida en aquest espai.

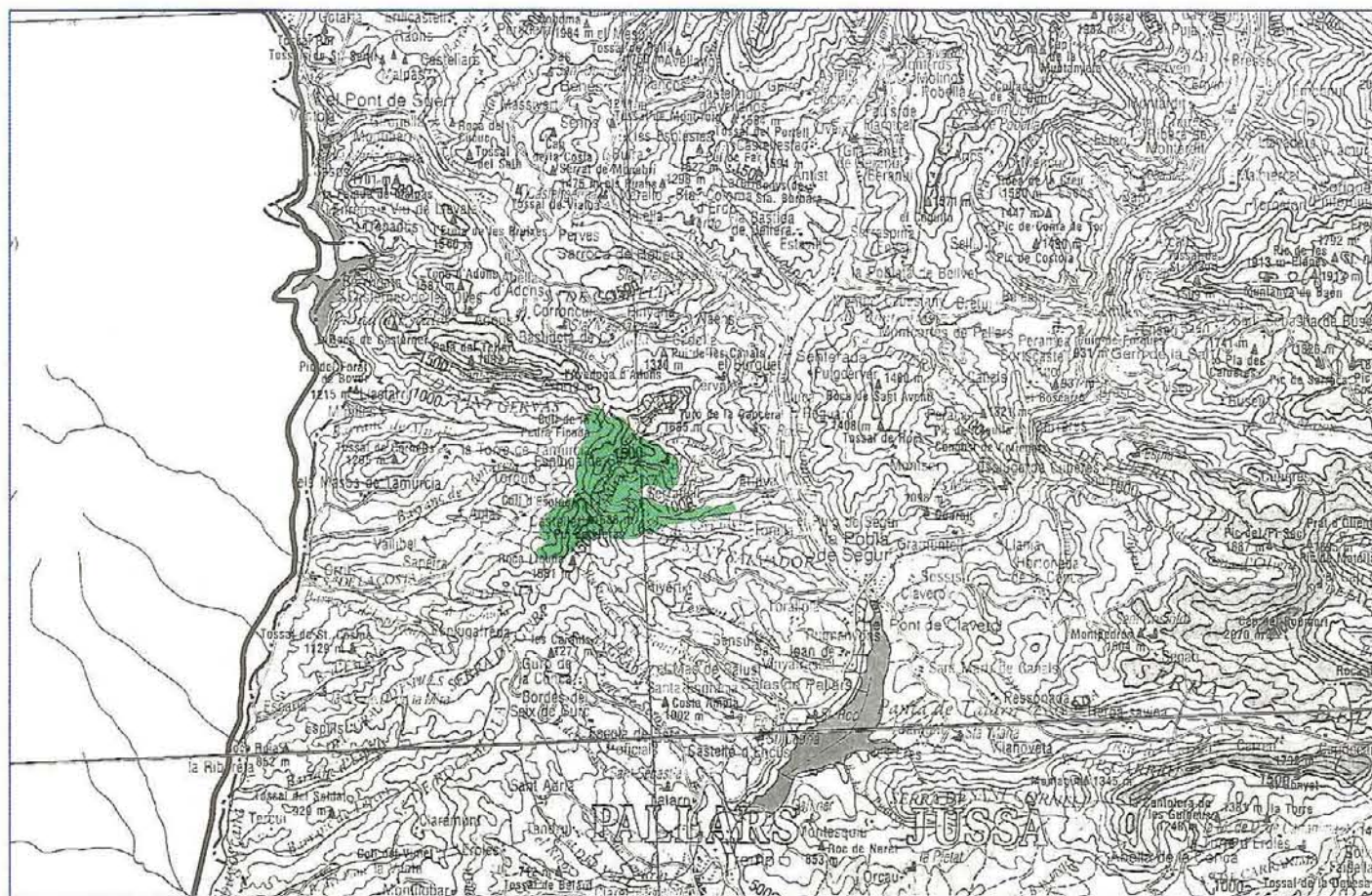
Espai natural d'un destacable interès paisatgístic i geomorfològic. Constituint per la vall alta del riu Serradell i un seguit de petites serres que es perllonguen a l'extrem meridional de la Serra de Sant Gervàs.

La justificació de la inclusió d'aquesta zona, rau en la presència de determinades formes de relleu extremadament singulars. L'erosió diferencial sobre els materials conglomerats oligocens d'aquestes serres ha donat lloc a formes particulars d'una bellesa extraordinària, localment anomenades "picorres".

L'aïllament dels fondals més interiors d'aquesta vall ha permès la conservació d'aquest medi natural relativament fràgil.

Els elements biològics d'aquesta zona són els mateixos que es troben a la Serra de Sant Gervàs. Potser cal fer esment dels poblaments de rapinyaires que habiten aquests relleus trencats i inacessibles, i en especial d'alguns invertebrats cavernícoles, aràcnids, ortòpters i miríapodes, que poblen els avencs i coves (*Lep-toneta paraculus*, *Dolichopoda bolivari*, ...).

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Pre-pirineu oriental interior.

b. Administrativa. (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Pallars Jussà, el	Conca de Dait	1.210,0
	Tremp	600,0
	Total	1.810,0

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)
252

A.2. Delimitació

Aquest espai delimita al nord i a l'oest per les serres de Lleràs, Camporan i Setcomelles; a l'est amb la digitació muntanyosa de cap Estall a Serradell, i al sud amb la serra de Sant Salvador.

A.3. Superfície total

1.810,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Petit espai a l'alta vall del riu Serradell que inclou un seguit de petites serres que perllonguen l'extrem meridional de la serra de Sant Gervàs.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Espai amb formes de relleu particulars, originades per processos erosius sobre els conglomerats oligocens de la vall. El relatiu aïllament de la vall ha permès la conservació d'aquest medi natural relativament fràgil. Cal remarcar la singularitat d'algunes espècies d'invertebrats cavernícoles que poblen els avencs i coves d'aquest espai.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Quasi bé tot l'espai és de titularitat pública.

b. Usos i aprofitaments

Bàsicament silvícoles i ramaders.

c. Construccions i instal·lacions

Algunes ermites i bordes repartides per l'espai. Pistes forestals de fons de vall.

d. Altres

A.7. Impactes actuals o previsibles

No existeixen impactes globalment significatius.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

Tremp té normes subsidiàries.

b. Espais naturals de protecció especial

c. Protecció de la fauna

d. Altres

CUP/RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Àrees de risc geològic alt amb moviments de vessant i caigudes de blocs.
- Vulnerabilitat i fragilitat de determinats elements de la flora i fauna, de caràcter endèmic i rar, situats en una posició extrema.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

Espai sense problemes manifestos.

B.3. Síntesi de la problemàtica de l'espai.

Aspectes significatius

L'espai no presenta problemes significatius, tot i existir un cert risc geològic.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

No existeixen figures de protecció legal que afectin l'àmbit d'aquest espai d'una manera significativa.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

Les característiques singulars del relleu, abrupte i inaccessible, com també la titularitat pública de la major part de l'espai en condicionen la conservació.

B.6. Conclusions

Espai en conjunt en un bon estat de conservació, tot i els processos geodinàmics actuals. El règim derivat del PEIN, resulta suficient per a la protecció bàsica de l'espai, en les condicions actuals i previsibles.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

C.3. Actuacions preventives

Promoure la inclusió de les bosquines de grèvol de Setcomelles i de les bosquines mixtes de caducifolis de Lleràs en la delimitació de superfícies forestals d'àrea reduïda a què fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985 d'espais naturals.

C.4. Normes particulars

2.3.1.2 Pre-pirineu central exterior

Aquesta subunitat és formada per una alineació de muntanyes més meridionals i baixes que el Pre-pirineu central interior. Els seus límits meridionals estableixen el contacte amb la Depressió Central catalana i els septentrionals la separen del Pre-pirineu interior per la conca de Tremp. A ponent queda delimitada per la Noguera Ribagorçana, que a grans trets coincideix amb els límits administratius de Catalunya, i a llevant se separa del Pre-pirineu oriental per la vall del Segre, que és l'eix vertebrador entre aquestes dues unitats pre-pirinenques.

El Pre-pirineu central exterior és format per una alineació de serres, orientades d'est a oest, fragmentades perpendicularment, per la xarxa hidrogràfica de les Nogueres i el Segre. Aquesta subunitat més meridional i més baixa que la del Pre-pirineu interior –amb prou feines supera els 1.600 m d'altitud a la serra del Montsec– té una tectònica complexa on es troba un predomini total dels materials calcàris.

En aquestes serres exteriors més meridionals impereixen els climes xeròtics continentals, propis de la Depressió Central, que penetren a través dels cursos dels rius. A les zones més muntanyenques predominen els climes axeromèrics de tendència submediterrània, a l'igual que a la resta del Pre-pirineu central. Aquesta situació es veu reflectida en el paisatge vegetal que passa progressivament d'un paisatge mediterrani de tendència continental (*Quercion ilicis*) vers un paisatge submediterrani (*Quercion pubescenti-petraeae*). Només a les obagues de les serres del Montsec, Mitjana i d'Aubenç es presenten claps molt localitzats de vegetació euro-siberiana (*Fagion sylvaticae*).

Aquesta subunitat és representada a la xarxa d'espais del PEIN per quatre espais naturals. La Serra del Montsec, que sobresurt per la diversitat i riquesa tant quantitativa com qualitativa en tots els elements que integren els sistemes naturals. L'Aiguabarreig del Segre-Noguera Pallaresa com a mostra d'un congost epigènic que serveix a una fauna característica d'ambients fluvials i de penya-segats. La Serra Mitjana és un espai de transició amb les serres pre-pirinenques interiors, que mostra comunitats vegetals de notable interès i en bon estat de conservació. D'altra banda, l'espai de la Serra d'Aubenç, amb un paisatge vegetal d'una gran diversitat, aporta elements oromediterranis i euro-siberians rars a les serres pre-pirinenques.

- Promoure la declaració de parc natural amb uns amplis objectius de promoció socio-econòmica de la zona, concretats amb plans i programes específics. El parc sols resultaria viable amb el assentiment majoritari dels ens locals implicats i amb la dotació d'importants mitjans econòmics.

- D'acord amb l'article 24 de la Llei 12/1985 d'espais naturals, promoure la declaració per llei de la Reserva Natural de la Pedrera de Rúbies, atès el seu alt interès paleontològic i científic.

- Els programes anuals de gestió de la reserva natural parcial (article 29 de la Llei 12/85) hauran de definir les actuacions adients d'acord amb els objectius de l'espai protegit.

- La delimitació d'aquest espai restaria incompleta sense la consideració del sector aragonès -

-Montsec de l'Estall- L'actuació en aquest sentit correspon a la Diputación General de Aragón.

C.4. Normes particulars

D'acord amb l'article 9 de la Llei 12/1985 d'espais naturals, han de tenir la consideració d'estrictament protegides en aquest espai les espècies de la flora següents: *Petrocoptis montsiciana*, *Aquilegia montsiciana*, *Brassica repanda ssp. turbonensis*, *Spiraea crenata ssp. parvifolia* i *Centaurea emigran-tis*. Per la mateixa raó han de tenir la consideració d'estrictament protegides en aquest espai les espècies endèmiques de coleòpters cavernícoles del gènere *Troglocharinus*, el lepidòpter *Chemerina caligenaria* i els mol·luscs *Motisseria rollandiana* i *Xeroplexa ripacurcica ssp. montsiciana*.

Serra Mitjana

Pre-pirineu central exterior

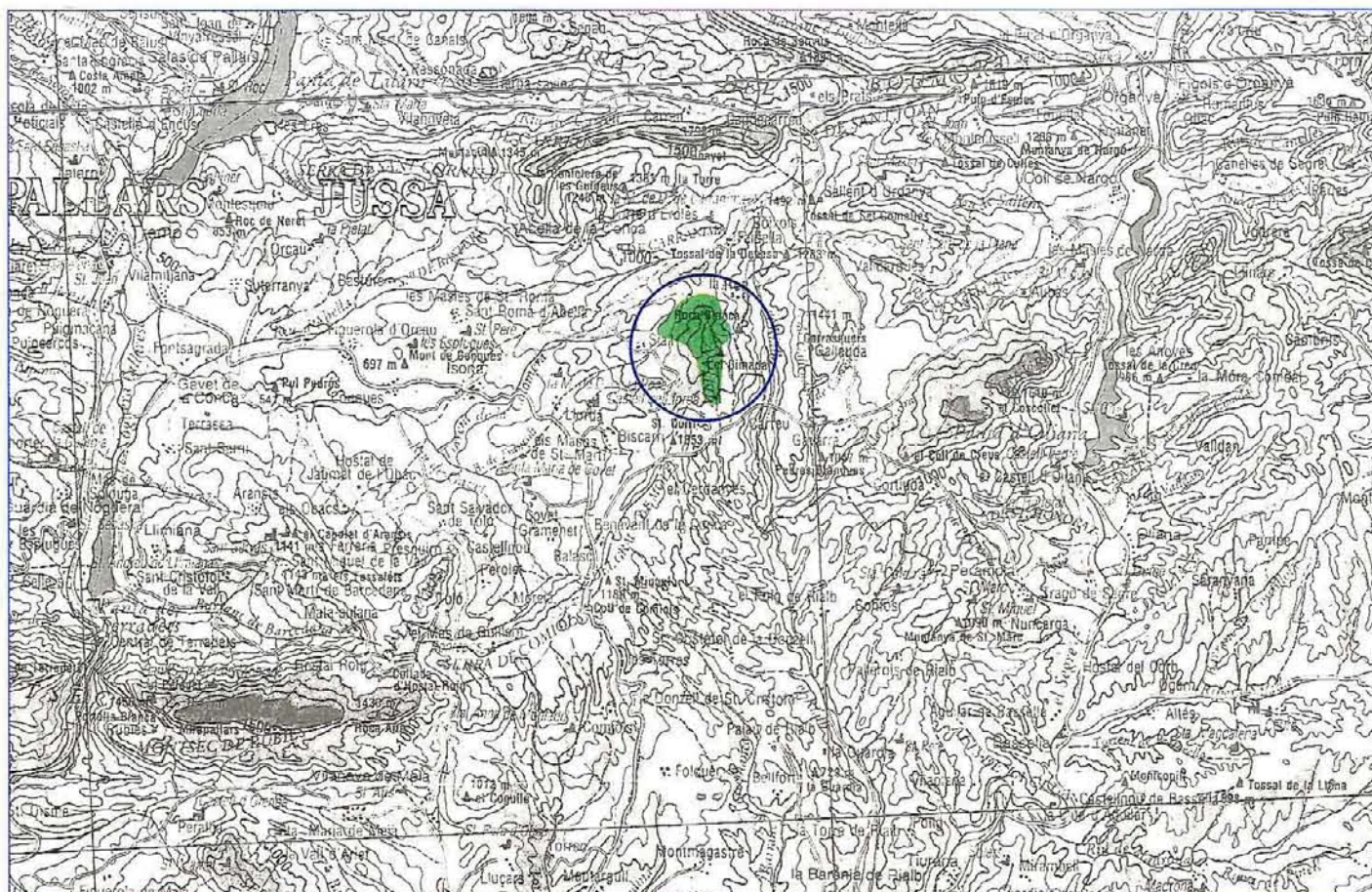
Petit espai a la capçalera del riu Rialb, que fa de pont per una banda entre la perllongació vers llevant de la Serra del Montsec i per altra de la Serra d'Aubenç. És per això que tot i la seva singularitat, participa de moltes de les característiques comunes d'aquests espais.

La Serra Mitjana presenta l'interès d'acollir en poca extensió una bona representació dels ecosistemes forestals d'aquest territori pre-pirinenc. A part d'això, cal considerar el bon estat de conservació d'algunes de les seves comunitats vegetals. L'espai també presenta l'interès biogeogràfic de constituir, junt amb l'alineació Montsec-Mitjana-Aubenç, un dels límits meridionals de distribució per a moltes espècies de la flora (faig, pi negre,...) i de la fauna (pigot negre, gall fer,...). De la fauna es troben altres espècies molt interessants tant pel que fa a l'hepètofauna, com per les comunitats de passeriformes i determinats arvicòlids i soricids.

Cal remarcar la presència en aquest espai de la fageda amb boix (*Buxo-Fagetum*), molt rica, però amb un nucli important d'espècies acidòfiles (*Vaccinium myrtillus*, *Veronica officinalis*, ...). A les obagues humides la fageda alterna amb pinedes de pi roig secundàries, mentre les pinedes boreals amb boixerola (*Deschampsio-Pinion*) ocupen una part important dels nivells culminals. A les clarianes d'aquests boscos tenen una significació especial les brolles muntanyenques i silícioles d'estepes i brucs (*Cistion laurifolii*), rars en el conjunt del país.

En conjunt l'espai acull una notable diversitat de comunitats vegetals, ben representatives de la muntanya mitjana del Pre-pirineu central.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Pre-pirineu central exterior.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Pallars Jussà, el	Abella de la Conca	107,5
	Isona i Conca Dellà	272,5
	Total	380,0

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

290 - 29.2.

A.2. Delimitació

L'espai comprèn un petit conjunt muntanyós que abasta de forma molt reduïda la solana i l'obaga de la serra Mitjana; el límit envolta l'espai a la meitat de les zones vessants en el sector de ponent i a peu de cingles en el sector de llevant.

A.3. Superfície total

380,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Petit espai a la capçalera del riu Rialb, que fa de pont, per una banda, entre la perllongació vers llevant de la serra del Montsec i, per l'altra, de la serra d'Aubenç. L'espai presenta un paisatge vegetal característic de la muntanya mitjana del Pre-pirineu central català (pinedes de pi roig, boxedes...), com també els elements faunístics propis d'aquells biòtops.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

La serra Mitjana presenta l'interès d'acollir en poca extensió una bona representació dels ecosistemes forestals d'aquest territori pre-pirinenc. A part d'això, cal considerar el bon estat de conservació d'algunes comunitats vegetals. L'espai també presenta l'interès biogeogràfic, juntament amb d'altres serres properes, de constituir un dels límits meridionals per a diverses espècies pirinenques de la flora (faig, pi negre...) i de la fauna (pigot negre, gall fer...).

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Bona part de l'espai és de titularitat pública.

b. Usos i aprofitaments

Silvícoles.

c. Construccions i instal·lacions

Pistes forestals.

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

No existeixen impactes globalment significatius.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

Isona i Conca Dellà tenen delimitació de sòl urbà.

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

Refugi de pesca de Solsderiu (Ordre de 28.2.1992).

d. Altres

CUP/RII

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Fragilitat de les comunitats i espècies vegetals euro-siberianes i bòreo-alpines, que es troben en condicions ecològiques extremes.

- Fragilitat de determinats elements faunístics de caràcter pirinenc, situats en un dels seus límits meridionals.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

Degradació de les formacions forestals.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai que, tot i la seva marcada fragilitat, no presenta altres problemes significatius.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

La protecció legal descrita a A.2. només permet exercir una regulació urbanística sobre el sector de ponent de l'espai.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

La titularitat pública de bona part de l'espai pot permetre'n una millor conservació.

B.6. Conclusions

Espai en un bon estat de conservació. Cal ordenar els aprofitaments dels recursos i protegir especialment algun dels seus elements.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

-

C.3. Actuacions preventives

- Atès el caràcter forestal de l'espai, d'acord amb l'article 47 de la Llei 6/1988 forestal, impulsar amb caràcter prioritari la redacció de projectes d'ordenació i plans tècnics de gestió i millora forestals.

- Promoure la inclusió de la fageda amb boix (*Buxo-Fagetum*) en la delimitació de superfícies forestals d'àrea reduïda a què fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985 d'espais naturals.

C.4. Normes particulars

-

Serra d'Aubenc

Pre-pirineu central exterior

La Serra d'Aubenc constitueix una prolongació vers llevant del Montsec de Rúbies i de la serra de Corniols, només separada d'aquestes per la vall del riu Rialb. Aquest espai natural es troba als límits del congost del Segre, que el separa del Pre-pirineu oriental, mentre que al mateix temps fa la transició entre el Pre-pirineu central interior i el exterior.

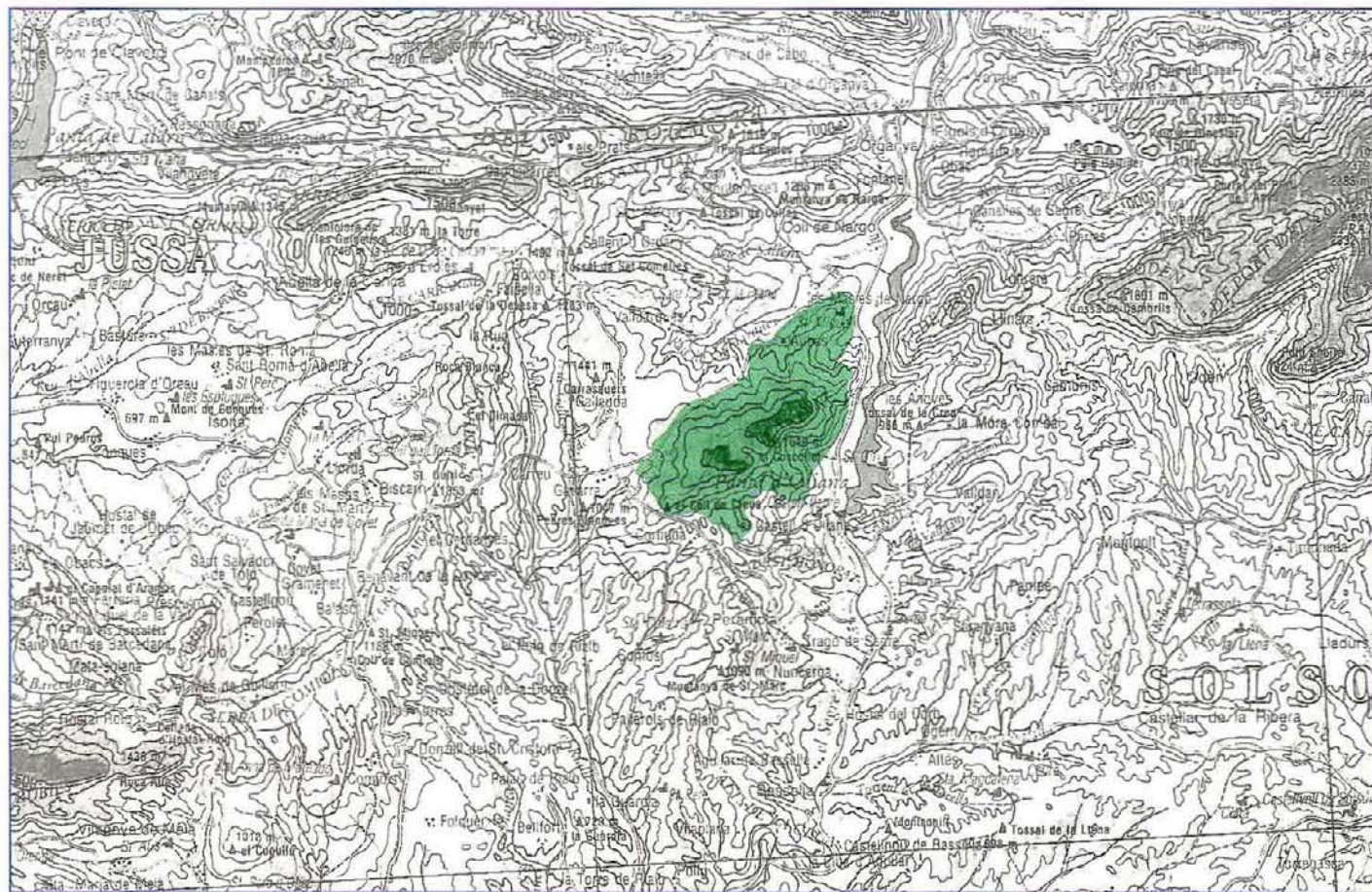
L'interès biogeogràfic d'aquest espai rau en la seva situació geogràfica que en determina una de les avançades meridionals més interessants dels elements pirinencs. La Serra d'Aubenc forma una unitat orogràfica orientada nord-est sud-oest, amb una notable dissimetria en els seus vessants que ofereix contrastos ben marcats. El vessant meridional, molt abrupte i trencat per diverses cingleres, és dominada pels paisatges mediterranis. Mentre que el vessant septentrional, que baixa molt més suau vers la vall de Valldarques, reb una important influència euro-siberiana i fins i tot subalpina. A les obagues destaquen les rouredes de roure de fulla petita i roure martinenc (*Quercus ilex* i *Quercus pubescens*, respectivament), les pinèdes boreals de pi roig (*Pinus sylvestris*) i molt localitzada de fageda amb boix (*Buxus sempervirens*), així com una població dispersa d'avets (*Abies alba*).

De la mateixa manera que a la Serra del Montsec sobresurten pel seu interès algunes comunitats permanents d'indrets especials, com els matollars oròfils d'erico (*Erica tetralix*), propi de les carenes, els poblaments de boixerola (*Artostaphylos uva-ursi*) o els poblaments rupícules de les roques calcàries (*Saxifraga media*). Destaquen encara algunes comunitats com els pradells de l'Aphyllanthion (*Teucrium Thymetum font-queri*), les pastures del Mesobromion (*Euphrasia-Plantaginum mediae*) o comunitats d'afinitat subalpina, molt localitzades, com el *Ranunculo-Seslerietum*, entre moltes altres.

D'entre els elements de la flora cal destacar la presència de nombroses espècies euro-siberianes o oròfils extramediterrànies, així com per altra banda diverses espècies oromediterrànies, força rares a Catalunya.

L'interès faunístic d'aquest espai rau en el fet de conservar una comunitat representativa de les serres pre-pirinenques centrals a la vall del riu Segre. Tot i no destacar per la seva singularitat faunística, algunes espècies rares d'heteròpters troben el seu límit meridional a la Serra d'Aubenc.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica
Pre-pirineu central exterior.

b. Administrativa (comarques-municipis)
Superfícies (ha)

Alt Urgell, I'	Coll de Nargó	2.002,5
	Peramola	1.432,5
	Total	3.435,0

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)
291

A.2. Delimitació

Prenent com a punt inicial el peu del tossal de Sant Miquel, el límit segueix la C-1313 fins la casa Penella d'on pren la direcció oest vers la casa Sant Pau, casa Recó i coll de Creus, per orientar-se vers el nord per casa Malesa, obaga del Mostalló, casa Barceló, casa Sedarques, Aubàs i barranc de les Masies, d'on el límit gira vers l'est per retrobar el punt inicial.

A.3. Superfície total
3.435,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Espai natural situat a ponent del congost del riu Segre que el separa dels Pre-pirineus orientals. Forma una unitat orogràfica de relleus calcars, orientada nord-est-sud-oest, amb una notable dissimetria en els seus vessants. El vessant meridional, molt abrupte i trencat per diverses cingleres, és dominat pels paisatges mediterranis, mentre que el vessant septentrional, que baixa molt més suau vers la vall de Valldarques, rep una important influència euro-siberiana i fins i tot subalpina.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

L'interès biogeogràfic d'aquest espai rau en la seva situació geogràfica que en determina una de les avançades meridionals més interessants dels elements pirinencs. Destaca la diversitat de comunitats vegetals mediterrànies i euro-siberianes, com també l'interès d'algunes comunitats d'indrets especials. De la flora cal remarcar la presència de nombroses espècies euro-siberianes i oròfils, força rares a Catalunya. L'interès faunístic d'aquest espai rau en el fet de conservar una comunitat representativa de les serres pre-pirinenques centrals a la vall del riu Segre.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Quasi tot l'espai és de titularitat privada, excepte una part del seu sector centro-oriental.

b. Usos i aprofitaments

Silvícoles, agrícoles i ramaders.

c. Construccions i instal·lacions

-

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

Tot i que no existeixen impactes globalment significatius, hi ha zones del sector sudoriental amb vegetació degradada a conseqüència dels incendis forestals.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

-

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna.

Refugi de Pesca de Solsderiu (Ordre 28.2.1992).

d. Altres

CUP/RF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Àrees amb risc geològic de cornisses amb caigudes de blocs de poca o gran magnitud.
- Vulnerabilitat de comunitats i espècies euro-siberianes, subalpines i oròfites, al límit de la seva àrea de distribució.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

Espai sense problemes antròpics significatius. llevat dels incendis forestals ocasionals que han afectat el sector meridional.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai que en l'actualitat no presenta problemes significatius.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

No existeixen figures de protecció legal que afectin l'àmbit d'aquest espai d'una manera significativa.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

El relleu acinglerat del vessant meridional afavoreix la conservació de l'espai

B.6. Conclusions

Espai que de forma global presenta un bon estat de conservació. El règim derivat del PEIN resulta, en les condicions actuals i previsibles, adequat per atendre els requeriments bàsics de la seva protecció.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

-

C.3. Actuacions preventives

- Atès el caràcter silvícola de bona part de l'espai d'acord amb l'article 47 de la Llei 6/1988 forestal, impulsar amb caràcter prioritari la redacció de projectes d'ordenació, plans tècnics de gestió i millora forestals.

- Promoure la inclusió de la fageda amb boix (*Buxus-Fagetum*) i els poblaments d'avets en la delimitació de superfícies forestals d'àrea reduïda, a que fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985 d'espais naturals.

- Ateses les característiques de la fauna d'acord amb l'article 37 de la Llei 3/1988, de protecció dels animals, promoure la declaració com a refugi de fauna salvatge de tot el paratge de la casa Aubenc.

C.4. Normes particulars

D'acord amb l'article 9 de la Llei 12/1985 d'espais naturals, han de tenir la consideració d'estrictament protegides en aquest espai les espècies de la flora següents: *Gentiana acaulis*, *Convallaria majalis*, *Moehringia muscosa*, *Minuartia rubra* i *Alyssum serpyllifolium*.

Aiguabarreig Segre-Noguera Pallaresa

Pre-pirineu central exterior

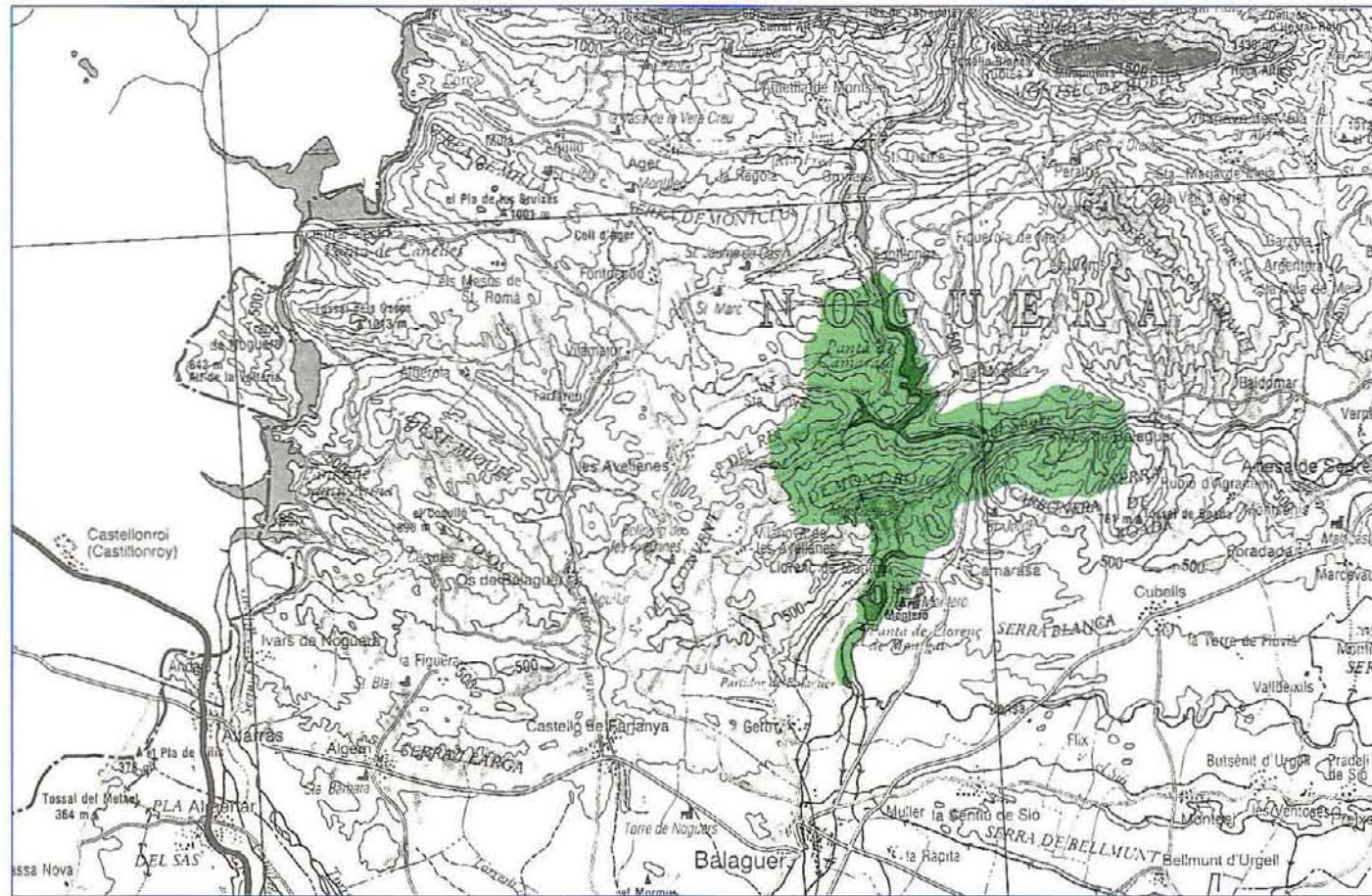
Espai natural vertebrat entorn a l'aiguabarreig dels rius Noguera Pallaresa i Segre. És format per les serres més exteriors del Pre-pirineu central, les qual són la tanca natural d'aquest conjunt muntanyós. El conjunt orogràfic d'aquest espai és integrat per diverses unitats, principalment les serres pre-pirinenques de Mont-roig i Carbonera, amb nombroses parets i engorjats tallats per la Noguera Pallaresa i el Segre, així com els importants embassaments de Camarasa, Sant Llorenç de Montgai i el Partidor de Balaguer.

El paisatge predominant en aquest espai és el de tipus mediterrani de tendència continental, en especial representat per comunitats vegetals del domini del carrascar (*Quercetum rotundifoliae*). La seva principal característica és la preponderància del carrascar que cobreix bona part del territori. Les comunitats rupícules també hi tenen molta importància a tots els cingles i parets rocoses. Mentre que la vegetació marjalenca d'higròfits i helòfits pren una significació especial als ambients aiguàtics de la zona.

En aquest espai cal destacar l'especial representativitat i diversitat d'alguns elements faunístics. La presència de biòtops diversos i el relatiu aïllament geogràfic d'algunes zones permet la presència d'un important grup d'aus. Al complex de cingleres de l'embassament de Camarasa i al barranc de Sant Antoni es localitza una de les úniques colònies establertes a Catalunya de voltor (*Gyps fulvus*). Els poblaments de rapinyaires d'aquest territori són molt importants. A part dels voltors es troben altres espècies molt rares a la resta de Catalunya, com l'aufany (*Neophron percnopterus*) o el trençalòs (*Gypaetus barbatus*). Destaquen també un important grup d'aus relacionades de forma més o menys directa amb les aigües continentals –embassaments–, així per exemple, als voltants de l'embassament de Sant Llorenç de Montgai s'ha detectat un total de 113 espècies d'ocells, dels quals 52 (46,01%) viuen als biòtops relacionats directament amb l'embassament. Els embassaments d'aquesta zona tenen una gran importància com a refugi d'ocells hivernants, així com a àrea de nidificació per a una rica i variada avifauna. Hi viuen diverses espècies interessants i força localitzades a Catalunya, com el cabussó emplomallat (*Podiceps cristatus*), el berrat pescaire (*Ardea cinerea*), l'agró roig (*Ardea purpurea*), etc.

La fauna cavernícola presenta també un interès especial, per les importants poblacions de quiròpters d'estiu i la presència d'aràcnids de notable singularitat (endemismes).

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica
Pre-pirineu central exterior.

b. Administrativa (comarques-municipis)
Superfícies (ha)

La Noguera	Alòs de Balaguer	1.190,0
Camarasa		2.297,5
Avellanes i Santa Linya, les		2.760,0
Og de Balaguer		7,5
Total		6.255,0

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)
327 - 328

A.2. Delimitació

L'espai comprèn, a més de l'aiguabarreig Segre-Noguera Pallaresa, l'embassament de Camarasa, el de Llorenç de Montgai i el barratge del Partidor de Balaguer, les serres de Mont-roig, Sant Jordi i les barrancades de Sant Pere i Sant Jordi.

A.3. Superfície total
6.255,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Conjunt orogràfic integrat per diverses unitats, principalment les serres pre-pirinenques de Mont-roig i Carbonera, amb nombroses parets i engorjats tallats per la Noguera Pallaresa i el Segre, com també els importants embassaments de Camarasa, Llorenç de Montgai i el Partidor de Balaguer. El paisatge predominant en aquest espai és el de tipus mediterrani de tendència continental, en especial representat per comunitats vegetals del domini del carrascar. La fauna és característica dels ambients rupícules i fluvials, que permeten la presència d'importants grups faunístics.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

L'espai constitueix una mostra significativa d'un congost epigènic al Pre-pirineu central, que conserva alhora la flora i fauna característiques de les serres més externes. Hi tenen una gran importància les comunitats rupícules i la vegetació marjalenca del país del carrascar. Cal destacar l'especial representativitat i diversitat d'alguns elements faunístics: ocells rapinyaires (voltor, aufany, trençalòs...), ocells aquàtics, invertebrats i quiròpters cavernícoles, etc.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl
Gairebé tot l'àmbit de l'espai és de titularitat privada.

b. Usos i aprofitaments
Hidroelèctrics. Silvícoles. Cinètics i piscícoles. Pasturatge. Turístic-recreatiu.

c. Contruccions i instal·lacions
Centrals hidroelèctriques de Camarasa i Llorenç de Montgai. Partidor d'aigües de Balaguer. Clubs esportius d'activitats aquàtiques. Via fèrria de Balaguer a la Pobla de Segur. Carretera del Doll i de Santa Linya. Pistes forestals. Edificacions rurals disperses.

d. Altres
Diverses construccions d'interès arquitectònic.

A.7. Impactes actuals o previsibles

No existeixen impactes globalment significatius, tot i el canvi paisatgístic que han suposat els aprofitaments hidroelèctrics.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic
Camarasa té normes subsidiàries (b).

b. Espais naturals de protecció especial
-

c. Protecció de la fauna
Reserva natural de fauna salvatge de Sant Llorenç de Montgai (Ordre de 17.10.1990). Zona de pesca controlada de Camarasa (Ordre de 28.2.1992).

d. Altres
- És d'aplicació el règim definit per la legislació d'aigües a les lleres i marges dels rius.
- CUP/RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes derivats de l'activitat antròpica
- Vulnerabilitat de la vegetació marjalenca i de riberes dels ambients aiguàtics del riu Segre.
- Fragilitat i vulnerabilitat dels poblaments de rapinyaires necròfags i de l'avifauna dels ambients humits, com també de la fauna cavernícola.
- Fragilitat dels ecosistemes riberecs.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica
- Les regulacions hidroelèctriques comporten canvis significatius en els sistemes riberecs i limnològics.
- Degradació dels sistemes naturals als ambients humits.
- Degradació dels sistemes naturals i del paisatge a la serra del Mont-roig produïda per una excessiva pressió antròpica.

B.3. Síntesi
Espai sense una problemàtica generalitzada, tot i les modificacions que han comportat els barratges dels seus rius.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent
L'actual planejament urbanístic no és suficient per assegurar la protecció de l'espai. L'ordre anual de vòdes permet assegurar una protecció bàsica de Llorenç de Montgai.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai
El relleu abrupte i els congosts afavoreixen la conservació efectiva de l'espai.

B.6. Conclusions
Espai en conjunt ben conservat, amb la presència d'ecosistemes fràgils, faunísticament rics, que necessiten d'un major grau de protecció.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva
Aquesta pot considerar el sector més meridional de la serra de Mont-roig fins al torrent de Llorenç de Montgai.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions
-

C.3. Actuacions preventives
- Atès el caràcter silvícola de bona part de les serres d'aquest espai, d'acord amb l'article 47 de la Llei 6/1988 forestal, impulsar amb caràcter prioritari la redacció de projectes d'ordenació i plans tècnics de gestió i millora forestal.
- Promoure la inclusió de la vereda d'Alòs en la delimitació de superfícies forestals d'àrea reduïda a què fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985, d'espais naturals.
- Considerar dels àmbits fluvials i dels embassaments de l'espai com a zona humida als efectes de l'article 11 de la Llei 12/1985 d'espais naturals.

C.4. Normes particulars
Aplicació de diverses mesures de protecció de les aigües superficials i subterrànies (article 23 de les Normes).

Aquesta unitat del Pre-pirineu s'estén des del riu Segre –serra de Turp i Montsec de Tost– fins a les Garrotxes de l'Empordà –serra del Mont i Castell de Bac Grillera–. És constituïda per un conjunt de serres calcàries que, orientades d'oest a est, perden amplitud progressivament. La xarxa hidrogràfica talla les diferents unitats sense assolir l'espectacularitat del Pre-pirineu central.

El Pre-pirineu oriental és format per tres subunitats. La primera subunitat, la més *septentrional*, és formada per la serra del Cadí-el Moixeró, 2.618 m; Puigllançada, 2.406 m; Montgrony, 2.045 m i serra Cavallera, 2.093 m. La segona subunitat, la més *meridional*, va des del riu Segre fins al riu Ter, comprèn una alineació de serres, formada per la serra del Port del Comte, 2.383 m; serra del Verd, 2.241 m; serres d'Ensija i Peguera, 2.367 m, i la serra del Catllaràs-Sant Marc, 1.766 m. La tercera subunitat situada a l'extrem est, *de llevant*, del Pre-pirineu és formada per les serres de Santa Magdalena, 1.547; Milany, 1.533 m; Bellmunt, 1.246 m; Puigsacalm, 1.515 m; Bassegoda, 1.367 m; el Mont, 1.115 m i Bac Grillera, 1.000 m.

El bioclima que predomina és el de tipus axeromèric de tendència submediterrània en els indrets situats per sota dels 1.200 m, amb algunes penetracions centreuropees en el front oriental humit. Les precipitacions oscil·len entre els 800 i 1.000 mm/any, encara que són superades puntualment en els indrets muntanyosos propers a la serralada Transversal. En general el clima del Pre-pirineu oriental és més humit que el del Pre-pirineu central, de temperatures més suaus i sense un període d'eixut estival manifest.

El relleu d'aquesta unitat, amb una estructura més tabular i amb formes més suaus, no és tan enèrgic i altèrós com el del Pre-pirineu central.

En el Pre-pirineu oriental predomina el caràcter submediterrani humit o subhumit que contrasta amb el caràcter submediterrani sec del Pre-pirineu central. La vegetació alpina i subalpina es troba representada en la subunitat més occidental –serra del Cadí-el Moixeró, d'Ensija,...–, mentre que la subunitat més oriental és ja en gran part biogeogràficament mediterrània i les serres no ultrapassen ja l'estatge montà.

Les característiques faunístiques d'aquesta unitat van molt lligades a les del Pirineu, amb una clara representació de la fauna europea i alpina. En aquesta unitat, però, hi ha una clara entrada d'espècies d'origen mediterrani, especialment als sectors de llevant i meridional.

A l'igual que el Pre-pirineu central aquesta subunitat és formada per una banda contínua de muntanyes, en general calcàries i d'altitud inferior a les de la zona axial pirinenca.

La potència de les serres pre-pirinenques disminueix progressivament d'oest a est, ben manifesta a llevant del Segre on cada cop la serralada és més estreta. En contraposició a les serres pre-pirinenques més exteriors i meridionals, dins aquesta subunitat apareixen unes serres interiors o septentrionals. Les serres septentrionals se situen molt properes al Pirineu i mantenen encara molt dels caràcters d'aquesta serralada. Aquestes serres assoleixen encara alçades considerables i són constituïdes bàsicament per materials calcaris.

Els paisatges predominants són els de tipus submediterrani –rouredes xeromesòfiles (*Quercion pubescenti-petraeae*) i pinedes boreals (*Deschampsio-Pinion*)– i centreuropeus (*Fagion sylvaticae*). L'important sistema del Cadí-Moixeró i els nivells culminals de les altres serres duen encara una vegetació alpina (prats calcícoles del *Festucion gauteri*) i subalpina (pinedes de pi negre, *Rhododendro-Vaccinion*).

La xarxa bàsica d'espais del PEIN considera quatre espais naturals representatius d'aquesta subunitat. La Serra del Cadí-el Moixeró, que es destaca com el millor representant del Pre-pirineu oriental septentrional tant per la seva diversitat com per la seva singularitat. En un segon nivell tenim la Serra de Montgrony, que constitueix la perllongació natural de l'espai anterior tot incorporant noves unitats de paisatges de tendència més humida; l'espai de la Serra Cavallera, que aporta a la subunitat, amb contraposició amb els espais anteriors, un caràcter marcadament forestal representatiu del Pirineu oriental humit, i les Obagues de la Vall del Rigard, que enriqueix aquesta mostra amb el paisatge característic dels fondals humits i bosc de ribera d'aquest territori.

Serres del Cadí-el Moixeró

Pre-pirineu oriental septentrional

Conjunt muntanyós que forma un sistema orogràfic, representant excepcional dels paisatges propis del Pre-pirineu oriental. Tot aquest espai és d'una espectacularitat ben notable i en determina una singularitat realment excepcional per Catalunya. L'espai és format per tres unitats ben definides, la serra del Cadí (meitat occidental), la serra del Moixeró i altres massissos més orientals com la Tossa d'Alp i el Puigllançada, i per últim el massís del Pedraforca, directament adosat a la vessant meridional del Cadí.

És l'espai natural de Catalunya que en conjunt ocupa una major superfície (aproximadament 433 km²). La serra del Cadí constitueix una barrera entre les conques del Segre (l'Alt Urgell, la Cerdanya) i la del Llobregat (el Berguedà). Formada bàsicament per sediments cretàtics i eocènics de tipus calcari, i a la qual el modelat càrstic del relleu ha tingut molta importància. Geomorfològicament la serra presenta un contrast molt acusat entre els dos vessants oposats, el septentrional tallat verticalment presenta uns relleus molt característics de la serra del Cadí i el meridional de vessants molt més suaus. Al Cadí-el Moixeró encara són manifestos els fenòmens periglaciàls i més rarament els glaciàls de l'Alta muntanya. Destaca per la seva excepcional singularitat geològica l'enforcadura del Pedraforca amb els seus dos pollegons culminals, conjunt d'una gran bellesa paisatgística i únic de Catalunya, resultat de la creació d'estructures amb desplaçament dels materials calcaris secundaris -Juràssic i cretàtic- sobre materials terciaris, mitjançant un pla d'encavalcament lleugerament inclinat cap el sud i posteriorment molt afectat per l'erosió diferencial.

L'espai gaudeix de gran varietat de materials, si bé a trets generals es pot considerar que són carbonàtics: calcàries i pissarres, lutites, gresos, calcàries i margues, i calcàries i gresos.

En l'aspecte hidrogeològic, cal destacar les fonts del Llobregat i l'ur sistema de recàrrega que no coincideix amb la capçalera del riu.

Aquesta alineació de muntanyes constitueix una barrera climàtica entre els dos vessants. Així mentre el vessant septentrional es veu afectat per una certa continentalitat climàtica (pròpia de la depressió de l'Alt Urgell i la Cerdanya) al cantó meridional arriba encara de forma atenuada la influència de l'aire mediterrani humit que determina una pluviositat sensiblement més elevada que a l'altra banda. Aquest contrast climàtic és característic, junt amb les característiques fitogeogràfiques ben definides: els vessants septentrionals de caràcter relativament continental, on la vegetació de l'alta muntanya pirinenca hi és força ben representada i les comunitats mesòfiles i higrofiles hi prenen una extensió notable, la zona sud-oriental (conca del Llobregat) de caràcter molt més humit, reflectit per la presència de comunitats mesòfiles (fagedes, ...) i una zona occidental que és la més seca de totes com ho demostra el predomini de comunitats mediterrànies (carrascars, pastures de jonça, ...).

Sens dubte aquest espai natural és un bon representant de les muntanyes alpines, amb alguns trets oromediterranis. Des del punt de vista biogeogràfic, presenta un valor únic a Catalunya, pel fet de constituir el sistema muntanyós calcari més extens i elevat del Pirineu català, ja que les serres axials més altes són fonamentalment silícies i altres serres pre-pirinenques de natura calcària tenen, en canvi, un desenvolupament força limitat. D'entre els elements de la rica flora que hi viu, en destaquen espècies endèmiques o molt rares a la resta de Catalunya com *Xatardia scabra*, *Woodsia glabella*, *Potentilla nivalis*, *Adonis pyrenaica*, *Campanula jaubertiana*, etc., que viuen especialment refugiades en comunitats d'indrets especials (rupícoles, glareícoles, ...). La flora de plantes inferiors (molses, líquens, bolets) també presenta un destacat interès pel seu alt grau de representativitat del Pre-pirineu català.

Cal fer notar la gran diversitat de paisatges d'aquest territori que presenten una zonació altitudinal típica que va des de l'estatge basal mediterrani (*Quercion rotundifoliae*) fins als prats alpins dels nivells culminals (*Festucion airoidis*, *Festucion supinae*, ...), tot passant pel país dels boscos submediterranis (*Quercion pubescentipetraeae*), fagedes (*Fagion sylvaticae*), boscos boreals de pi roig (*Deschampsio-Pinion*) i els boscos de coníferes -pi negre, avet- subalpins (*Rhododendro-Vaccinion*).

Destaca també aquest espai per l'ur importància zoogeogràfica, amb un poblament faunístic de notable diversitat i la presència d'espècies animals molt rares o úniques a Catalunya. Els elements que componen les comunitats faunístiques són predominantment euro-siberians i submediterranis, tot i que també abunden els boro-alpins i els mediterranis.

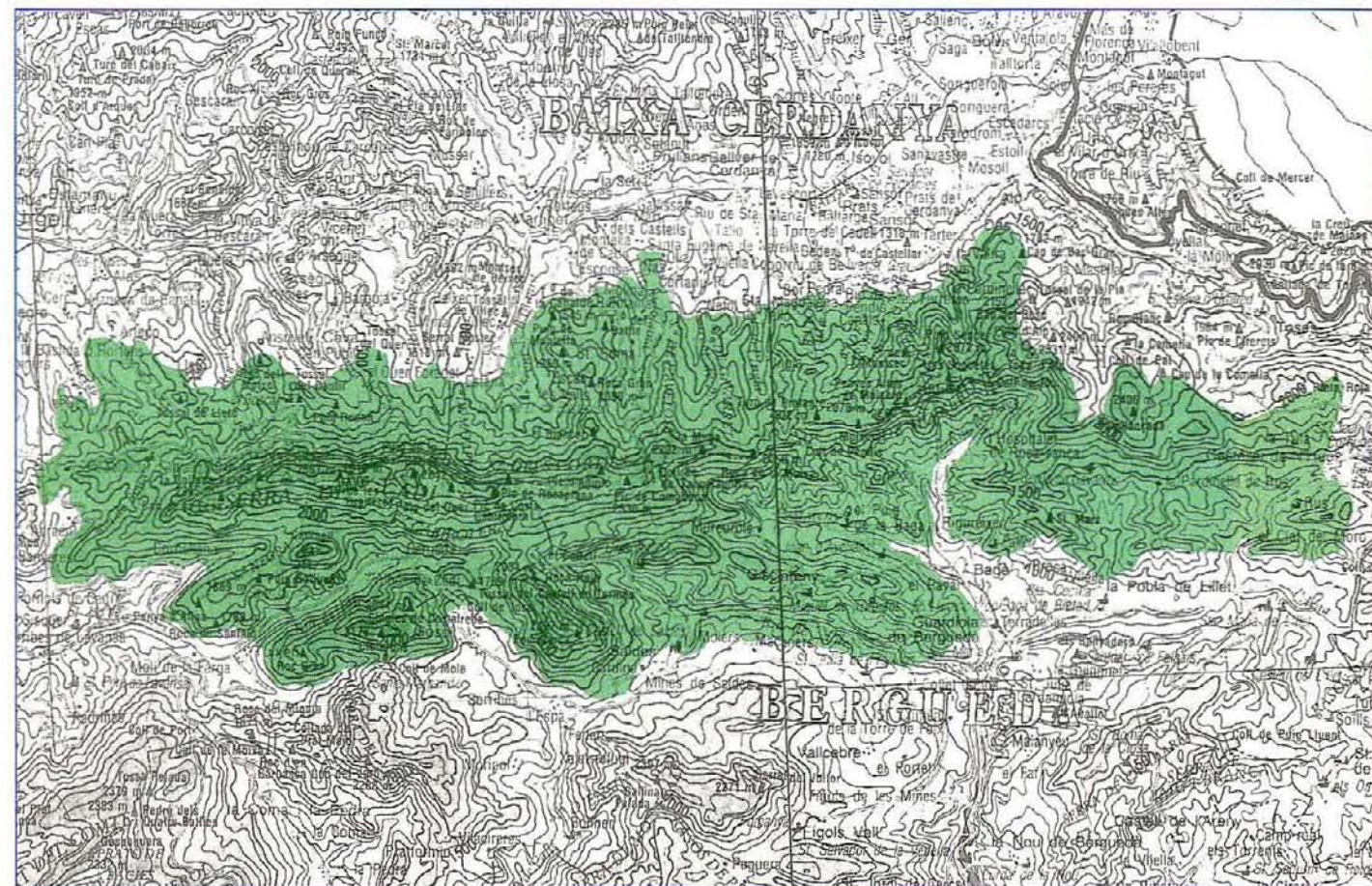
La fauna vertebrada és molt diversificada i presenta una gran diferenciació entre el vessant nord, amb una fauna pirinenca típica (*Euproctus asper*, *Rana temporaria*, *Sorex araneus*, *Microtus agrestis*, ...), i el vessant sud amb penetracions importants d'elements mediterranis (*Podarcis hispanica*, *Crocodyrus russula*, ...).

Entre les espècies d'interès, pel seu estat general precari, hom troba per exemple el gall fer, el pigot negre, el pardal d'ala blanca, l'esperver d'estany, la marta i el gat fer. Les poblacions d'artiodàctils són especialment ressenyables, tant per l'abundància d'isard, com per la presència incipient del cérvol i del cabirol. En el massís del Cadí viu l'única població catalana de sargantana àgil (*Lacerta agilis*). Els rius amb un estat de conservació relativament bo són poblats per comunitats faunístiques de muntanya representatives dels rius calcaris.

En el conjunt de l'espai cal ressaltar la gran diversitat i singularitat de la fauna invertebrada, ben representativa de la muntanya calcària catalana. Abunden les espècies endèmiques o rares (especialment de la fauna cavernícola) de diversos grups: mol-luscs (*Pyrenaeria parva*, *Moitessiera simoniana*, *Abida secale ssp. cadinensis*, ...), coleòpters (*Lindera mariae*, *Geotrechus seijasi*, ...), aràcnids (*Troglohyphantes*

orpheus, *Tegenaria carensis*, ...), dípters (*Nymphadobata sp.*), heteròpters (*Empicoris vagabundus*, *Scoloposcelis obscurella*, ...), lepidòpters (*Zygaena carniolica*, *Theria primaria*, ...), miriàpodes (*Hispaniosoma racoritzai*, ...), etc.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica
Pre-pirineu oriental septentrional.

b. Administrativa (comarques-municipis)
Superfícies (ha)

Comarca	Municipi	Superfície (ha)
Alt Urgell, l'	Alàs i Cerc	1.792,0
	Cava	2.437,0
	Vansa i Fórnols, la	3.385,0
	Josa i Tuixén	4.972,0
	Total	12.586,0
Berguedà, el	Bagà	3.512,0
	Castellar de n'Hug	3.300,0
	Gisclareny	3.675,0
	Guardiola de Berguedà	3.934,0
	Saldes	3.183,0
	Vallcebre	235,0
	Gósol	1.163,0
Total	19.002,0	
Cerdanya, la	Alp	54,0
	Das	381,0
	Urús	1.452,0
	Bellver de Cerdanya	4.318,0
	Montellà i Martinet	3.543,0
	Total	9.748,0

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)
216 - 217 - 254 - 255

A.2. Delimitació

L'espai comprèn les unitats del Cadí, el Moixeró i Pedraforca; els límits són descrits en l'annex del Decret 353/1963, de 15 de juliol, sobre declaració del Parc Natural del Cadí-el Moixeró.

A.3. Superfície total
41.336,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Conjunt orogràfic format per tres unitats ben definides: la serra del Cadí, la serra del Moixeró i altres massissos més orientals com la Tossa d'Alp i el Puigllançada i per últim, el massís del Pedraforca, directament adosat al vessant meridional del Cadí. La serra del Cadí és formada bàsicament per sediments calcaris, en el quals el modelat càrstic del relleu i el fort gradient altitudinal determinen una gran diversitat de paisatges mediterranis, euro-siberians i boro-alpins. Els elements que componen les comunitats faunístiques són predominantment euro-siberians i submediterranis, tot i que també abunden els boro-alpins i els mediterranis.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Millor representant del espai del Pre-pirineu oriental septentrional tant per la seva diversitat com per la singularitat. Geomorfològicament cal destacar el contrast entre ambdós vessants de la serra amb estructures de gran singularitat; encara hi són manifestos els fenòmens periglaciàls i més rarament els glaciàls de l'alta muntanya. Des del punt de vista biogeogràfic, presenta un valor únic a Catalunya, pel fet de constituir el sistema muntanyós calcari més extens i elevat del Pre-pirineu català. Cal fer notar la gran diversitat de paisatges d'aquest territori que presenten una zonació altitudinal típica que va des de l'estatge mediterrani fins als prats alpins dels nivells culminals. La flora és rica en espècies rares i endèmiques. De gran importància zoogeogràfica, amb un poblament faunístic de notable diversitat i la presència d'espècies animals molt rares i úniques a Catalunya, especialment de la fauna invertebrada.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Aproximadament 2/3 parts de titularitat pública.

b. Usos i aprofitaments

Bàsicament forestals i ramaders. Cinètics i piscícoles. Turístics i esportius. Minoritàriament agrícoles. Miners.

c. Construccions i instal·lacions

Presenta totes les mostres possibles de l'activitat de l'home en zones de muntanya: petits assentaments de població, masies aïllades, santuaris i ermites; construccions agrícoles, ramaderes i mineres; xarxa de comunicacions (diverses carreteres i pistes forestals); etc.

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

Alteracions morfològiques i paisatgístiques en els vessants meridionals del massís del Pedraforca, per l'explotació minera del carbó a cel obert. En indrets localitzats existeixen processos de forta degradació dels ecosistemes forestals per contaminació atmosfèrica i per hiperfreqüentació, per bé que aquests no assolixen una gran rellevància en el conjunt de l'espai.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

Alp, Das i Urús tenen pla general. Bagà, Gósol, Bellver de Cerdanya, Montellà i Martinet tenen normes subsidiàries. Castellar de n'Hug, Saldes, Vallcebre, Josa i Tuixén i la Vansa-Fórnols tenen delimitació de sòl urbà.

b. Espais naturals de protecció especial

Tot l'àmbit de l'espai coincideix amb el Parc Natural del Cadí-el Moixeró (Decret 353/1963). Paratge Natural d'Interès Nacional del Massís del Pedraforca (Llei 6/1982).

c. Protecció de la fauna

Una gran part de l'espai coincideix amb la Reserva Nacional de Caça del Cadí (Llei 37/1966). Zona de pesca controlada de la Pobra de Lillet; Diversos refugis de Pesca (Ordre de 28.2.1992). Zona de Caça Controlada de Castellar de n'Hug (resolucions de 28.2.1992 i 12.9.1990).

d. Altres

CUP/RF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

– Arees extenses, localitzades especialment als vessants septentrionals, amb risc geològic alt, per moviments de vessant de gran magnitud i generalitzats.

– Vulnerabilitat i fragilitat de determinades comunitats i espècies vegetals, molt rares i sovint endèmiques.

– Fragilitat de determinats poblaments i espècies de la fauna invertebrada rupícola i cavernícola, amb un gran nombre d'espècies rares i endèmiques.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

– Les activitats mineres a cel obert del massís del Pedraforca produeixen forts impactes sobre el medi, com també alteracions morfològiques i paisatgístiques de notable magnitud.

– L'espai està envoltat de nuclis de població importants que hi comporten una forta pressió antròpica.

– A l'estiu la freqüentació és força intensa.

– Les activitats silvícoles i ramaderes, tot i la seva importància, no comporten problemes generalitzats. La contaminació atmosfèrica provinent de la central tèrmica de Cercs ocasiona greus alteracions sobre els ecosistemes forestals del sector sud-oriental de l'espai.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai amb problemes complexos, en què cal remarcar els derivats de les activitats extractives.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

Les proteccions legals esmentades a A.8. permeten assolir un grau de protecció suficient d'acord amb els objectius d'aquest espai protegit.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

L'extensió de terrenys de titularitat pública afavoreix la conservació de l'espai.

B.6. Conclusions

Espai bàsic en la xarxa del PEIN amb problemes complexos, que gaudeix d'un bon estat de conservació amb problemes puntuals importants i d'un grau elevat de protecció legal.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

–

C.3. Actuacions preventives

– Atesa la superfície extensa i el caràcter silvícola d'aquest espai, d'acord amb l'article 10 de Llei 6/1988 forestal, dins el seu àmbit territorial ha de tenir prioritat la redacció dels plans de producció forestal.

– D'acord amb el que preveu la legislació específica, redactar i aprovar els plans especials del Parc Natural del Cadí-el Moixeró i del Paratge Natural d'Interès Nacional del massís del Pedraforca.

– Incloure les avetoses i pinedes de pi negre subalpines en la delimitació de superfícies forestals d'àrea reduïda a què fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985 d'espais naturals.

– Complir estrictament el Programa de restauració de les explotacions de lignits a cel obert del vessant meridional del massís del Pedraforca.

– Els programes anuals de gestió del parc natural i del paratge natural d'interès nacional (article 29 de la Llei 12/1985, d'espais naturals) hauran de definir les actuacions adients d'acord amb els objectius dels espais protegits.

C.4. Normes particulars

– D'acord amb l'article 9 de la Llei 12/1985 d'espais naturals, han de tenir la consideració d'estrictament protegides en aquest espai les espècies de la flora següents: *Campanula jaubertiana*, *Dracocephalum austriacum*, *Oxytropis amethystea*, *Xatardia scabra*, *Seseli peucedanoides*, *Woodsia glabella*, *Potentilla nivalis*, *Adonis pyrenaica*, *Iris latifolia* i *Daphne alpina* i també les espècies de la fauna invertebrada següents: *Pyrenaeaaria parva*, *Abida secale*, *Lindera mariae*, *Geotrechus seijasi*, *Troglohyphantes orpheus*, *Tegenaria caronsis*, *Empicoris vagabundus*, *Scolopocellis osbcurella*, *Zygaena carniolica*, *Theria primaria* i *Hispaniosoma racovitzai*.

– Aplicació de diverses mesures de protecció de les aigües superficials i subterrànies (article 23 de les Normes).

Serra de Montgrony

Pre-pirineu oriental septentrional

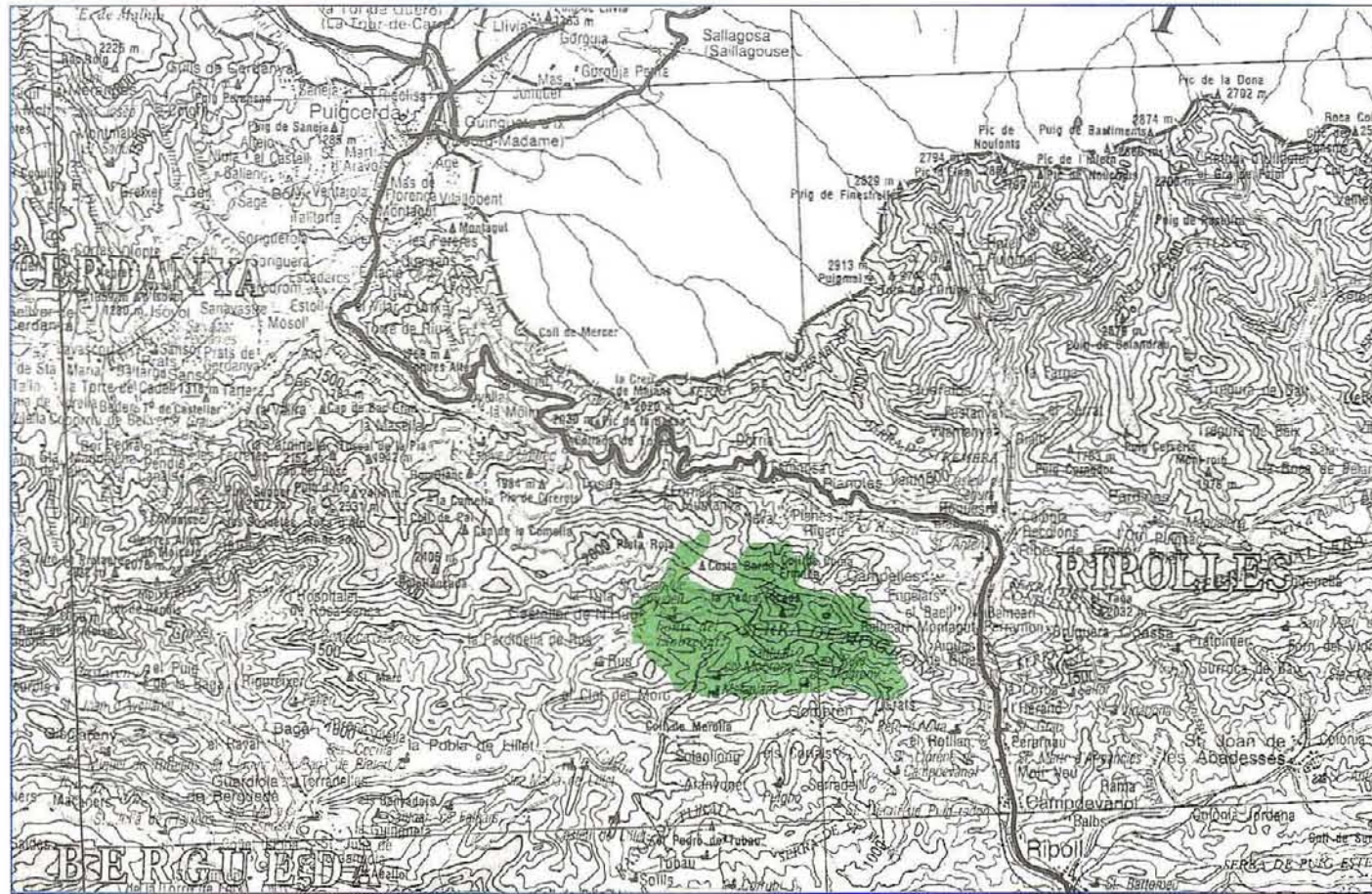
La Serra de Montgrony és formada per una alineació de muntanyes que constitueixen la prolongació vers llevant de l'espai natural del Cadí-el Moixeró, encerclant pel costat meridional la vall de Ribes.

Aquest espai semblant al del Cadí-el Moixeró, conserva encara moltes de les seves característiques. La situació més oriental li atorga un caràcter diferencial pel fet que els paisatges de caràcter continental i secs donen pas als paisatges més marítims i humits, molt millor representats en aquest espai.

La presència de dues vessants, a la serra Ermada, fa augmentar el grau de diversitat d'aquest espai. Al soler hi predominen els paisatges submediterranis dels país de la roureda de roure martinenc (*Quercion pubescenti-petraeae*) sovint substituïdes per pinedes de pi roig. Els nivells superiors de la serra assolixen l'estatge subalpí on es troben els prats de pastures característics d'aquest estatge. Mentre que a les parts altes de les obagues hom hi localitza les pinedes de pi negre i les avetoses, unes de les més orientals del Pirineu administrativament català. De caràcter excepcional són pinedes boreals de pi roig amb molles (*Hylocomio-Pinetum catalaunicae*), unes de les més humides de Catalunya. En conjunt l'espai manté parcialment un eminent caràcter forestal, amb fragments de boscos (rouredes, fagedes, pinedes, ...) en un bon estat de conservació.

La fauna d'aquest espai és típicament pirinenca i presenta una sèrie d'espècies importants com l'isard, el gall fer i l'àliga daurada. Faunísticament constitueixen la continuació de l'espai anterior, però cal destacar la singularitat d'alguns grups d'invertebrats, com aràcnids cavernícoles i heteròpters.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica
Pre-pirineu oriental septentrional.

b. Administrativa (comarques-municipis)
Superfícies (ha)

Berguedà, el	Castellar de n'Hug	620,0
	Total	620,0
Ripollès, el	Campdevànol	267,0
	Campelles	375,0
	Gombrèn	1.545,0
	Planoles	340,0
	Toses	395,0
	Total	2.922,0

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)
255

A.2. Delimitació

Prenent com a punt inicial la collada de les Fontetes, el límit envolta el puig de la Tossa per assolir la carena. Continua fins al coll de la Bona, d'on baixa cap al nord per rodejar el bosc del Cogulló fins al coll de Prat de Jou. Baixa pel torrent del mateix nom i puja la boga de Campelles. Puja per la solana de Montgrony fins a la Collada de Golobran, d'on continua vers al sud fins al cim de Grats; d'ací el límit gira vers l'oest passant per la Portelleta i la Cirera d'on pren el torrent de l'Espluga vers el torrent de Roca Roja per continuar remuntant cap al nord fins retornar al punt inicial.

A.3. Superfície total
3.542,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

La serra de Montgrony és formada per una alineació de muntanyes que constitueixen la prolongació vers llevant de l'espai del Cadí-el Moixeró, tot encerclant el costat meridional de la vall de Ribes. Conserva moltes de les característiques d'aquest espai i manté parcialment un eminent caràcter forestal, amb importants fragments de boscos (rouredes, fagedes, pinedes, avetoses...) en un bon estat de conservació. La fauna és típicament pirinenca i presenta una sèrie d'espècies importants com l'isard, el gall fer i l'àliga daurada.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

La situació més oriental que la serra del Cadí-el Moixeró li atorga un caràcter diferencial pel fet que els paisatges de caràcter continental i secs donen pas a d'altres de més marítims i humits. Dins la notable diversitat de comunitats vegetals, cal remarcar el caràcter excepcional de les pinedes boreals de pi roig amb molles, unes de les més humides i ben representades de Catalunya. De la fauna cal destacar la singularitat d'alguns grups d'invertebrats, com aràcnids cavernícoles i heteròpters.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

La major part de l'espai és de titularitat privada.

b. Usos i aprofitaments

Bàsicament silvícoles i ramaders.

c. Construccions i instal·lacions.

Algunes masies disperses i el llogaret de Montgrony. Diverses pistes forestals.

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

No existeixen impactes globalment significatius, tot i que en algun sector meridional es presenten processos de degradació dels boscos.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

Campdevànol té pla general. Campelles, Planoles i Toses tenen normes subsidiàries. Castellar de N'Hug té delimitació de sòl urbà.

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

-

d. Altres

- CUP

- L'avet del pla dels Prats és declarat arbre monumental (Ordre de 19.4.1991).

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació pot incloure el sector meridional de Moreu, com també espais que garanteixin suficientment la connexió amb la serra del Moixeró.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

C.3. Actuacions preventives

- Atès el caràcter silvícola d'aquest espai, d'acord amb l'article 47 de la Llei 6/1988 forestal, impulsar dins l'àmbit de l'espai projectes d'ordenació i plans tècnics de gestió i millora forestals.

- Promoure la inclusió de les avetoses i pinedes de pi negre en la delimitació de superfícies forestals, d'àrea reduïda a què fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985, d'espais naturals.

- El pla especial que ha d'establir la delimitació definitiva de l'espai ha de completar i homogeneïtzar el règim urbanístic.

C.4. Normes particulars

-

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Petites àrees amb risc geològic amb moviment de vessants localitzats i caiguda de blocs.
- Vulnerabilitat de les comunitats vegetals bòreo-alpines dels nivells culminals i obagues de la serra.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

Puntualment es produeixen alguns processos de degradació dels sistemes naturals

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

L'espai globalment no presenta problemes significatius.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

El planejament urbanístic vigent no permet assolir un grau suficient de protecció urbanística per a la totalitat de l'espai.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

-

B.6. Conclusions

Espai globalment en un bon estat de conservació, tot i els problemes puntuals que cal ordenar.

Obagues de la Vall del Rigard

Pre-pirineu oriental septentrional

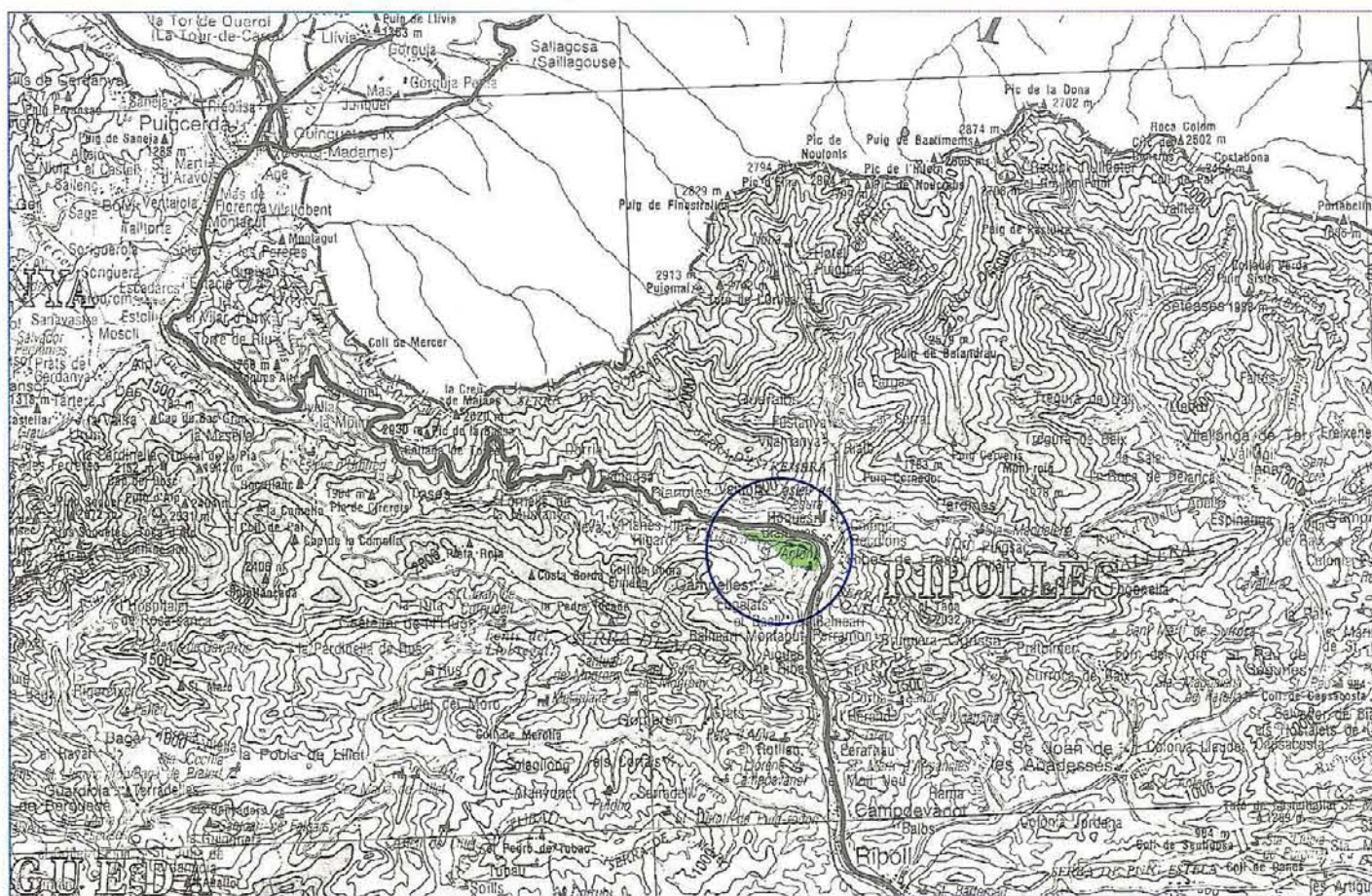
La vall del Rigard és una de les tres valls, junt amb la del Segadell i del Freser, que constitueixen l'anomenada vall de Ribes. En realitat aquest petit espai és una representació de les obagues baixes de la serra de Montgrony. Es tracta d'un fons de vall que recull una mostra dels paisatges propis dels fondals humits del Pre-pirineu oriental.

El Rigard, és una bona mostra dels processos de geodinàmica fluvial d'un riu pirinenc. En l'aspecte geològic destaca la presència de l'únic granòfir a Catalunya, el "granòfir de Ribes".

Cal remarcar els boscos de ribera, especialment la verneda (*Aino-Padion*), molt rics en plantes centreuropees i que ocupen una gran extensió tot seguint els cursos dels rius i rierols. Les pinedes de pi roig dels sòls més secs alternen amb les riques taques de caducifolis diversos -freixe, bedoll, tell, roure de fulla gran, ...- (*Fraxino-Carpinion*, *Fagion sylvaticae*, ...) que formen clapes en els sòls més humits.

Els sistemes limnològics del riu Rigard mantenen les característiques singulars dels corrents d'aigua de la vall de Ribes.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Pre-pirineu oriental septentrional.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Ripollès, el	Ribes de Freser	122,5
Total		122,5

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000) 255 - 256

A.2. Delimitació

L'espai comprèn el riu Rigard entre el límit del terme de Campelles i la carena que baixa de l'ermita de Sant Antoni de Ribes, incloent-hi l'obaga de Sant Antoni, al terme de Ribes de Freser.

A.3. Superfície total

122,5 ha

A.4. El medi físic: síntesi

La vall del Rigard és una de les tres que integren les valls de Ribes. Es tracta d'un fons de vall amb el paisatge característic dels fondals humits del Pre-pirineu oriental. Els cursos d'aigua són coberts per boscos de ribera, especialment vernedes, mentre en els obacs humits apareixen importants boscos de caducifolis.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Petit espai que és una representació de les obagues baixes de la serra de Montgrony, amb una mostra notable dels sistemes naturals dels fondals humits i fluvials dels Pre-pirineu oriental. El riu Rigard és una bona mostra dels processos de geodinàmica fluvial i dels sistemes limnològics d'un riu pirinenc. Destaca la presència de l'únic granòfir a Catalunya, i una bona mostra dels boscos mesòfils centreuropeus dels fons de vall pirinencs.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Tot l'espai és de titularitat pública.

b. Usos i aprofitaments

Silvícoles. Pesca esportiva.

c. Construccions i instal·lacions

Travessa l'espai la línia de ferrocarril Ribes de Freser-Puigcerdà i perimetralment la carretera N-152.

d. Altres

A.7. Impactes actuals o previsibles

No existeixen impactes globalment significatius.

A.8. Proteccions legals

a. Règim Urbanístic

Ribes de Freser té Normes Subsidiàries.

b. Espais naturals de protecció especial

c. Protecció de la fauna

d. Altres

CUP

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

Vulnerabilitat de les comunitats vegetals mesòfiles, molt especialment dels boscos de ribera.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

Globalment no és significativa.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

L'espai no presenta globalment problemes significatius, tot i la vulnerabilitat del bosc de ribera.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

El planejament vigent permet assolir una suficient protecció urbanística de l'espai.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

La titularitat pública de l'espai n'afavoreix la conservació.

B.6. Conclusions

Espai globalment en bon estat de conservació. El règim derivat del PEIN resulta suficient, en les condicions actuals i previsibles, per atendre els requeriments bàsics de la seva protecció.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

C.3. Actuacions preventives

Promoure la inclusió de les vernedes (*Aino-Padion*) i boscos mixtos de caducifolis (*Fraxino-Carpinion*) en la delimitació de superfícies forestals d'àrea reduïda a què fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985, d'espais naturals.

C.4. Normes particulars

No poden realitzar-se actuacions que impliquin modificacions o canvis essencials en la vegetació de la ribera.

Serra Cavallera

Pre-pirineu oriental septentrional

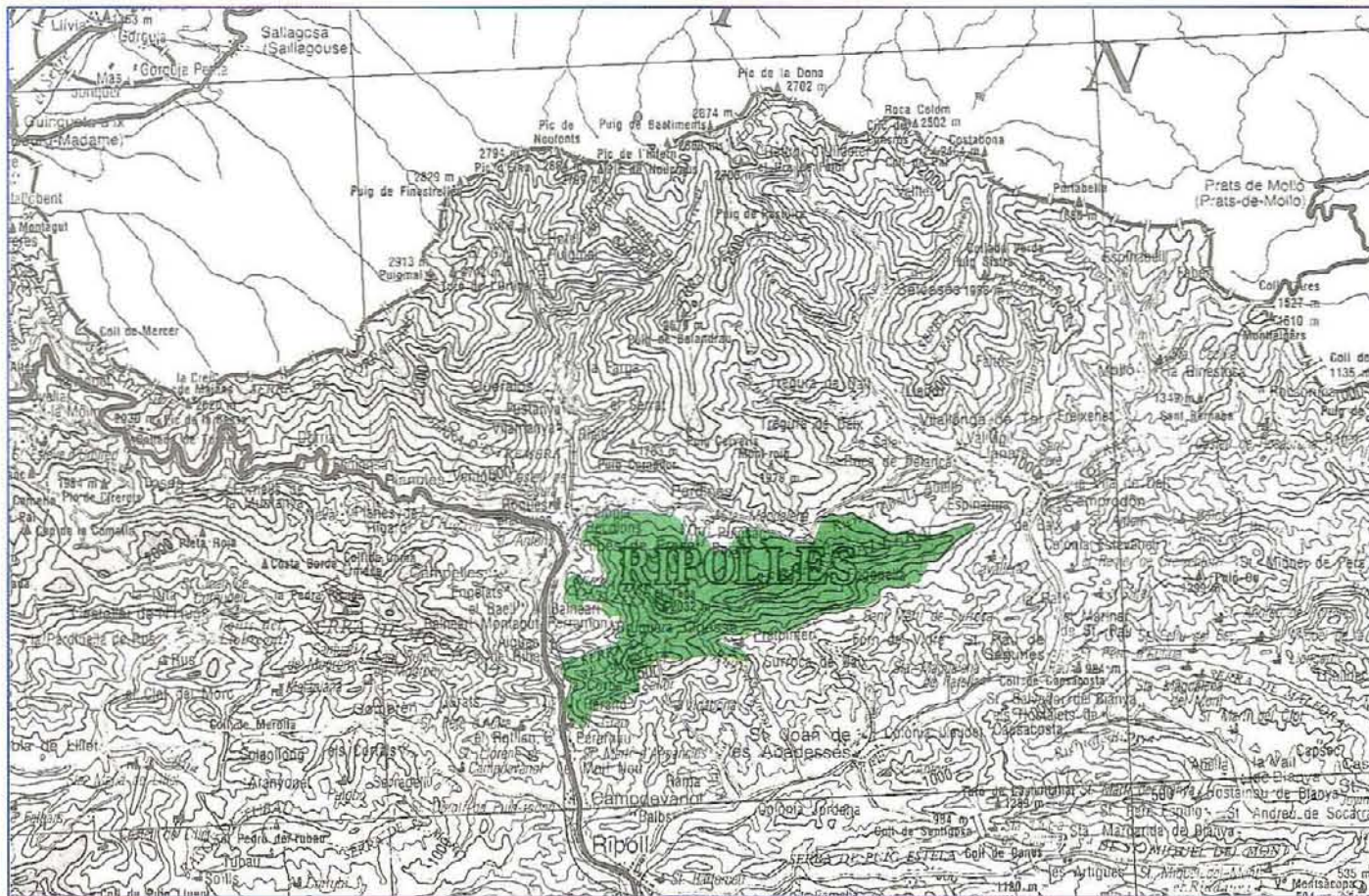
Aquest és l'espai més oriental de la seva subunitat, situat entre el Freser i el Ter, i que al igual que la Serra de Montgrony encercla la vall de Ribes pel sud. A diferència dels altres espais aquest ja presenta una clara tendència marítima i humida, on ja es deixa sentir de forma ben manifesta l'efecte de les pluges orogèniques provocades pels vents humits que pugen de la Mediterrània.

El relleu d'aquesta serra ve determinat per l'erosió diferencial dels seus materials, que s'atenueja per lloms suaus coberts per planes residuals. Les alçades màximes dels seus cims amb prou feines assoleixen els 2.000 m en alguns dels casos (Taga, 2.032 m). També és remarcable geològicament la presència del "granòfir de Ribes".

En aquest espai són representats una àmplia diversitat de paisatges propis del Pre-pirineu oriental. La Serra Cavallera és predominantment forestal, on destaquen per la seva riquesa i diversitat els boscos caducifolis centreuropeus. Cal destacar les excepcionals fagedes (*Fagion sylvaticae*) i rouredes (*Quercion pubescentis-petraeae*, *Quercion robori-petraeae*), d'algunes de les obagues, així com les pinedes primàries o secundàries de pi roig. La serra ateny encara l'estatge subalpí, on es troben prats i matolls propis d'aquest estatge. L'ambient humit del fons de la vall manté unes condicions especials que permeten el desenvolupament de comunitats hígròfiles i hidròfiles (*Dactylorhiza-Caricetum paniculatae*, ...), força rares a la resta de la vessant meridional del Pirineu. Destaquen per la seva riquesa i singularitat les magnífiques vernedes (*Alno-Padion*) que voregen el curs dels rius Segadell i Freser.

El poblament faunístic d'aquest espai és gairebé estrictament euro-siberià i bòreo-alpí, tot i mancar alguna de les espècies que hom troba en els espais situats més al nord. Com espècies d'estatus precari a Catalunya hom pot anomenar l'esparver d'estany (*Circus cyaneus*) i d'altres rapinyaires. En aquesta serra viu una petita població de daines, i constitueix un nucli d'expansió del cabirol. Al sol de l'espai hom troba el límit occidental per a diverses espècies d'heteròpters.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Pre-pirineu oriental septentrional.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Ripollès, el	Camprodon	67,5
	Llanars	32,5
	Ogassa	1.450,0
	Pardines	1.645,0
	Ribes de Freser	1.465,0
	Vilallonga de Ter	325,0
	Total	4.985,0

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000) 256

A.2. Delimitació

L'espai comprèn la serra Cavallera i les obagues de la serra de Sant Amanç. El límit discorre al nord pel riu Segadell, excloent els entorns de Pardines, i per l'alta obaga de la serra Cavallera, mentre que al sud recorre l'esmentada serra seguint la primera a peu de vessant i la segona pel seu carener; a l'oest el límit segueix el riu Freser tot embolcallant Bruguera i deixant de costat Ribes de Freser.

A.3. Superfície total

4.985,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Espai més oriental de la subunitat septentrional del Pre-pirineu oriental, situat entre les conques del riu Freser i el Ter. El relleu de la serra es determina per l'erosió diferencial dels seus materials, que s'atenueja per lloms suaus coberts per planes residuals. És de caràcter predominantment forestal, amb boscos caducifolis humits i subhumits (fagedes, rouredes i pinedes de pi roig). El poblament faunístic d'aquest espai és gairebé estrictament euro-siberià i bòreo-alpí.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

A diferència dels altres espais de la subunitat, aquest ja presenta una clara tendència marítima i humida que es reflecteix en el paisatge vegetal ric en comunitats hígròfiles i hidròfiles, algunes d'elles força rares al vessant meridional del Pirineu. Cal remarcar la riquesa i diversitat dels boscos caducifolis centreuropeus, amb les excepcionals fagedes i rouredes d'algunes obagues. L'espai conserva diverses espècies de la fauna en un estatus precari com, per exemple, una petita població de daines i constitueix un nucli d'expansió del cabirol.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. **Propietat del sòl**
1/3 part del territori és de titularitat privada.

b. **Usos i aprofitaments**

Silvícoles i ramaders. Marginalment miners als vessants meridionals.

c. **Construccions i instal·lacions**

Algunes masies i edificacions rurals aïllades. Diverses pistes forestals.

d. **Altres**

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

No existeixen impactes globalment significatius.

A.8. Proteccions legals

a. **Règim urbanístic**

Camprodon fa revisió del Pla General. Ogassa te Pla General. Llanars, Pardines, Ribes de Freser i Vilallonga de Ter tenen Normes Subsidiàries.

b. **Espais naturals de protecció especial**

-

c. **Protecció de la fauna**

-

d. **Altres**

CUP/RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Àrees localitzades de risc geològic alt amb moviments en massa recents de gran magnitud.
- Vulnerabilitat d'algunes comunitats vegetals hígròfiles i hidròfiles, molt rares a la resta del vessant meridional pirinenc.
- Vulnerabilitat de diverses espècies de la fauna pirinenca d'estatus precari a Catalunya.

B.2. **Problemes derivats de l'activitat antròpica**
Puntualment, l'explotació dels recursos naturals a les àrees perimetrals pot comportar alteracions paisatgístiques significatives.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

No existeixen globalment problemes significatius, tot i els problemes geològics existents.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

No existeixen règims de protecció específics de l'espai, llevat dels que estableix el planejament urbanístic en aquells municipis amb pla general o normes subsidiàries.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

-

B.6. Conclusions

Espai globalment en un bon estat de conservació, tot i presentar algunes zones degradades que cal ordenar.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació pot incloure el sol de la serra de Sant Amanç per gaudir dels mateixos valors.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

-

C.3. Actuacions preventives

- Atès el caràcter silvícola d'aquest espai, d'acord amb l'article 47 de la Llei 6/1988 forestal, impulsar amb caràcter prioritari la redacció de projectes d'ordenació i plans tècnics de gestió i millora forestals.
- Promoure la inclusió de les rouredes humides (*Quercion robori-petraeae*), fagedes amb joliu (*Scillo-Fagetum*), vernedes (*Alno-Padion*) i boscos mixtes de caducifolis en la delimitació de superfícies forestals d'àrea reduïda a què fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985 d'espais naturals.

C.4. Normes particulars

-

2.3.2.2 Pre-pirineu oriental meridional

Aquesta subunitat és formada per un conjunt muntanyós, que tot i no constituir una perllongació morfològica clara de les serres interiors del Pre-pirineu central –serra del Montsec, serra d'Aubenç...– sí que determinen un relleu prou significatiu per sota del sistema Cadí-Moixeró. Al sud, aquest territori entra en contacte amb els antiplans i les conques centrals catalanes.

Tot i la presència d'alguns cims que sobrepassen els 2.000 m aquesta subunitat no assoleix les alçades de la subunitat septentrional. Els paisatges que predominen en aquest territori són els de caràcter submediterrani (*Quercion pubescenti-petraeae* i *Deschampsio-Pinion*) i mediterrani (*Quercion ilicis*). La vegetació bòreo-alpina hi és força rara i pràcticament només es localitza a les serres d'Ensija, Port del Comte i del Verd.

Dins aquesta subunitat són considerats deu espais representatius de la diversitat d'aquest territori pre-pirinenc, situats entre la serra de Turp (l'Alt Urgell) i els rasos de Tubau (el Berguedà, el Ripollès). D'entre ells cal destacar la Serra d'Ensija-els Rasos de Peguera, per la seva importància i per ésser un bon recull de la diversitat del territori. En segon nivell tenim els espais de la Serra de Turp, que acull notables singularitats de la fauna vertebrada i invertebrada; la Serra d'Odèn-Port del Comte, que presenta un paisatge de transició entre el Pre-pirineu central i l'oriental; la Ribera Salada, que conserva una bona mostra dels ecosistemes associats als cursos d'aigua pre-pirinencs; la Serra del Verd en contacte amb els relleus septentrionals i amb una bona mostra dels ecosistemes altimontans i subalpins; les Serres de Busa-els Bastets, que aporten una gran diversitat d'ambients en el mateix espai; la Serra de Queralt com un important conjunt acinglerat de notable interès geomorfològic; la Serra del Catllaràs, que pel seu gradient altitudinal comporta una gran diversitat d'ambients en el mateix espai; la Serra de Picancel, que és una mostra d'un espai essencialment forestal del Pre-pirineu que entra en contacte amb els antiplans de la Depressió Central i el darrer espai de la Riera de Merlès, que mostra un sistema fluvial de transició on es conserven poblaments faunístics molt rars.

Serra de Turp

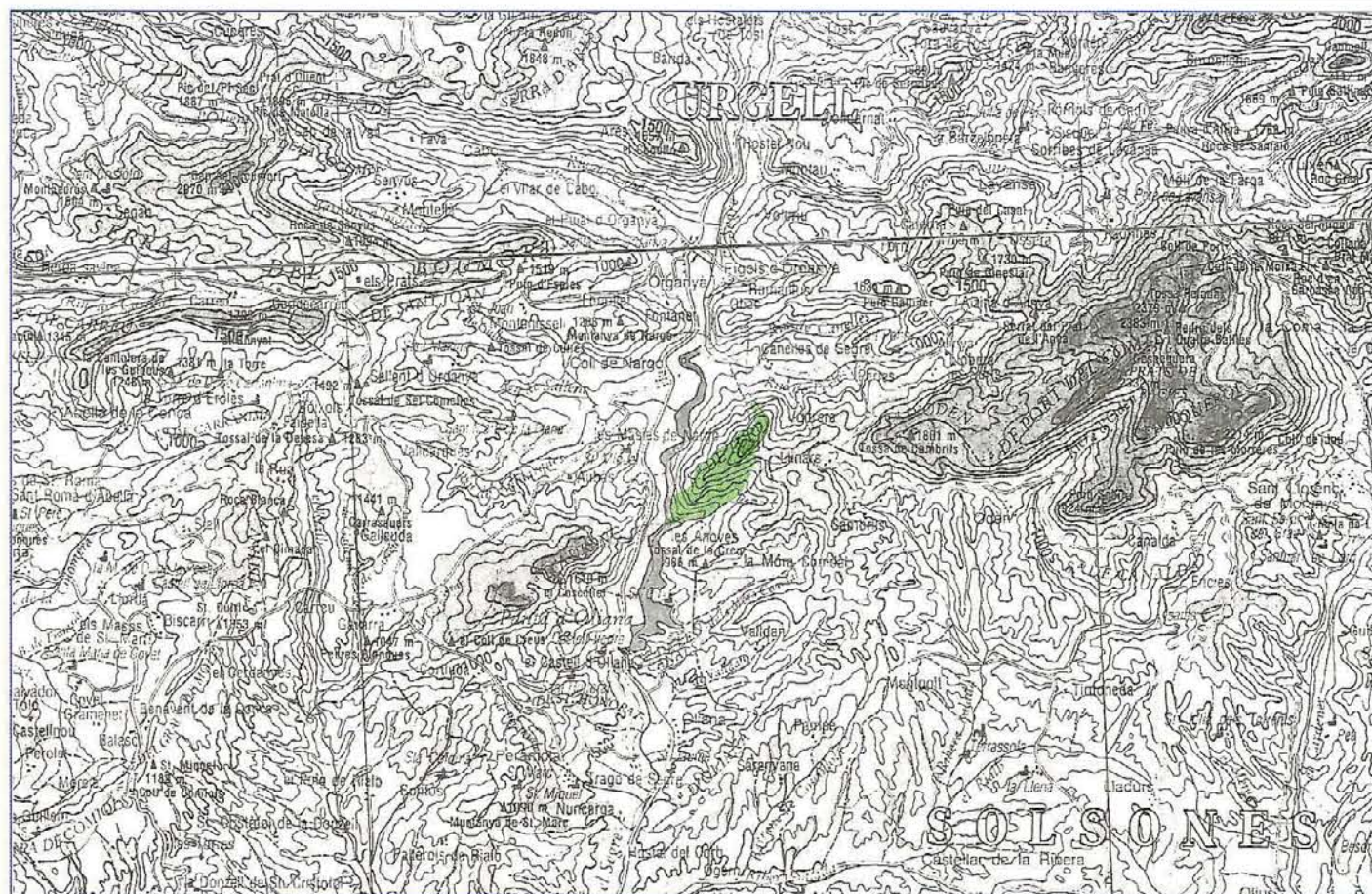
Pre-pirineu oriental meridional

Espai de característiques molt semblants al de la Serra d'Aubeng, del qual se'n separa pel congost del Segre. És per això, que constitueix una àrea de transició entre les característiques dels sistemes naturals del Pre-pirineu central i oriental.

L'interès d'aquest espai rau en constituir una unitat de relleu perfectament individualitzada que ha permès un cert aïllament geogràfic (el cim culminal, el Turp, assoleix 1.621 m). Aquest aïllament s'ha traduït en el bon estat de conservació de bona part dels ecosistemes. El relleu sobtadament abrupte es caracteritza pel predomini de la vegetació submediterrània (*Quercion pubescenti-petraeae*), amb introgressions mediterrànies.

En aquesta serra es donen les característiques de les zones muntanyoses del Pirineu, però ja en una situació molt meridional, amb poblacions molt interessants del gall fer i isard. Cal destacar la importància dels hàbitats rupícoles, tant per la seva extensió com per la representativitat dels poblaments típics de les serres pre-pirinenques, trobant elements medioeuropeus mediterranis. Les cavitats subterrànies són molt interessants per la fauna cavernícola invertebrada, amb espècies de coleòpters molt rars i endèmiques (com *Geotrechus ubachi*).

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Pre-pirineu oriental meridional.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Alt Urgell, l'	Coll de Nargó	177,5
	Fígols i Alinyà	115,0
	Oliana	260,0
	Total	552,5
Solsonès, el	Odèn	2,5
	Total	2,5

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

253

A.2. Delimitació

L'espai està delimitat a l'est, pels barrancs de Turp i de l'Ossa i per l'oest, per la cota 1.200.

A.3. Superfície total

555,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Relleus calcaris, molt abruptes, caracteritzats per una coberta vegetal submediterrània (rouredes i pinedes) amb introgressions mediterrànies. La fauna és representada per poblaments típics de les serres pre-pirinenques, amb elements medioeuropeus i mediterranis.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

L'espai presenta l'interès de constituir una àrea de transició entre les característiques dels sistemes naturals dels Pre-pirineu central i oriental. L'interès de l'espai rau en constituir un relleu perfectament aïllat i individualitzat que ha permès el bon estat de conservació d'alguns dels seus elements. D'altra banda cal remarcar que la serra presenta les característiques de les zones muntanyoses del Pirineu, però en una posició meridional molt avançada.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

La major part de l'espai és de titularitat privada.

b. Usos i aprofitaments

Silvícoles i agrícoles.

c. Construccions i instal·lacions

Algunes masies aïllades.

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

No existeixen impactes globalment significatius.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

Fígols i Alinyà i Oliana tenen delimitació de sòl urbà.

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

Refugi de Pesca d'Alinyà-Perlès (Ordre de 28.2.1992).

d. Altres

CUP/RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

Vulnerabilitat de les comunitats faunístiques rupícoles, com també de les espècies cavernícoles endèmiques.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

L'activitat antròpica és molt reduïda i no presenta problemes significatius.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

- Aquest espai no presenta en l'actualitat problemes remarcables que afectin la totalitat de l'espai.
- L'espai no disposa de mesures de protecció específiques.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

L'espai no disposa de mesures de protecció específiques.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

El relleu abrupte afavoreix la bona conservació dels sistemes naturals.

B.6. Conclusions

Espai en un bon estat de conservació. El règim derivat del PEIN resulta suficient, en les condicions actuals i previsibles, per atendre els requeriments bàsics de la seva protecció.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Incorporar el sector nord-oest de la serra de Turp per gaudir de les mateixes característiques que la resta de l'espai.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

-

C.3. Actuacions preventives

-

C.4. Normes particulars

D'acord amb l'article 9 de la Llei 12/1985, d'espais naturals, han de tenir la consideració d'estrictament protegida en aquest espai l'espècie de la fauna cavernícola *Geotrechus ubachi*.

Serres d'Odèn- Port del Comte

Pre-pirineu oriental meridional

Aquest espai natural té l'interès de fer la transició entre el Pre-pirineu oriental meridional i el Pre-pirineu central exterior. Amb això vol dir que encara presenta un alt grau de continentalitat que contrasta amb els vessants humits de llevant, factor fidelment reflectit en el paisatge de la zona. És constituït en la seva totalitat per calcàries eocenes.

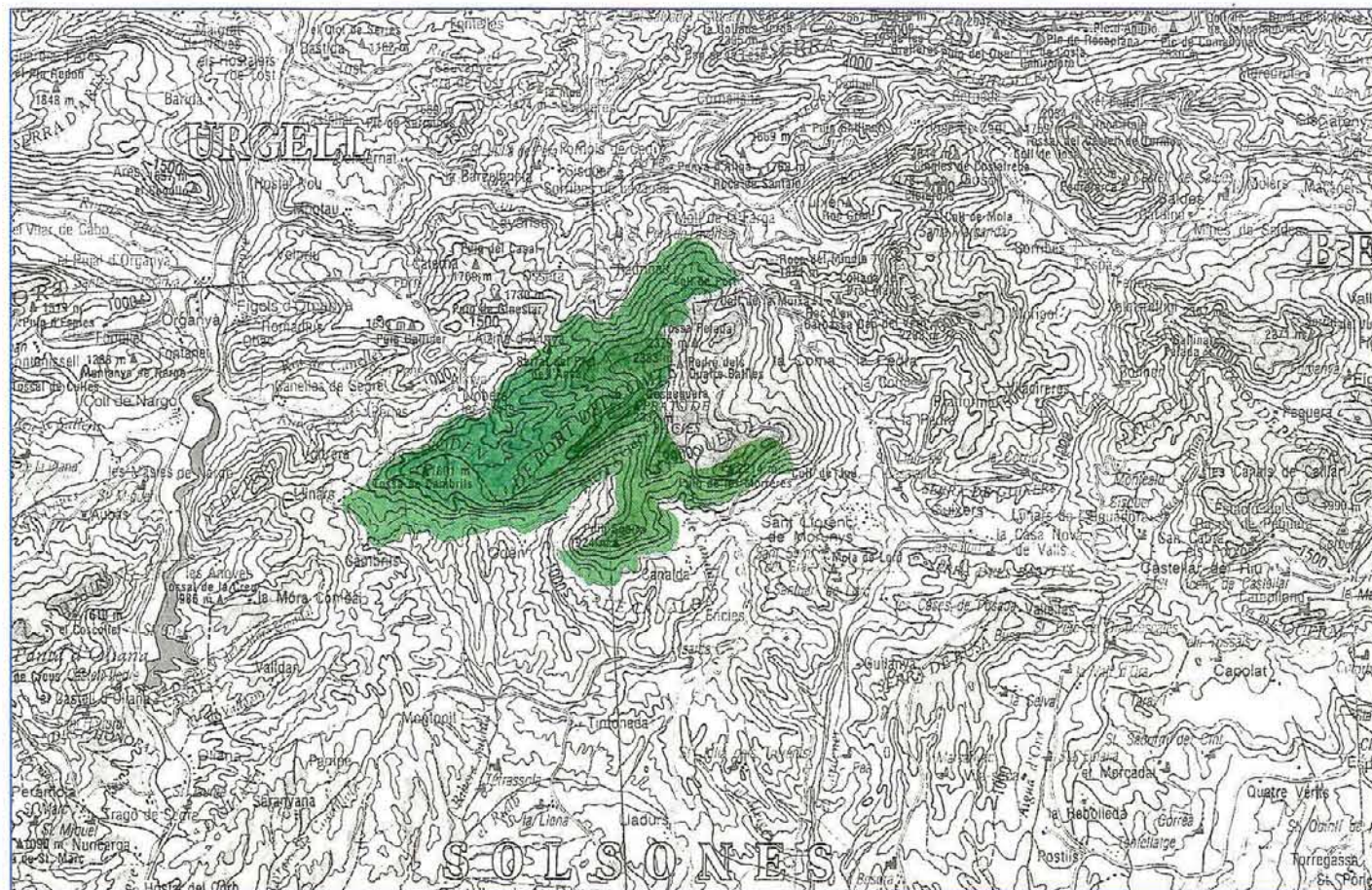
Les Serres d'Odèn-Port del Comte fan de barrera natural entre la conca del Segre i de l'Alt Cardener.

És un bon representant dels paisatges pre-pirineus, amb un predomini clar dels elements submediterranis, amb algunes penetracions dels elements mediterranis i boro-alpins. A l'estatge montà predominen les rouredes submediterrànies (*Quercion pubescenti-petraeae*), sovint substituïdes per pinedes secundàries de pinassa o de pi roig. Per sobre de 1.600-1.700 m apareixen els boscos de coníferes subalpins -pi negre, avet- (*Rhododendro-Vaccinium*), mentre que els nivells culminals són coberts pels prats alpins.

Aquest espai natural presenta l'interès de constituir una de les avançades extremes més meridionals del paisatge alpi representat al Pre-pirineu català.

L'espai presenta forts gradients i variacions en el paisatge, la qual cosa determina la fauna que hi habita. Hom troba, en ell, una de les poblacions més meridionals de gall fer, pigot negre i isard per exemple. En conjunt és un espai natural que presenta unes característiques molt favorables pels ocells rapinyaires. Per la seva diversitat i singularitat, sobresurten alguns grups d'invertebrats com els heteròpters i miriàpodes.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Pre-pirineu oriental meridional.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Alt Urgell, l'	Figols i Alinyà	2.350,0
	Josa i Tuixén	250,0
	Vansa i Fòrnols, la	875,0
	Total	3.475,0
Solsonès, el	Guixers	340,0
	Odèn	2.887,5
	Total	3.227,5

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

253 - 254 - 291 - 292

A.2. Delimitació

Prenent com a punt inicial el coll de Port, el límit envolta l'estació d'alta muntanya de Port del Comte per embolcallar la serra de Querol i dirigir-se vers la serra del Pinar i el Sobirà; d'ací continua vers l'oest tot passant pel coll de la Mata i pel peu de la serra d'Odèn i el serrat de Cambrils; després el límit pren la direcció nord-est per tornar al punt inicial tot havent passat per les obagues de Cambrils, Odèn i Port del Comte.

A.3. Superfície total

6.702,5 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Les serres d'Odèn-Port del Comte formen una barrera d'altres muntanyes calcàries entre les conques del Segre i de l'Alt Cardener. Presenta una clara zonació de la vegetació: a l'estatge montà predominen les rouredes i pinedes secundàries; a l'estatge subalpi, els boscos de coníferes, i als nivells culminals, els prats alpins.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Espai que gaudeix encara d'un alt grau de continentalitat (caràcter del Pre-pirineu central) que contrasta amb els vessants humits de llevant. Presenta l'interès de constituir una de les avançades extremes més meridionals del paisatge i alguns elements alpins al Pre-pirineu català. És un bon representant dels paisatges pre-pirineus, amb un predomini clar dels elements submediterranis i penetracions importants elements mediterranis i boro-alpins.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Bona part del terreny correspon a boscos privats. També hi ha boscos comunals propietat dels ajuntaments o de juntes veïnals.

b. Usos i aprofitaments

Principalment ramaders i forestals. Pràctica d'esquí nòrdic i esquí alpi.

c. Construccions i instal·lacions

Diverses carreteres comarcals i locals perimetralment pel sector est i sud. Edificacions de caràcter rural disperses.

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

Dins l'espai no existeixen impactes globalment significatius.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

Figols i Alinyà, Josa i Tuixén i la Vansa i Fòrnols tenen delimitació de sòl urbà.

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

Refugis de pesca d'Alinyà-Perles i de Cardener (Ordre de 28.2.1992). Una bona part de l'espai forma part de la Reserva Nacional de Caça del Cadí (Llei 37/1966).

d. Altres

CUP/RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

Vulnerabilitat de les comunitats i espècies vegetals i animals de caràcter alpi als nivells culminals de l'espai, situades al límit de la seva àrea de distribució.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

Globalment, ateses les seves característiques, no presenta problemes significatius, atès que les activitats antròpiques se situen a la perifèria de l'espai.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai que en conjunt no presenta en l'actualitat problemes significatius.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

Les diferents proteccions legals esmentades a A.8. li atorguen en principi un grau de protecció suficient.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

-

B.6. Conclusions

Espai globalment en un bon estat de conservació. La reglamentació existent i la demanda del PEIN resulten suficients, en les condicions actuals i previsibles, per atendre els requeriments bàsics de la seva protecció.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

-

C.3. Actuacions preventives

Atès el caràcter forestal de bona part de l'espai, d'acord amb l'article 47 de la Llei 6/1988 forestal, impulsar amb caràcter prioritari la redacció de projectes d'ordenació i plans tècnics de gestió i millora forestals.

C.4. Normes particulars

-

Ribera Salada

Pre-pirineu oriental meridional

Espai fluvial, situat al peu de la serra d'Odèn, que comprèn la capçalera de la Ribera Salada fins a l'aiguabarreig amb la riera Canaleta. La Ribera Salada és una mostra excel·lent de les característiques dels rius de muntanya entre la conca del Segre i del Llobregat. El seu peculiar interès rau en conservar valuosos ecosistemes fluvials originats d'una font càrstica (font de Sant Quintí) amb un grau d'alteració actual mínim, especialment pel que fa a la qualitat de les aigües (en tot el recorregut de la ribera) i a les característiques del bosc de ribera.

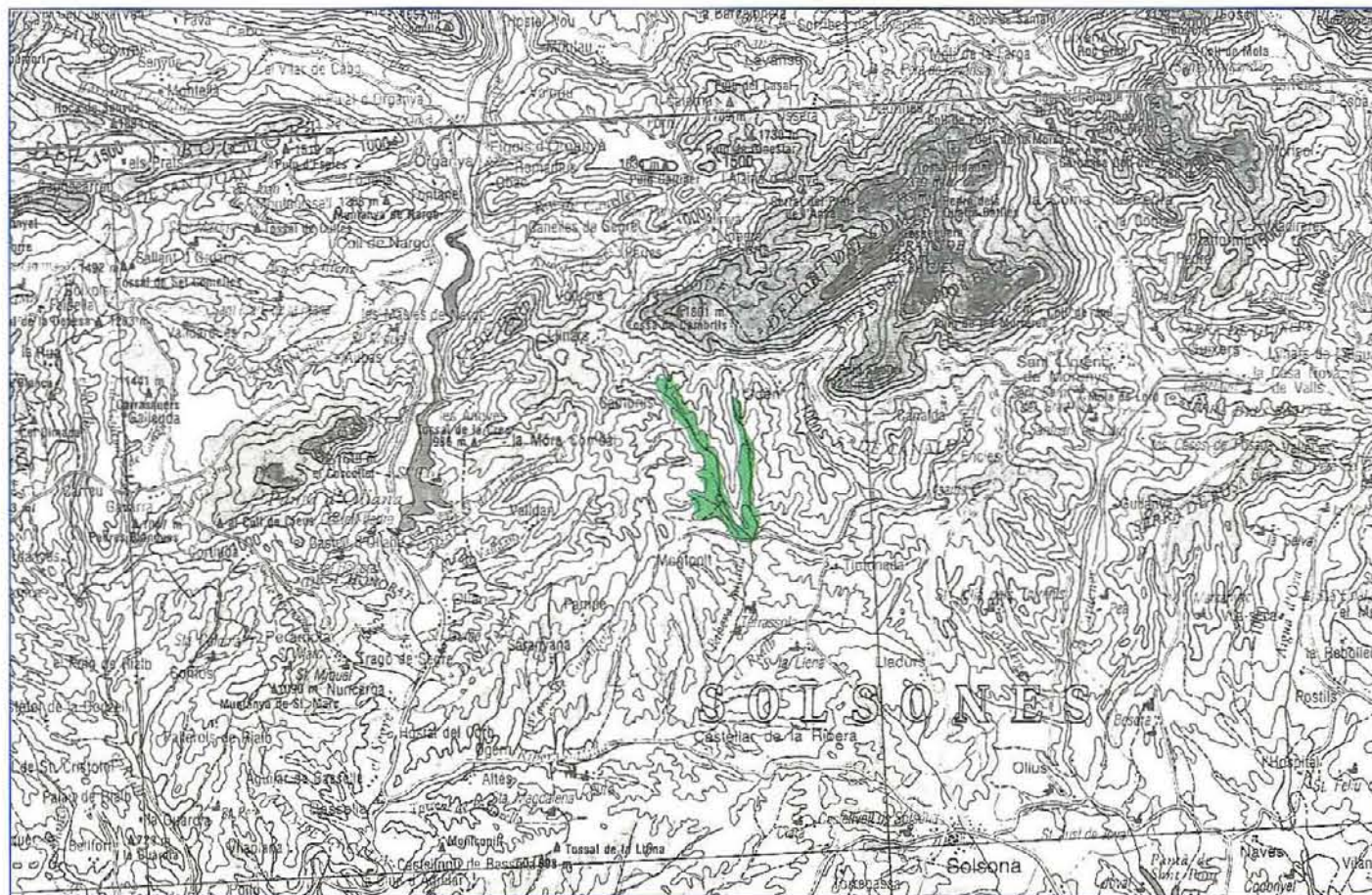
La surgència d'aigua de la font de Sant Quintí apareix en el punt de contacte de tipus mecànic entre els conglomerats i les calcàries de la serra d'Odèn. La zona, orientada al sud, forma un conjunt de relleu pronunciat i trencat, que junt amb l'erosió diferencial entre els conglomerats vermells i les margues i, per altra banda l'erosió fluvial, ha ajudat a la formació d'un relleu singular de gran bellesa paisatgística.

La Ribera Salada se situa en ple domini dels boscos submediterranis i en concret de la roureda seca de fulla petita (*Viola-Quercetum fagineae*) i la roureda de roure martinenc (*Buxo-Quercetum pubescentis*); als solells penetra el carrascar amb boix (*Quercetum rotundifoliae buxetosum*). El paisatge actual el caracteritzen les pinedes secundàries de pinassa i pi roig, i les boixedes que ocupen una gran extensió. Als indrets especials, com són els cristalls, sòls pedregosos o a les roques, es desenvolupen comunitats permanents, amb algunes espècies singulars (*Saxifraga-Ramondetum myconii*, ...). A les vores de la Ribera Salada on el relleu ho permet, apareixen boscos de ribera molt ben estructurats, com la salzedada de sarga (*Saponario-Salicetum purpureae*) amb diverses espècies de salzes predominants.

El principal motiu d'interès d'aquest espai bé determinat per la seva qualitat biològica i els valors dels seus sistemes limnològics. La Ribera Salada és una riera pirinenca que constitueix un ecosistema ric i variat d'una gran singularitat dins llur territori. L'espai conserva una mostra típica de les aigües molt netes dels rius de muntanya calcària. Són factors determinants d'aquesta singularitat, d'una banda la qualitat de les seves aigües que es conserva inalterada en el curs alt de la ribera perquè no hi ha fonts contaminants, circumstància que permet el desenvolupament de notables sistemes naturals lligats a la pròpia hidrodinàmica fluvial (força i intensitat del corrent, temperatura de l'aigua, ...). D'altra banda, el paisatge feréstec d'alguns dels seus trams, és difícilment accessible pel caràcter abrupte del territori modelat pel curs fluvial (engorjats, congosts profunds, tallats, ...). La Ribera Salada presenta característiques molt semblants als rius dels espais pre-pirinecs propers, però amb la diferència de conservar una mostra representativa de les espècies de macroinvertebrats i algunes característiques de les aigües netes, amb algunes espècies singulars rares a Catalunya: cuc pla (*Polycelis felina*), plecòpters, tricòpters, quironòmids (*Boreo-heptagia sp.*), efemeròpters

(*Oligoneuriella rhenana*), etc. L'estat actual dels ecosistemes permet també conservar poblaments importants de peixos, amb la presència de la truita autòctona del país (*Salmo trutta fario*). Cal assenyalar l'especial fragilitat d'aquests sistemes naturals davant els canvis exteriors.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Pre-pirineu oriental meridional.

b. Administrativa (comarques-municipis) Superfícies (ha)

Solsonès, el	Lladurs	150,0
	Odèn	412,5
	Total	562,5

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000) 291

A.2. Delimitació

L'espai comprèn el torrent de Sant Quintí i el barranc de la Plana; el límit els recull fins a l'indret de la Caseta del Clot.

A.3. Superfície total 562,5 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Espai fluvial, situat al peu de la serra d'Odèn, que comprèn la capçalera de la Ribera Salada fins a l'aiguabarreig amb la riera de Canaleta. La surgència d'aigua apareix en el punt de contacte de tipus mecànic entre els conglomerats i les calcàries de la serra d'Odèn. El paisatge vegetal actual es caracteritza per les pinedes secundàries i les boixedes que ocupen una gran extensió, com també la notable extensió de la vegetació rupícola i de ribera. Els sistemes limnològics dels cursos d'aigua són característics de les aigües molt netes dels rius de muntanya calcària.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

La Ribera Salada és una mostra excel·lent de les característiques dels rius de muntanya calcària entre la conca del Segre i la del Llobregat. El seu peculiar interès rau a conservar valuosos sistemes fluvials originats d'una font càrstica amb un grau d'alteració actual mínim, especialment pel que fa a la qualitat de les aigües i a les característiques del bosc de ribera. Cal remarcar especialment la seva qualitat biològica i els valors dels seus sistemes limnològics.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Tot l'espai és de titularitat pública.

b. Usos i aprofitaments

Pesca esportiva.

c. Construccions i instal·lacions

Ermita de Sant Quintí. Obres d'infraestructura d'una piscifactoria.

d. Altres

A.7. Impactes actuals o previsibles

– Pèrdua de qualitat de les aigües, erosió i desaparició dels bosc de ribera als entorns de la font de Sant Quintí.
– El condicionament de vials, explanacions, etc. per a noves implantacions d'activitats pisciculturals podria endegar processos de degradació.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

b. Espais naturals de protecció especial

c. Protecció de la fauna

Zona pesca de controlada de la ribera Salada (Ordre de 28.2.92).

d. Altres

– És d'aplicació el règim específic per la legislació d'aigües a les lleres i marges.
– RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

Els sistemes naturals d'aquest espai no presenten problemes específics significatius, tot i la fragilitat de determinats ecosistemes aquàtics i dels boscos de ribera.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

Pèrdua de la qualitat biològica de les aigües als entorns de la font de Sant Quintí.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Els problemes de l'espai se centren en la ribera de Sant Quintí.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

El Reglament del domini públic hidràulic i la regulació de pesca li atorguen un grau de protecció suficient; no obstant això caldrà regular les activitats que es produeixen en la totalitat de l'espai.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

B.6. Conclusions

Espai que presenta alteracions significatives en la ribera de Sant Quintí, i ecosistemes en un bon estat de conservació a la resta de l'espai.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

C.3. Actuacions preventives

Avaluar l'impacte de les possibles obres lligades a les activitats de la piscicultura. Realització de les actuacions correctores i regeneradores adients.

C.4. Normes particulars

– No podran realitzar-se actuacions que impliquin alteracions essencials dels sistemes limnològics i dels boscos de ribera.

– Aplicar diverses mesures de protecció de les aigües superficials i subterrànies (article 23 de les Normes).

Serra del Verd

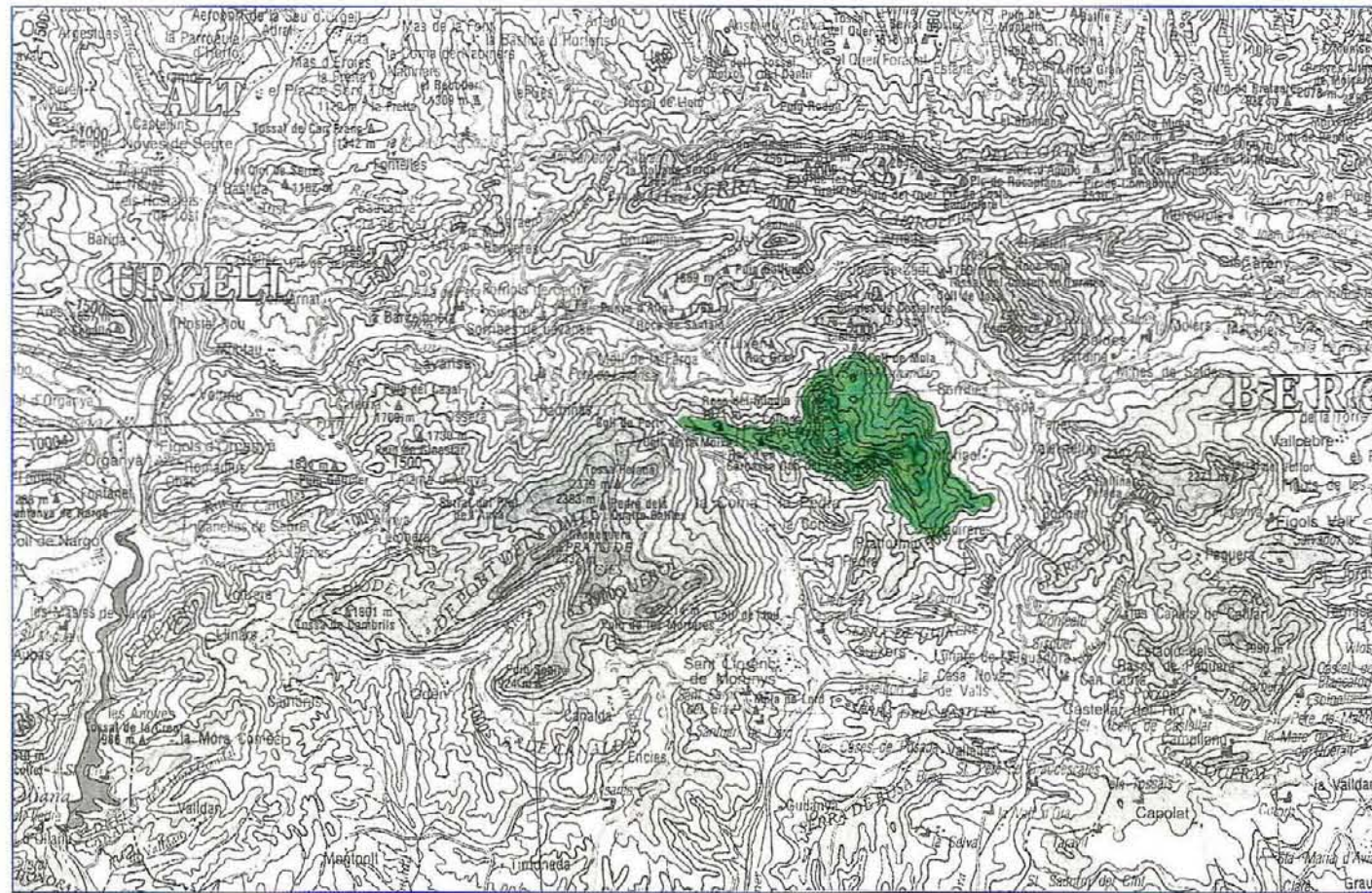
Pre-pirineu oriental meridional

L'espai de la Serra del Verd constitueix una perllongació meridional de la serra del Cadí i pertança de moltes de les característiques de la serra d'Ensià. La serra es formada per un crestall axial, amb el seu cim culminant, el Cap del Verd, que assoleix 2.289 m d'altitud i separa dos vessants que contribueixen a augmentar la diversitat d'aquest espai.

Com els espais del seu entorn, la Serra del Verd mostra una clara zonació altitudinal des de l'estatge altimontà fins als rasos culminants. Els elements més ben representats són els submediterranis i euro-siberians, així com els boro-alpins. Mentre el sollell és dominat per la vegetació submediterrània (rouredes, pinedes de pi roig, ...), l'obaga acauilla una bona representació de les pinedes subalpines de pi negre amb sselèria (*Pulsatillo-Pinetum uncinatae*), que alterna amb les grans clapisses rocoses. Els rasos i prat culminants (*Festucion gautieri*, ...) presenten l'interès d'acollir un dels límits meridionals per a moltes espècies alpinas.

Aquest espai mostra, també a nivell faunístic, una bona representació de les comunitats d'animals de requeriments subalpins i montans, ja quasi bé al límit de la seva àrea de distribució (gall fer, pigot negre, marta, ...). L'espai és de gran importància per als moviments de determinats artiodàctils, com ara l'isard o el senglar, ja que constitueix el nexa d'unió entre el conjunt de la serra del Cadí-massís del Pedraforca, el conjunt Port del Comte-serra de Queralt i els Rasos de Peguera.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Pre-pirineu oriental meridional.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Alt Urgell, l'	Josa i Tuixén	405,0
	Total	405,0
Berguedà, el	Gósol	1.250,0
	Total	1.250,0
Solsonès, el	Guixers	37,5
	Coma i la Pedra, la	625,0
	Total	662,5

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

254

A.2. Delimitació

L'espai comprèn la serra del Verd, entre el coll de Port a l'oest, el coll de Mola al nord, i el coll de Gósol a l'est, la serra de les Comes i el Cap de les Collades al sud.

A.3. Superfície total

2.317,5 ha

A.4. El medi físic: síntesi

L'espai de la serra del Verd constitueix una perllongació meridional de la serra del Cadí, formada per un crestall axial amb el seu cim culminant el cap del Verd que assoleix 2.289 m d'altitud. Com els espais del seu entorn, mostra una clara zonació altitudinal des de l'estatge altimontà fins als rasos culminants; els elements més ben representats són els submediterranis i euro-siberians, com també els boro-alpins.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

La serra del Verd acull una mostra significativa de la vegetació característica del Pre-pirineu oriental meridional. Els rasos i prat culminants presenten l'interès d'acollir un dels límits meridionals per a diverses espècies. El principal motiu d'interès és el de conservar una bona representació de les comunitats d'animals de requeriments subalpins i montans, ja quasi bé al límit de la seva àrea de distribució (gall fer, pigot negre, marta...).

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Quasi la totalitat de la superfície és de titularitat pública.

b. Usos i aprofitaments

Silvícoles i ramaders.

c. Construccions i instal·lacions

Instal·lacions disperses de caràcter rural.

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

Degradació dels ecosistemes forestals als vessants septentrionals. Esllavissades i moviments en massa localitzats als vessants septentrionals.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

Gósol té normes subsidiàries. Josa i Tuixén té delimitació del sòl urbà.

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

Una part de l'espai està inclòs en la Reserva Nacional de Caça del Cadí (Llei 37/1966). Refugi de pesca del Cardener (Ordre de 28.2.1992).

d. Altres

CUP/RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Localment, àrees amb risc geològic alt, amb moviments de vessant recents de notable magnitud.
- Vulnerabilitat de les comunitats i espècies vegetals i animals de caràcter alpí als nivells culminants, situats al límit de la seva àrea de distribució.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

- Degradació de l'estructura de la vegetació, amb efectes negatius sobre l'estabilitat dels terrenys a les zones de risc geològic.
- La possible realització de l'adequació de determinades zones a la pràctica de l'esquí, amb ròssecs i equipaments diversos, podria comportar efectes negatius sobre els ecosistemes.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai amb problemes de risc geològic al vessant septentrional.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

El grau de protecció que li atorguen les diferents proteccions legals esmentades a A.8., és suficient.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

Els vessants meridionals constitueixen una muralla abrupta que reforça el grau de protecció d'aquest sector.

B.6. Conclusions

Espai que presenta zones amb diferents graus de conservació. El vessant septentrional presenta àrees amb problemes geològics, fortament degradades; en aquests indrets caldrà adoptar les mesures d'actuació necessàries que permetin assolir una gestió eficient de l'espai.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Es pot considerar l'ampliació dels sectors septentrionals i més a ponent de la serra del Verd.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

Sector meridional de la serra de les Comes, del coll de Jovells i Morró Aguilar.

C.3. Actuacions preventives

- Promoure la inclusió de les pinedes de pi negre (*Pulsatillo-Pinetum uncinatae*) de les obagues del Verd, en la delimitació de superfícies forestals d'àrea reduïda a que fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985, d'espais naturals.

- Atès el caràcter silvícola d'aquest espai d'acord amb l'article 47 de la Llei 6/1988 forestal, impulsar amb caràcter prioritari la redacció de projectes d'ordenació i plans tècnics de gestió i millora forestal.

- Avaluar prèviament el possible impacte ambiental en les obres de condicionament de sota el Cap del Verd com a zona esquiable, amb l'adopció d'entre les alternatives viables d'aquella amb impacte més baix amb la realització posterior de les actuacions correctores adients.

C.4. Normes particulars

-

Serres de Busa-els Bastets-Lord

Pre-pirineu oriental meridional

Espai natural de l'alta conca del Cardener, delimitat per les valls de l'Aigua d'Ora i al nord per l'Aigua de Valls. Situat dins el context del Pre-pirineu oriental meridional, aquest espai és un bon representant de la diversitat d'aquest territori. A l'igual que d'altres espais pre-pirineus aquest fa la transició entre la regió pre-pirinenca i la Depressió Central.

Des de la perspectiva geològica, els materials que conformen aquest espai pertanyen a la Depressió Central. Aquests han estat afetats per una deformació, a causa de l'aixecament del Pirineu contemporània amb la disposició dels conglomerats oligocèns, donant lloc a una estructura coneguda com discordança progressiva –definida per primer cop en aquestes serres–.

Aquest espai natural és format per tres unitats de relleu ben definides: la serra de Busa, la serra dels Bastets i la mola de Lord. La complexitat orogràfica, on alterna una zona més o menys planera –pla de Busa– amb zones de relleu pronunciat i trencat –conjunt acinglerat–, junt amb l'erosió diferencial entre els conglomerats i les margues, i per altra banda l'erosió fluvial, han ajudat a la formació d'un relleu singular de gran bellesa paisatgística. Cal destacar notables unitats morfològiques, molt particulars, com poden ésser els relleus montserratins de la serra de Busa.

El clima de tendència continental –fred i sec– influeix sobre el paisatge vegetal. La major part de l'espai pertany al país de les rouredes submediterrànies de roure martinenc (*Quercion pubescenti-petraeae*), amb una marcada dissimetria entre els vessants que ajuda a augmentar la seva diversitat. Als solells predominen els paisatges mediterranis, sovint el carrascar amb boix (*Quercetum rotundifoliae buxetosum*). Mentre que als obacs predominen les comunitats de tendència centreeuropea com les fagedes (*Buxo-Fagetum*) molt localitzades i les pinedes naturals molsoques de pi roig (*Hylacomio-Pinetum sylvestris sesterietosum*). Els paisatges submediterranis que predominen sobretot a les parts altes de les solanes i a la part baixa de les obagues són representats per les rouredes (*Buxo-Quercetum pubescentis*) i pinedes secundàries de pi roig (*Buxo-Quercetum pubescentis pinotosum sylvestris*); les boixedes ocupen una gran extensió i hi prenen una significació particular. En indrets especials, com són els crestalls, sòls pedregosos o a les roques, es desenvolupen comunitats permanents, amb algunes espècies singulars (*Erodio-Arenarietum aggregatae*, *Saxifrago-Ramondetum myconii*, ...). Cal assenyalar l'especial interès liquerològic i algològic de l'espai.

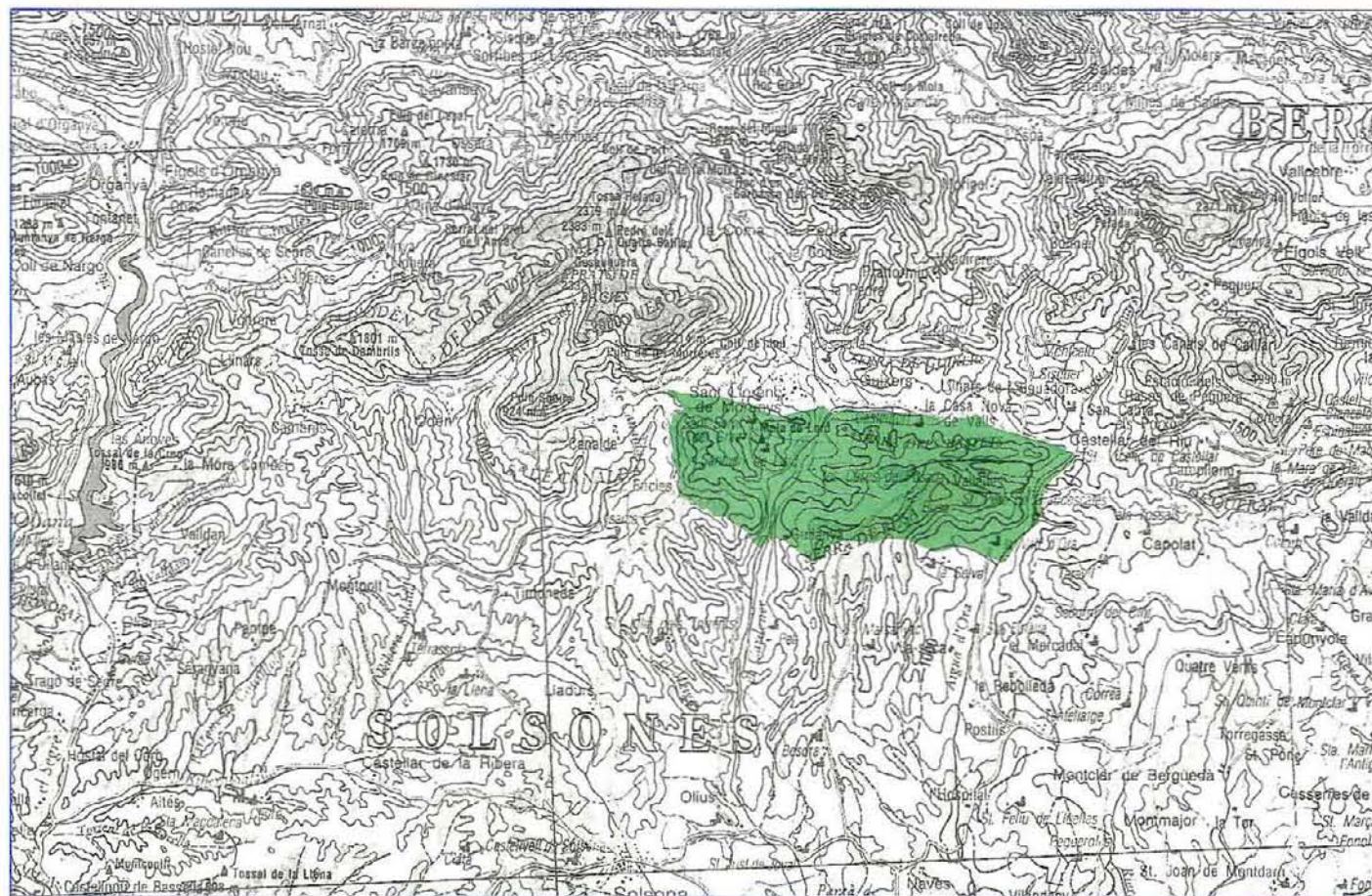
La xarxa hidrogràfica d'aquest espai és formada per un conjunt de rius i rierols d'aigües clares i netes, que constitueixen un ecosistema ric i variat d'una gran singularitat dins llur territori; l'Aigua d'Ora és especialment interessant.

Faunísticament és una zona testimonial, que com en les anteriors serres, es troba el límit meridional per a diverses espècies (pigot negre, ...). L'herpetofauna de la zona presenta un

notable interès, amb una característica inversió d'hàbitats ja que a les zones baixes (valls tanca-des) predomina la fauna pirinenca, mentre a les parts altes (altiplans) dominen els components mediterranis.

Les Serres de Busa-els Bastets-Lord sense ésser excepcionals en res, constitueixen una notable representació dels paisatges pre-pirineus orientals.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Pre-pirineu oriental meridional.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Berguedà, el	Montmajor	355,0
	Total	355,0
Solsonès, el	Guixers	1.620,0
	Lladurs	127,5
	Navès	2.657,0
	Odèn	92,5
	Sant Llorenç de Morunys	72,5
	Total	4.569,5

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

292

A.2. Delimitació

Prenent com a punt inicial el coll de Jou, el límit es dirigeix vers l'est. Continuant pel barranc de les Salines, el límit de terme municipal de Guixers, el riu Aigua de Valls, el torrent de la Solana, el coll de Bancelló, per girar vers el sud prenent el riu de l'Aigua d'Ora fins a la Rasa del Fornell d'on gira vers l'oest cap al coll d'Ordigués, Arques, Guilanyà, i el Rabeig del Cavall. Aquí el límit continua cap al serrat de Capdevila, la Ventolana i Cap d'Estaqes per prendre la direcció nord tot seguint la carretera que va al coll de Jou en el punt inicial.

A.3. Superfície total

4.924,5 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Espai natural de l'alta conca del Cardener, delimitat per les valls de l'aigua d'Ora i al nord per l'aigua de Valls. Els materials geològics que conformen l'espai pertanyen a la Depressió Central i defineixen tres unitats de relleu. La major part de l'espai pertany al país de les rouredes submediterrànies de roure martinenc. Faunísticament, constitueix una zona de transició entre els components pirineus i mediterranis.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Bon representant de la diversitat dels sistemes naturals del Pre-pirineu oriental meridional, que presenta l'interès de fer la transició entre la regió pre-pirinenca i la depressió central. La complexitat orogràfica, junt amb l'erosió diferencial i fluvial ha ajudat a la formació d'un relleu singular de gran bellesa paisatgística. La marcada dissimetria dels vessants determina una notable diversitat del paisatge vegetal, amb la presència de comunitats de requeriments ben diferenciats com la fageda i el carrascar. L'espai és una zona testimonial en què es troba el límit meridional per a diverses espècies de la fauna.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Una part important és de titularitat privada.

b. Usos i aprofitaments

Conreus tradicionals de muntanya al pla de Busa. Silvicultura a la resta de l'espai. Secundàriament ramaderia i turisme.

c. Construccions i instal·lacions

Santuari, ermites i diverses edificacions de tipus agropecuari. Pistes forestals i carreteres perimetrales.

d. Altres

–

A.7. Impactes actuals o previsibles

El futur aprofitament hidroelèctric de les capçaleres del Cardener-Rabeig del Cavall implicarà la transformació dels sistemes limnològics i terrestres afectats.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

Navès té normes subsidiàries.

b. Espais naturals de protecció especial

–

c. Protecció de la fauna

Zones de pesca controlada de la vall d'Ora, Ratavilla i Aigua de Valls. Refugi de pesca de l'Aigua d'Ora i de Lord (Ordre de 28.2.1992).

d. Altres

CUP/RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

Vulnerabilitat de comunitats i espècies vegetals extramediterrànies i oromediterrànies, per la posició extrema fora del seu òptim ecològic i la seva raresa; mateix presenten els mateixos problemes determinats poblaments faunístics.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

– La construcció de l'embassament del Rabeig del Cavall implicarà una profunda transformació dels sistemes naturals i del paisatge.
– Intensa freqüentació del pla de Busa (acampades, turisme, ...), amb efectes de degradació de l'entorn immediat.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai, aspectes significatius

Espai que no presenta en l'actualitat problemes significatius. No obstant això, cal considerar els problemes que generarà la construcció de l'embassament del riu Cardener.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

Globalment aquest espai no gaudeix de protecció legal suficient tot i tenint en compte les proteccions sectorials esmentades a A.8.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

Pel seu relleu acinglerat i tancat aquest espai ha gaudit en sí mateix d'un bon grau de protecció.

B.6. Conclusions

Espai globalment en un bon estat de conservació, per bé que cal considerar els possibles impactes derivats dels aprofitaments hidroelèctrics. Cal dotar l'espai de les mesures d'actuació necessàries que permetin minimitzar els impactes actuals o previsibles, com també d'aquells que assegurin la preservació de determinats elements vulnerables.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

–

C.3. Actuacions preventives

– Promoure la inclusió de la fageda (*Buxo-Fagetum*) i roureda (*Buxo-Quercetum pubescentis*) de Busa, com també de la bosquina de boixos de Valielles, en la delimitació de superfícies forestals d'àrea reduïda a què fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985, d'espais naturals.

– Atès el caràcter silvícola d'aquest espai, d'acord amb l'article 47 de la Llei 6/1988 forestal, impulsar amb caràcter prioritari els plans tècnics de gestió i millora forestals corresponents.

– Regular els usos turístics i d'acampada al pla de Busa; les actuacions municipals a tal efecte han de gaudir de caràcter prioritari en l'atorgament d'aquells ajuts i subvencions als quals puguin acollir-se.

– Realitzar les mesures correctores previstes en l'estudi d'impacte ambiental de la presa del Rabeig del Cavall.

C.4. Normes particulars

–

Serra d'Ensija- els Rasos de Peguera

Pre-pirineu oriental meridional

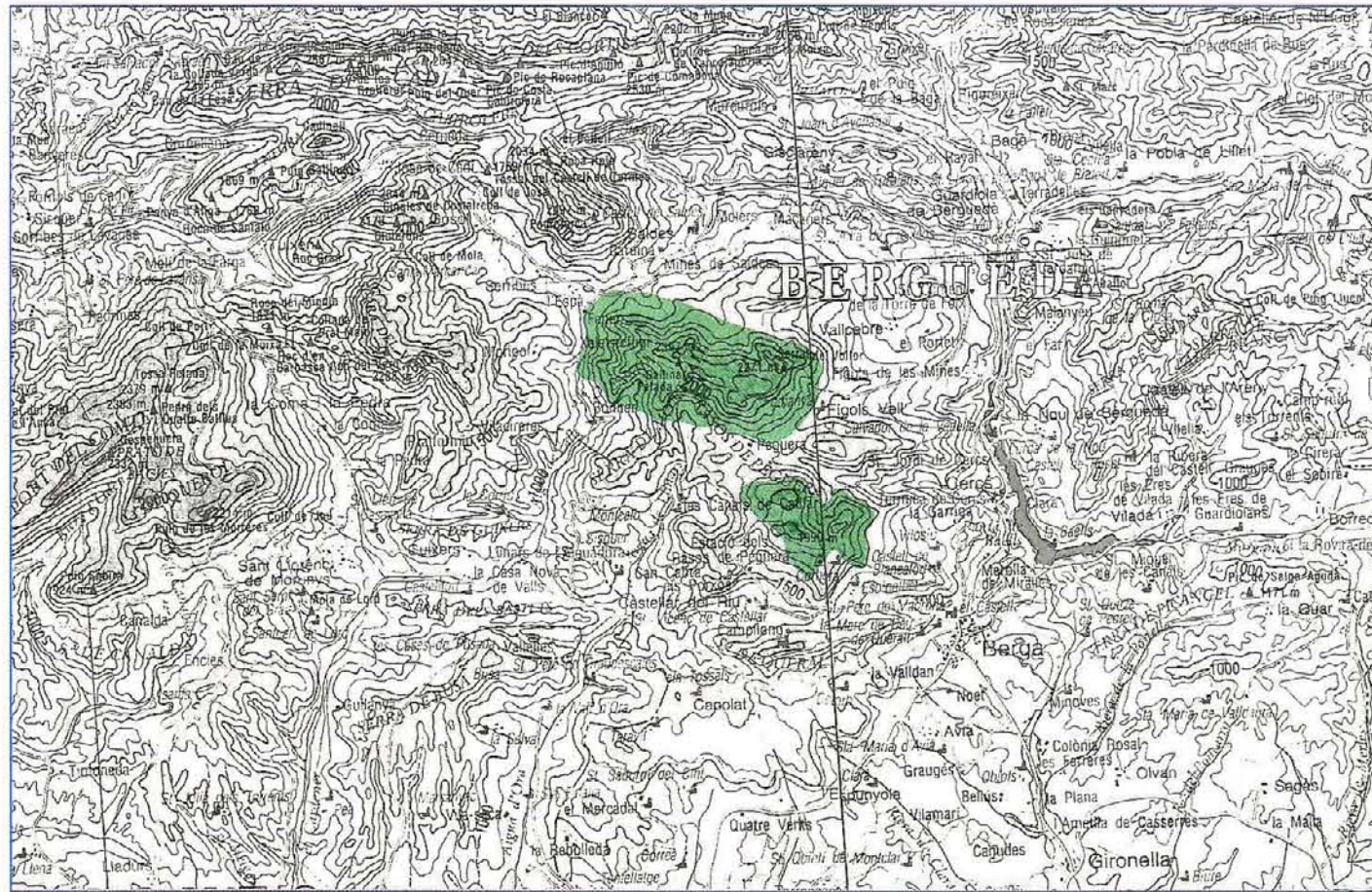
Tal vegada és aquest un dels espais naturals més notables de la subunitat meridional del Pre-pirineu oriental. Territori que recull un important grau de diversitat de paisatges, els més característics del Pre-pirineu oriental a l'Alt Berguedà i altres de singulars en aquest sector.

Un dels factors que individualitza millor aquest espai és el de constituir un dels límits més meridionals a Catalunya de la vegetació alpina. Així a l'estatge subalpí i alpí es localitzen comunitats i espècies vegetals que difícilment es trobaran en les altes serres de la mateixa subunitat (*Gentiana alpina*, *Potentilla nivalis*, *Carex ericetorum*, ...). A l'estatge montà predominen els paisatges submediterranis, del domini de la roureda de roure martinenc amb boix (*Buxo-Quercetum pubescentis*) mentre que de forma localitzada a les obagues apareix la fageda (*Fagion sylvaticae*). Les pinedes secundàries i primàries de pi roig ocupen una gran extensió (*Quercion pubescenti-petraeae* i *Deschampsio-Pinion*). Cal destacar la presència al vessant obac de la serra i als rasos culminals d'importants relíquies de les pinedes de pi negre amb neret (*Rhododendro-Pinetum uncinatae*). A les parts culminals supraforestals (el cim més alt, la Gallina Pelada, a 2.307 m) s'hi desenvolupen els prats i pastures calcícoles i també calcífuges, degut als importants processos de llixiviació dels materials carbonatats (*Festucion gautieri*, *Festucion airoidis*, *Nardion*). Les comunitats rupícoles de les roques calcàries també hi són especialment ben representades.

Aquest espai presenta la mateixa fauna que la del Cadí, malgrat ésser una mica empobrida pel que fa als arctiodàctils. No obstant, hi ha diverses espècies pirinenques ja al límit de la seva àrea de distribució. Els amfibis i rèptils manifesten una inversió faunística equiparable a l'espai de Busa-els Bastets. La fauna invertebrada mostra algunes singularitats, com algunes espècies endèmiques o rares d'aràcnids (*Troglohyphantes orpheus*, ...) i heteròpters (*Loricula pselaffiformis*, ...).

Hom pot destacar, doncs, que es tracta dins dels massissos pre-pirineus, d'una àrea excepcional per la seva riquesa en alguns elements naturals, el seu interès biogeogràfic i per la destacable diversitat d'aquestes terres.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Pre-pirineu oriental meridional.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)		
Berguedà, el	Castellar del Riu	127,5
	Cercs	480,0
	Figols	960,0
	Gósol	575,0
	Saldes	1.352,5
	Vallecebre	332,5
	Total	3.827,5
Solsonès, el	Guixers	55,0
	Total	55,0

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

254 - 292 - 293

A.2. Delimitació

L'espai comprèn les unitats d'Ensija i dels Rasos de Peguera. El límit envolta la serra d'Ensija pel riu Aigua de Valls, l'obaga d'en Solsona, el coll de la Creu de Fumanya, el coll de Pradell, el pla de Palomera i el torrent Clarà. Els Rasos de Peguera comprenen: els Rasos de Dalt, del Mig, de Baix, el coll dels Rasets i la serra de les Arades; el límit embolcalla tots aquests indrets tot seguint la cota 1.800 m, excepte el sector nord-oriental on davalla fins a la cota de 1.500 m.

A.3. Superfície total

3.882,5 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Nucli orogràfic ben manifest, amb el cim més alt, la Gallina Pelada, a 2.307 m. A l'estatge montà predominen els paisatges submediterranis, del domini de la roureda de roure martinenc amb boix. Les pinedes primàries i secundàries de pi roig i pi negre ocupen una gran extensió en tot l'espai forestal. Els nivells supraforestals són coberts per prats i rasos alpins calcícoles i calcífuges.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

És un dels espais naturals més notables de la subunitat meridional del Pre-pirineu oriental, una àrea excepcional per la seva riquesa en alguns elements naturals, el seu interès biogeogràfic i per la destacable diversitat d'aquestes terres. Un dels factors que individualitzen millor aquest espai és el de constituir un dels límits meridionals a Catalunya de la vegetació alpina i subalpina; cal destacar, per exemple, els prats alpins amb nombroses espècies pirinenques i les pinedes de pi negre amb neret. La fauna invertebrada mostra algunes singularitats, com algunes espècies endèmiques o rares d'aràcnids i heteròpters.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Quasi bé tot l'espai és de propietat privada.

b. Usos i aprofitaments

Silvícoles i ramaders. Miners. Pràctica de l'esquí als Rasos.

c. Construccions i instal·lacions

Equipaments miners. Estació d'esquí dels Rasos de Peguera. Diverses pistes forestals.

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

- Alteracions morfològiques i del paisatge per l'exploració minera a cel obert, al sector oriental entre coll de Pradell i Fumanya.

- La possible realització de l'adequació de determinades zones per a la pràctica de l'esquí amb ròssecs o d'altres equipaments podrien comportar efectes negatius sobre els ecosistemes.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

Gósol té normes subsidiàries (B). Saldes i Vallecebre tenen delimitació de sòl urbà.

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna.

Refugis de pesca de l'Aigua d'Ora, Demetge i Peguera (Ordre de 28.2.1992).

d. Altres

CUP/RF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Al vessant septentrional de la serra d'Ensija, àrees amb risc geològic alt per moviments del vessant antics i actuals de gran magnitud.
- Vulnerabilitat de les comunitats i espècies vegetals alpines dels nivells culminals.
- Fragilitat de determinades espècies rares i endèmiques de la fauna invertebrada.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

- Les activitats extractives a la serra d'Ensija generen forts impactes sobre els ecosistemes i el paisatge.
- A les zones de risc geològic, processos d'inestabilitat dels vessants i de degradació dels ecosistemes forestals.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai amb problemes significatius generats pel risc geològic, afavorit per determinades activitats antròpiques.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

Aquest espai no gaudeix d'una protecció legal suficient, tot i tenint en compte les proteccions sectorials esmentades a A.8.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

L'important assentament de l'activitat minera als entorns de la serra d'Ensija ha afavorit els processos de degradació del medi.

B.6. Conclusions

L'espai presenta zones ben diferenciades per llur grau de conservació. Els relleus abruptes i parts culminals mantenen un bon estat de conservació, mentre les zones de risc geològic mostren processos de degradació ben manifestos. Cal dotar l'espai de les mesures d'actuació necessàries que permetin assolir una gestió eficient de l'aprofitament dels recursos naturals.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació pot tenir en compte les parts més baixes de l'obaga de Nou Comes i del Clot de la Molina a la unitat dels Rasos de Peguera i el sector del Cap de la Baga a la unitat de la serra d'Ensija per gaudir dels mateixos valors naturals. Hauria d'incloure també el Pont Cabradic sota Bonner.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

C.3. Actuacions preventives

- Promoure la inclusió de les pinedes de pi negre (*Rhododendro-Pinetum uncinatae*) de les obagues de la serra d'Ensija i els Rasos de Peguera, en delimitació de superfícies forestals d'àrea reduïda a què fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985 d'espais naturals.

- Avaluar prèviament l'impacte ambiental de les possibles obres de condicionament de l'obaga d'Ensija com a zona esquiable o ampliar les dels Rasos de Peguera, amb l'adopció d'entre les alternatives viables d'aquella amb impacte més baix. Realitzar posteriorment les actuacions correctores adients.

- Regularitzar les activitats extractives prèvia aprovació dels corresponents programes de restauració i formalitzar de les garanties legalment establertes, d'acord amb el que preveu la Llei 12/1981.

C.4. Normes particulars

Serra de Queralt

Pre-pirineu oriental meridional

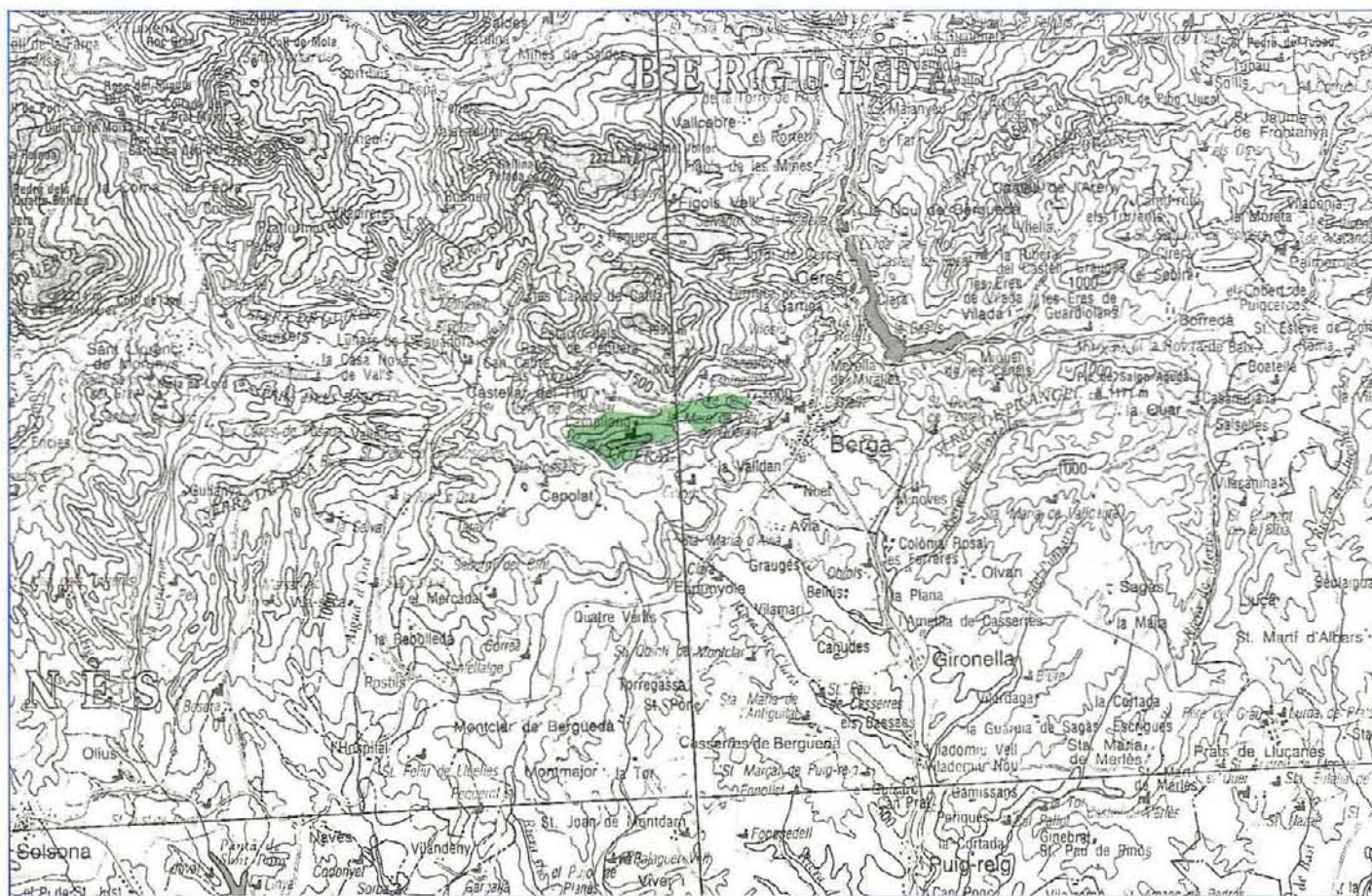
Espai que constitueix un apèndix meridional del conjunt orogràfic d'Ensija-els Rasos de Peguera, amb la diferència de situar-se en contacte directe amb les terres de la Depressió Central. La Serra de Queralt constitueix un relleu individualitzat de la resta de la unitat, format per un conjunt acinglerat (l'alçada màxima al cim de Campllong és de 1.589 m) que en si mateix justifica la seva inclusió en el PEIN com a singularitat geològica. Els materials que formen aquestes cingleres procedeixen del modelat dels relleus generats a conseqüència dels moviments orogènics en el Pre-pirineu i Pirineu. Al mateix temps aquests materials es troben parcialment implicats en els moviments esmentats, la qual cosa fa que la seva disposició no sigui horitzontal sinó que presentin notables canvis d'inclinació de les capes (discordances).

L'espai de Queralt es troba situat als límits entre l'Alt i el Baix Berguedà, i per això els sistemes naturals gaudeixen de característiques peculiars, definides per la important influència dels elements més meridionals. Són molts els elements mediterranis que penetren a la muntanya pre-pirinenca pels solells d'aquestes serres més exteriors.

En conjunt l'espai és un representant típic de les parts més exteriors del Pre-pirineu oriental, en especial del país de les rouredes seques de roure martinenc (*Quercion pubescenti-petraeae*). La vegetació forestal més extensa és la pineda de pi roig, amb diferents variants segons l'exposició i el grau d'humitat. A nivell florístic cal destacar l'interès micològic dels boscos de coníferes d'aquesta zona, amb una bona representació dels fongs de la muntanya calcària. L'existència de grans afloraments rocosos determina l'importància actual de la vegetació rupícola (*Saxifragion mediae*), molt ben representada.

Els poblaments faunístics més importants són aquells associats als biotops rupícoles. Com la flora, cal destacar l'interès de les penetracions d'espècies mediterrànies lligades als ambients secs dels vessants meridionals, que contrasta amb els elements pirinencs de les obagues.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Pre-pirineu oriental meridional.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Berguedà, el	Berga	62,5
	Cepolat	202,5
	Castellar del Riu	370,0
	Total	635,0

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

292 - 293

A.2. Delimitació

L'espai comprèn la serra dels Lladres i la serra de Queralt. Al nord tenen com a límit els plans de Tercer, Campllong i el torrent de l'Alou, mentre que al sud el límit s'amotilla al peu de les serres.

A.3. Superfície total

635,00 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Apèndix meridional del conjunt orogràfic d'Ensija-els Rasos de Peguera, en contacte directe amb les terres de la depressió central. L'espai és cobert per extenses i variades pinedes de pi roig, que contrasten amb els importants afloraments rocosos dels vessants meridionals.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Relleu individualitzat, que forma un conjunt acinglerat de gran singularitat geològica. Per la seva situació, els sistemes naturals gaudeixen de característiques peculiars, definides per la important influència dels elements més meridionals. A nivell florístic cal destacar l'interès micològic dels boscos de coníferes, amb una bona representació dels fongs de la muntanya calcària.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Bona part de l'espai és de titularitat privada.

b. Usos i aprofitaments

Silvícoles. Turístico-recreatius.

c. Construccions i instal·lacions

Santuari. Instal·lacions de càmping. Carretera perimetral.

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

No existeixen impactes globalment significatius.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

Berga té pla general.

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

Refugi de pesca de la vall d'Ora i Demetge (Ordre de 28.2.1992).

d. Altres

Reserva Ecològica Educativa i Parc Forestal del Monestir de Queralt. El PI de les tres branques és declarat monumental (Ordre de 20.10.1987).

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

Els actuals sistemes naturals no presenten problemes significatius.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

Molt puntualment, hiperfrequentació que comporta efectes de degradació sobre el paisatge.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Aquest espai no presenta en l'actualitat problemes significatius.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

El grau de protecció legal que li atorguen les diferents mesures esmentades a A.8. permet assolir una protecció efectiva de l'espai.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

El relleu abrupte afavoreix la bona conservació dels sistemes naturals.

B.6. Conclusions

Espai en un bon estat de conservació. La reglamentació existent i la derivada del PEIN resulten suficients en les condicions actuals i previsibles, per atendre els requeriments bàsics de la seva protecció.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació pot incloure tot el vessant septentrional de la serra dels Lladres fins al torrent de Campllong.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

Es podria incloure íntegrament el pla de Campllong.

C.3. Actuacions preventives

- Ateses les característiques d'ús recreatiu de l'espai, promoure la creació i adequació d'una àrea forestal recreativa.
- Regular l'acampada al pla de Campllong; les actuacions municipals a tal efecte han de gaudir de caràcter prioritari en l'atorgament d'aquells ajuts i subvencions als quals puguin acollir-se.

C.4. Normes particulars

-

Serra del Catllaràs

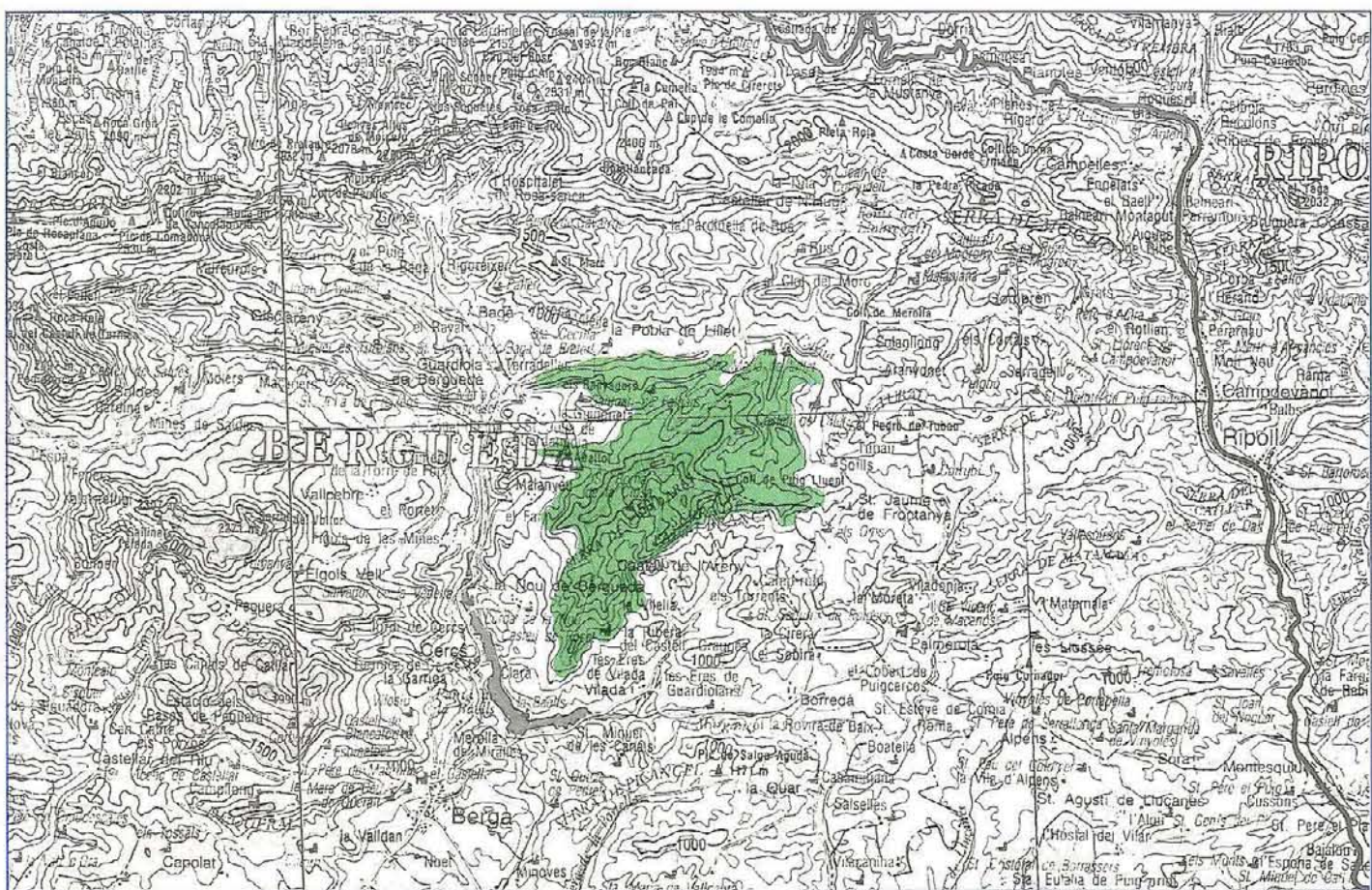
Pre-pirineu oriental meridional

Singular massís pre-pirinenc situat a cavall entre el mantell del Pedraforca i el mantell de Vallfogona, a l'Alt Berguedà i al sud de la Serra del Cadí-el Moixeró. Espai representatiu dels relleus calcaris mesozoics i eocens del Pre-pirineu oriental, si bé el terç central i el sector oriental de l'espai són més abundants els sediments detrítics eocens i paleocens –gresos i conglomerats–, amb un altiplà a la carena i un dimorfisme entre els vessants meridionals abruptes i els vessants septentrionals més suaus. La seva notable amplitud altitudinal en un espai relativament petit fa enriquir llur diversitat.

Cal destacar aquest espai, per la seva estructura geomorfològica i per la presència d'alguns elements d'interès biològic. Els vessants de la serra i a les seves vall internes, es presenta la zonació típica de paisatges en aquest territori pre-pirinenc –des de l'alzinar fragmentat als solells (*Quercion ilicis*) fins a les rouredes i pinedes calcícoles (*Quercion pubescenti-petraeae*). A les obagues destaquen les fagedes amb boix (*Buxo-Fagetum*) força rares a l'Alt Berguedà. A la Serra del Catllaràs, tot i no assolir una alçada considerable també es desenvolupen alguns prats i rasos culminals de caràcter subalpí. Destaca la presència en aquesta serra de la flor de neu (*Leontopodium alpinum*), una espècie molt rara al país i protegida per la legislació de Catalunya. Les comunitats rupícoles de la muntanya mitjana calcària (*Saxifragion medicae*), que serven un conjunt d'espècies relictuals, són molt ben representades.

La fauna de la Serra del Catllaràs constitueix una comunitat de transició entre els sistemes pirinencs i els més mediterranis, situats més al sud. Hom troba algunes espècies ja al límit de les seves possibilitats, com el gall fer i la marta, alhora que serva espècies de gran interès com per exemple el cérvol.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Pre-pirineu oriental meridional.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Berguedà, el	Castell de l'Areny	1.227,5
	Guardiola de Berguedà	660,0
	Nou de Berguedà, la	905,0
	Pobla de Lillet, la	2.330,0
	Vilada	285,0
	Total	5.387,5
Ripollès, el	Llosses, les	217,5
	Total	217,5

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000) 255 - 293

A.2. Delimitació

L'espai comprèn la serra de Falgars, la serra de Faig-i-Branca, la serra del Catllaràs i els serrats de Fulleres, Morera, Sobrepuny, Picamills i la Creu de Roset. El límit s'amotilla al peu de les esmentades serres tot resseguint-les a peu de vessant i a peu de cingleres, llevat del sector de llevant on segueix la carena que ve de Castellsec al coll de Faig-i-Branca.

A.3. Superfície total 5.605,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Massís pre-pirinenc situat a cavall entre el mantell del Pedraforca i el mantell de Vallfogona, a l'Alt Berguedà i al sud de la serra del Cadí-el Moixeró. Relleu calcari amb un altiplà a la carena i un dimorfisme entre els vessants meridionals abruptes i els vessants septentrionals més suaus. Hi ha un predomini de la vegetació mediterrània i submediterrània: alzinars, rouredes, pinedes de pi roig, fagedes amb boix...

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Singular massís calcari de notable interès per la seva peculiar estructura geomorfològica, que fa que en un espai relativament petit aparegui una gran diversitat, enriquit per la presència d'alguns elements d'interès biològic. El paisatge mostra la zonació típica de la vegetació dels vessants obacs i solells del Pre-pirineu oriental. Cal remarcar la presència d'espècies, tant de la flora com de la fauna de notable interès per la seva raresa i vulnerabilitat, com la flora de neu i el cérvol.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

La pràctica totalitat de l'espai és de titularitat privada.

b. Usos i aprofitaments

Bàsicament silvícoles. Ramaders. Turístics.

c. Construccions i instal·lacions

Instal·lacions de caràcter rural disperses. Nombroses pistes forestals. Refugi i ermites. Línia de l'antic carrilet a la Pobla de Lillet.

d. Altres

–

A.7. Impactes actuals o previsibles

No existeixen impactes globalment significatius, tot i la degradació local soferta per alguns boscos.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

La Pobla de Lillet té normes subsidiàries. Vilada té delimitació de sòl urbà.

b. Espais naturals de protecció especial

–

c. Protecció de la fauna.

Zona de pesca controlada de Guardiola de Berguedà; Refugi de pesca de Rlutort (Ordre de 28.2.1992).

d. Altres

CUP/RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Àrees de risc geològic alt al sector occidental, amb moviments de vessant recents de gran magnitud i extenses zones d'erosió intensa.
- Vulnerabilitat de determinades comunitats vegetals i poblaments faunístics situades al límits de llurs àrees.
- Fragilitat de determinades espècies de la flora rupícola.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

L'explotació dels recursos naturals ha de fer-se evitant els problemes derivats del risc geològic d'inestabilitat de vessants i la possible degradació de les formacions forestals.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Globalment no existeixen problemes significatius, malgrat existir problemes puntuals d'origen divers.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

Aquest espai no gaudeix de protecció legal suficient, tot i tenir en compte l'actual planejament urbanístic.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

–

B.6. Conclusions

Espai globalment en un bon estat de conservació, malgrat presentar problemes de risc geològic. L'ordenació adequada de l'intens ús forestal de l'espai permetrà continuar fent compatibles la producció i la protecció dels sistemes naturals.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

–

C.3. Actuacions preventives

- Ateses les característiques silvícoles d'aquest espai, d'acord amb l'article 10 de la Llei 6/1988 forestal dins el seu àmbit territorial han de tenir prioritat la redacció dels Plans de producció forestal.
- Promoure la inclusió dels boscos mixtos amb avets en la delimitació de superfícies forestals d'àrea reduïda a què fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985 d'espais naturals.

C.4. Normes particulars

D'acord amb l'article 9 de la Llei 12/1985, d'espais naturals, han de tenir la consideració d'estrictament protegida en aquest espai l'espècie de la flora (*Cypripedium calceolus*).

Serra de Picancel

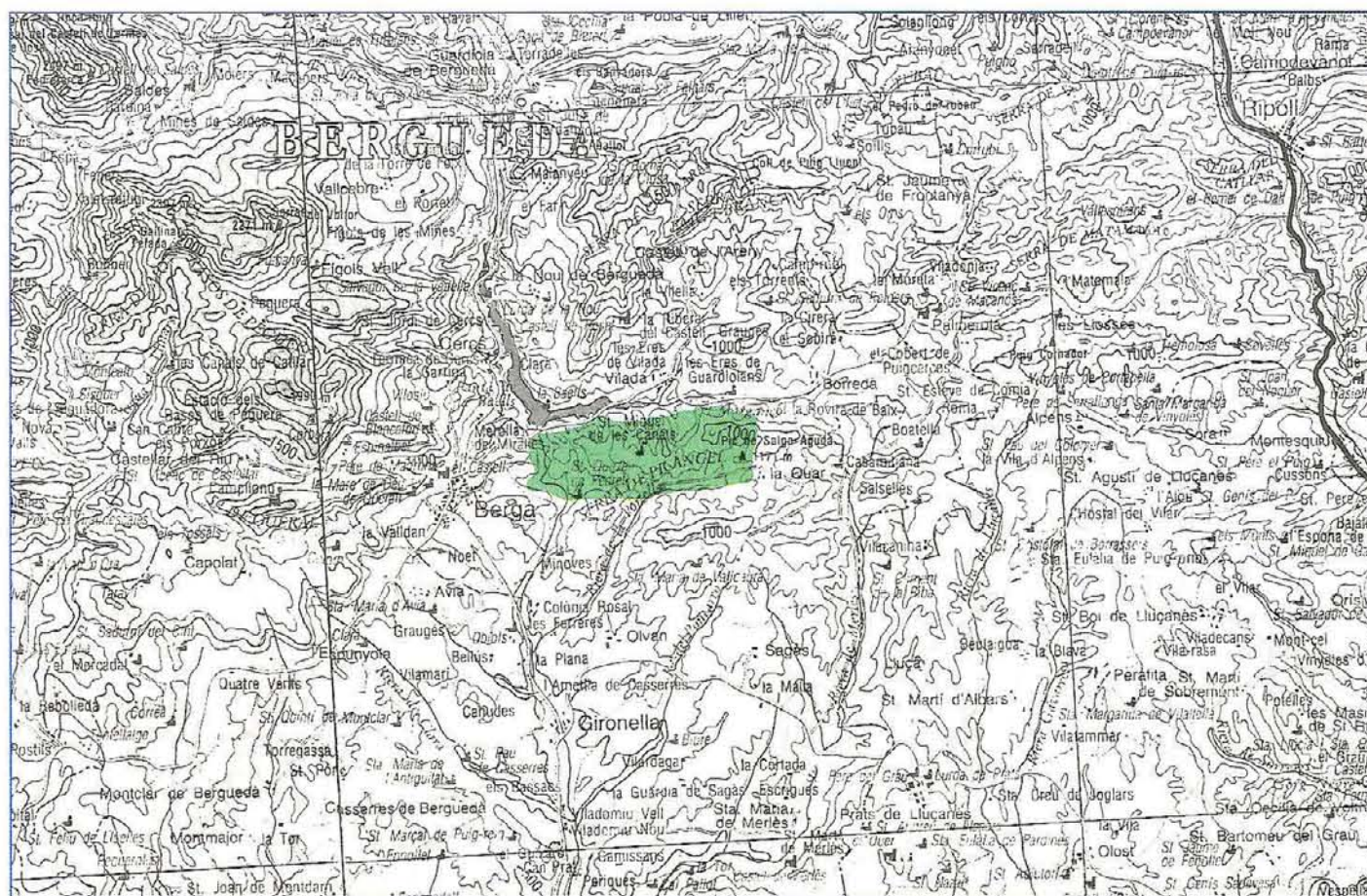
Pre-pirineu oriental meridional

Serralada pre-pirinenca típica, formada per relleus conglomeràtics alternants, amb freqüència variable, amb gresos. Presenta la particularitat de trobar-se al límit de l'Alt i el Baix Berguedà, en contacte amb les conques i altiplans de la Depressió Central catalana. Aquest fet es reflecteix en els paisatges que formen aquest espai natural, fet que el diferencia de la resta d'espais de la seva subunitat.

Aquesta serra és formada per relleus conglomeràtics molt trencats i valls molt tancades i profundes que han permès un excel·lent grau de conservació d'alguna de les seves raconades.

El paisatge d'aquest territori és essencialment forestal, on predominen les coníferes. Són especialment representats els paisatges mediterranis del país de les rouredes seques (*Quercion pubescentis-petraeae*), sovint transformats en pinedes de pinassa (*Pinus nigra*) i/o pi roig (*Pinus sylvestris*). Es conserven però, interessants bosquines mixtes de caducifolis refugiats en algunes barrancades o fondals poc alterats.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Pre-pirineu oriental meridional.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

	Cercs	477,5
Berguedà, el	Quar, la	1.265,0
	Vilada	532,0
	Total	2.244,5

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

293

A.2. Delimitació

L'espai comprèn la serra de Picancel i el turó de la Quar; el límit amotlla l'osmentada serra al nord amb el riu Merdançol, l'oest amb el riu Llobregat, al sud amb la riera de la Portella i a l'est amb el límit del terme de la Quar.

A.3. Superfície total

2.244,5 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Serralada pre-pirinenca típica, formada per relleus conglomeràtics alternants amb gresos. Paisatge essencialment forestal, on predominen els boscos de coníferes (pinedes de pinassa i de pi roig), amb alguns fragments d'alzinars, rouredes i bosquines mixtes de caducifolis.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Aquest espai presenta la particularitat de mostrar en un bon estat de conservació els sistemes naturals de transició entre el Pre-pirineu i els altiplans i conques centrals catalanes. Conté una bona representació dels paisatges mediterranis del país de l'alzinar de tendència continental i del país de les rouredes seques submediterrànies.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

La pràctica totalitat de l'espai és de titularitat privada.

b. Usos i aprofitaments

Predomini dels aprofitaments silvícoles. Colònies.

c. Construccions i instal·lacions

Diverses masies disperses. Monestir de la Portella i ormites. Al límit nord-occidental es troba l'embassament de la Baells.

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

No existeixen en l'interior de l'espai impactes globalment significatius, llevat de fenòmens puntuals d'erosió.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

Vilada té Delimitació de sòl urbà.

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

-

d. Altres

RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

Es actuals sistemes naturals no presenten problemes específics significatius.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

No existeixen problemes significatius, llevat dels descrits a A.7.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

L'espai no presenta problemes actual globalment significatius.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

-

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

La presència de l'embassament de la Baells condiciona un relatiu aïllament del vessant septentrional.

B.6. Conclusions

Espai d'eminent vocació forestal, que presenta extenses superfícies de pinedes secundàries en un bon estat de conservació. Cal establir la planificació i ordenació adients per assolir la màxima productivitat forestal compatible amb la seva conservació.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descrita feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

-

C.3. Actuacions preventives

Atès el caràcter eminentment silvícola de l'espai, d'acord amb l'article 10 de la Llei 6/1988 forestal, dins el seu àmbit han de tenir prioritat la redacció dels plans de producció forestal.

C.4. Normes particulars

-

Riera de Merlès

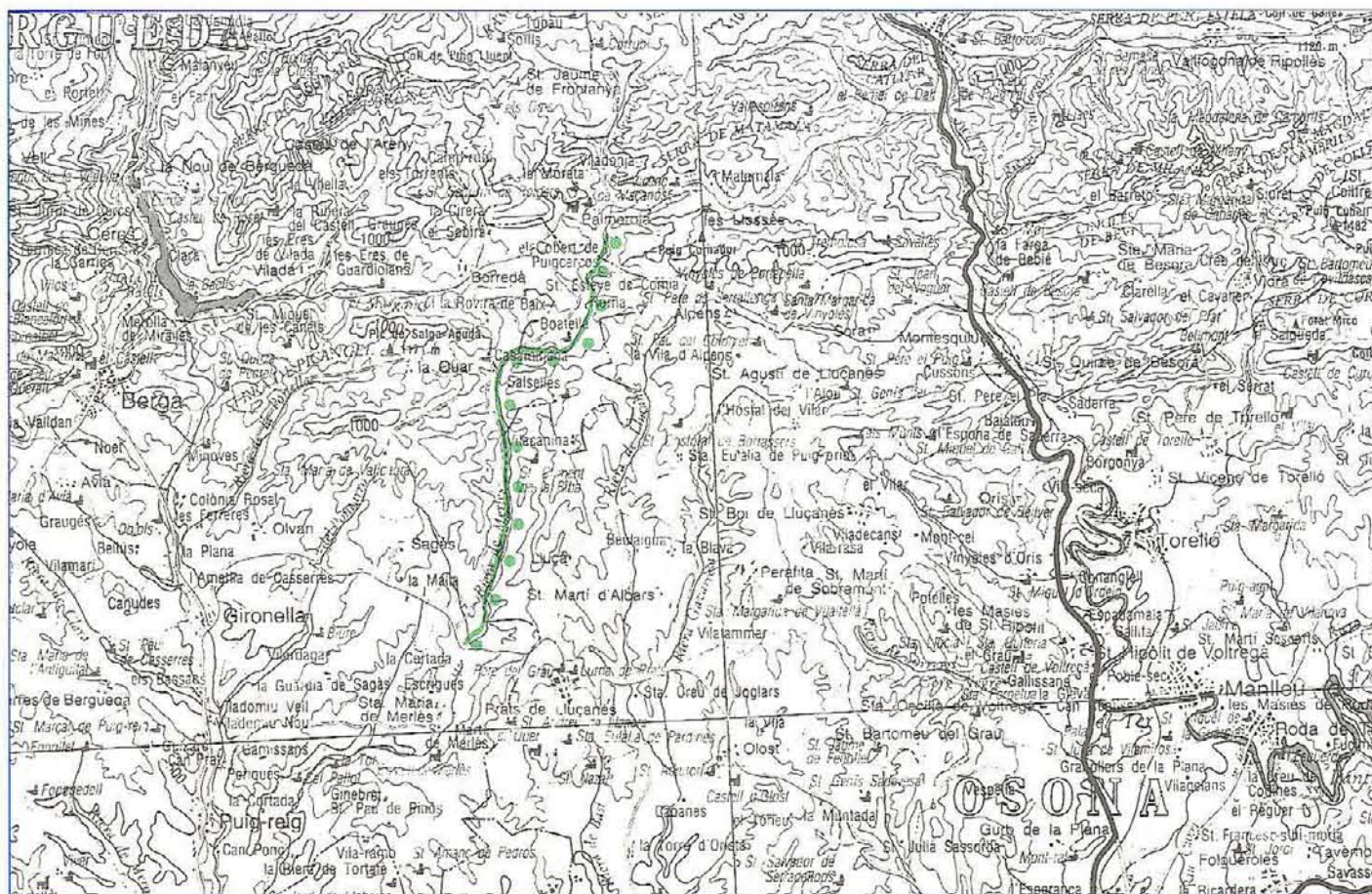
Pre-pirineu oriental meridional

Espai fluvial situat a la transició entre les terres pre-pirinenques i les conques i altiplans centrals. Aquesta riera és l'última que, dins de l'extensa i representativa conca del Llobregat, conserva prou qualitat ecològica en les seves aigües com per a reunir les característiques perdudes a gran part de la resta d'aquest gran territori. En conjunt és doncs, un espai singular representatiu dels sistemes naturals lligats als cursos d'aigua del Pre-pirineu oriental.

La vegetació aigualosa i de ribera (comunitats de hidròfits *Lemnion minoris*-, salzedes *Salicion triandae-fragilis*-, vernedes *Alno-Padion*-, ...) és ben representada i presenta un bon estat de conservació. A les aigües de la Riera de Merlès destaquen pel seu interès les comunitats d'algues calcàries incrustants i d'invertebrats associats.

Les comunitats de vertebrats associades a aquest medi són molt riques, amb una comunitat de carnívors ben conservada, entre els quals destaca el turó i els rapinyaires, així com l'abundància de geneta, llúdriga, fagina i senglar. També destaca l'interès de fauna ictiològica que habita les aigües, mediterrània ibèrica i d'origen europeu. L'espai és una bona mostra d'una equilibrada comunitat faunística, de característiques mediterrànies amb alguns elements submediterranis, molt rica i diversa.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Pre-pirineu oriental meridional.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Berguedà, el	Borredà	30,0
	Quar, la	5,2
	Sagàs	7,5
	Santa Maria de Merlès	10,0
	Total	52,7
Osona	Lluçà	12,7
	Total	12,7

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

293

A.2. Delimitació

L'espai coincideix amb la Reserva Natural Parcial de la Riera de Merlès, definida pel Decret 123/1987.

A.3. Superfície total

65,4 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Espai fluvial situat a la transició entre les terres pre-pirinenques i les conques i altiplans centrals. Sistemes naturals fluvials, característics de la conca del riu Llobregat, amb vegetació aigualosa i de ribera, i biocenosis faunístiques de vertebrats i invertebrats associades.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Una de les úniques mostres dels sistemes naturals de la conca del Llobregat en un bon estat de conservació, atesa la qualitat ecològica en les seves aigües. Hi és molt ben representada la vegetació aigualosa i de ribera com també les comunitats d'algues incrustants i invertebrats. Destaca la riquesa de les comunitats de mamífers associades a aquest medi, amb espècies com el turó i la llúdriga.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

La llera del riu és de domini públic.

b. Usos i aprofitaments

Recreatiu i turístics. Extracció de grava i sorres al sector meridional.

c. Construccions i instal·lacions

Alguns ponts d'obra i diversos passadors.

d. Altres

Restes d'elements constructius de preses medievals i molins fariners.

A.7. Impactes actuals o previsibles

Canvis morfològics a la llera del riu i pèrdua de la qualitat de l'aigua a conseqüència de les activitats extractives. Acampada indiscriminada a la vora mateix del riu.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

Borredà té delimitació de sòl urbà.

b. Espais naturals de protecció especial

Reserva Natural Parcial de la Riera de Merlès-Lluçanès (Decret 123/1987).

c. Protecció de la fauna

Zona de pesca controlada de Merlès (Ordre de 28.2.1992).

d. Altres

Es d'aplicació el règim específic per la legislació d'aigües a les lleres i marges.

-RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

Els actuals sistemes naturals no presenten problemes específics significatius, tot i la vulnerabilitat de les comunitats faunístiques associades als ambients dulciàcicles.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

- Extracció d'àrids a la llera del riu i activitats extractives als riberals que impliquen alteracions profundes dels sistemes fluvials.
- Freqüentació estival intensa, amb acampada indiscriminada que genera processos de degradació de l'entorn.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

L'espai no presenta globalment problemes significatius, tot i la puntual extracció d'àrids actual.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

El règim de protecció que ofereix la figura de reserva natural parcial permet assolir la preservació estricta d'aquest espai.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

El fet que la llera del riu és domini públic afavoreix una gestió efectiva d'aquest espai.

B.6. Conclusions

Espai en un bon estat de conservació, atès un règim específic de protecció especial.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

C.3. Actuacions preventives

- Els programes anuals de la reserva natural parcial (article 29 de la Llei 12/1985, d'espais naturals), hauran de definir les actuacions adients amb els objectius de l'espai protegit.

- Regular l'acampada; les actuacions dels ens locals a tal efecte han de gaudir de caràcter prioritari en l'atorgament d'ajuts i subvencions als quals pugin acollir-se.

C.4. Normes particulars

Aplicació de diverses mesures de protecció de les aigües superficials i subterrànies (article 23 de les Normes).

● 2.3.2.3 Pre-pirineu oriental de ● llevant ● ●

Aquesta subunitat pren el seu nom per ésser la que es troba situada més a llevant de les tres subunitats que formen el Pre-pirineu oriental. Se situa entre la conca del riu Ter i les Garrotxes d'Empordà, les últimes muntanyes pre-pirinenques que s'obren sobre la plana empordanesa.

La subunitat oriental del Pre-pirineu és constituïda per un sistema muntanyós complex, format bàsicament per materials terciaris, i que han estat caracteritzats per alguns autors com a "subpirineus". La complexitat fisiogràfica d'aquesta subunitat permet fer la distinció entre dos sectors: l'Alta Garrotxa i el Baix Ripollès. Això no vol dir, però, que tot i la divisió en aquests dos sectors, els espais naturals del Pre-pirineu oriental de llevant presentin algunes característiques comunes.

A diferència de la resta d'unitats del Pre-pirineu, aquesta subunitat presenta un clima temperat humit de tendència mediterrània, en contacte ja amb la dorsal humida de Catalunya. Hi ha una clara influència dels vents de llevant marítims que provoquen un augment de la pluviositat.

Els paisatges centroeuropeus (*Fagion sylvaticae*, *Quercion pubescenti-petraeae*) de l'estatge montà del Baix Ripollès perden importància progressivament a les muntanyes de l'Alta Garrotxa, en gran part mediterrànies (*Quercion ili-cis*), tot i els forts contrastes que es presenten al paisatge: la vegetació mediterrània als solells i rostos secs i la vegetació centroeuropea als fondals i obacs.

La xarxa d'espais del PEIN considera vuit espais dins aquesta subunitat, sis a l'Alta Garrotxa i dos al Baix Ripollès.

Sector Baix Ripollès

Sector format per les terres més exteriors del Baix Ripollès, que estableix la continuïtat orogràfica entre el Pre-pirineu oriental i el sistema Transversal.

Per la seva notable diversitat, l'espai de Montesquiú més secundari gaudeix dels elements naturals propis de les subunitats pre-pirinenques orientals meridionals i de llevant que l'integren.

Sector Alta Garrotxa

Aquest sector coincideix bàsicament amb les terres de l'Alta Garrotxa i l'extrem més oriental del Ripollès i occidental de l'Empordà –Garrotxes d'Empordà– situades per dessota del Pirineu axial.

L'espai anomenat Alta Garrotxa, amb indrets de grans valors naturals (capçaleres del Llierca i Muga, valls de Salarsa i del Bac, el Mont, el Toix, Bac Grillera, etc.), inclou una mostra completa de la notable diversitat i singularitat de tots els sistemes naturals presents a la zona. L'espai dels Penya-segats de la Muga, pel seu interès botànic.

Montesquiú

Pre-pirineu oriental de llevant Sector Baix Ripollès

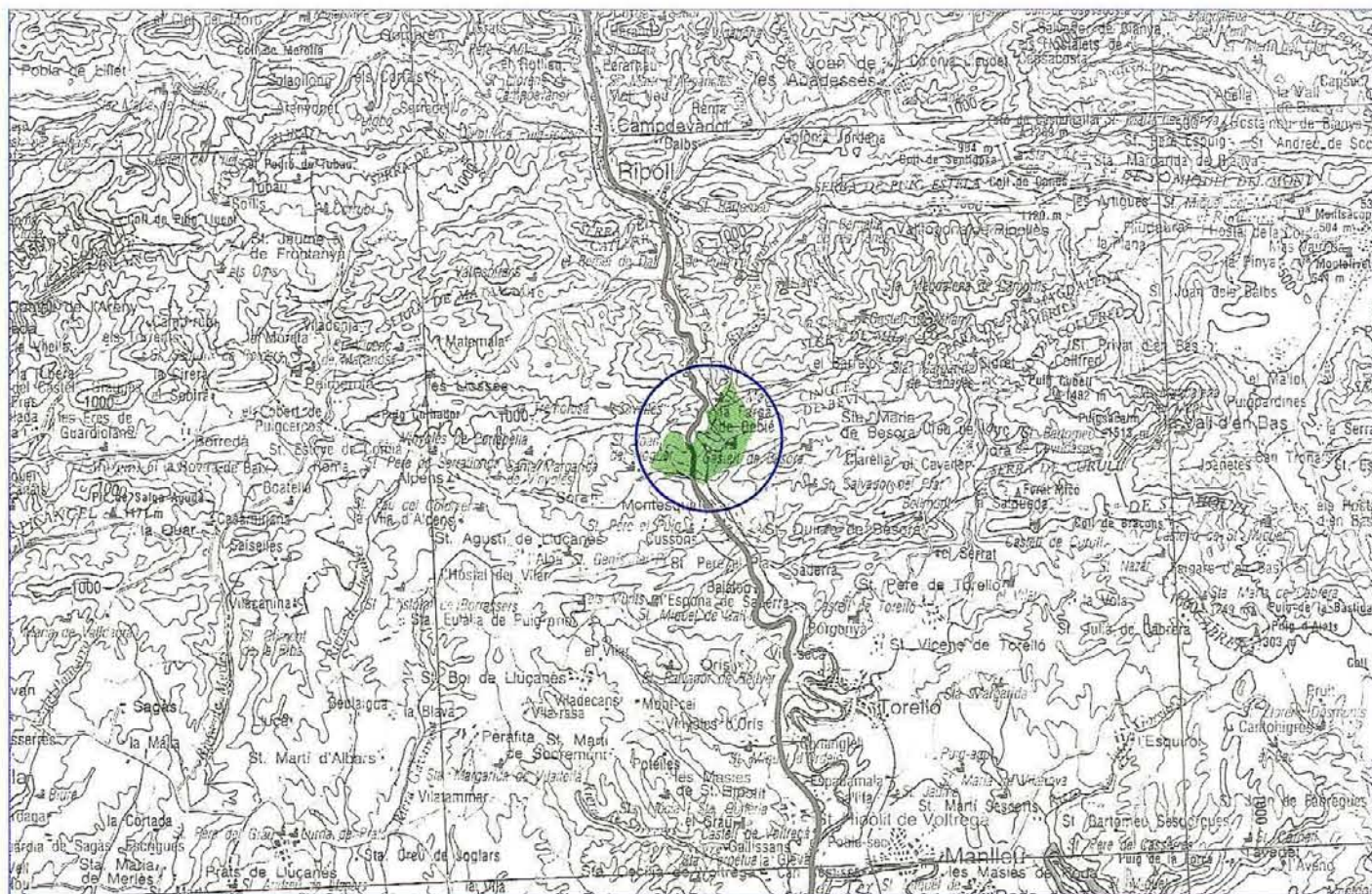
Aquest espai en realitat fa la transició entre el Pre-pirineu oriental meridional i el de llevant, i tant podria ésser considerat en aquest com en l'anterior subunitat. Pel sud entra en contacte amb els altiplans i conques centrals catalanes; geològicament els seus materials pertanyen a la Depressió Central –margues i gresos–.

Montesquiú és un espai natural representatiu del paisatge de la vall mitjana del Ter, sotmesa a una temperatura lleugerament elevada i precipitacions relativament elevades d'aproximadament 900 mm/any. El relleu de Montesquiú, a l'igual com succeeix amb els altres espais d'aquesta subunitat, presenta formes molt més atenuades que a la resta del Pre-pirineu, perquè els materials que predominen són molt més tous –margues i gresos– i alternen amb alguns estrats de calcàries interposats.

Espai relativament petit, que constitueix una mostra de la diversitat de l'estatge montà a la muntanya mitjana catalana. Aquestes terres corresponen bàsicament al domini de la roureda de roure martinenc amb boix (*Buxo-Quercetum pubescentis*) en condicions normals i als indrets més secs, de la fageda amb boix (*Buxo-Fagetum*) a les obagues frescals i dels boscos de ribera (*Populetalia albae*) a les vores dels cursos d'aigua constants. Els sistemes limnològics de les rieres són de notable interès, donada la seva singularitat.

Tot i que faunísticament aquest espai no destaca per la seva singularitat, en ell es troba una excel·lent representació de la fauna centreuropea pròpia dels boscos caducifolis, malgrat que són presents elements mediterranis, com el gat mesquer (*Genetta genetta*).

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Pre-pirineu oriental de llevant.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Osona	Montesquiú	407,5
	Sant Quirze de Besora	20,0
	Santa Maria de Besora	197,5
	Sora	50,0
	Total	675,0

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

294

A.2. Delimitació

L'espai de Montesquiú comprèn l'àmbit del Parc Comarcal del Castell de Montesquiú.

A.3. Superfície total

675,0 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Zona de transició entre el Pre-pirineu oriental meridional i el de llevant, com també al sud amb els altiplans i conques centrals catalanes. El relleu presenta formes molt més atenuades que a la resta del Pre-pirineu, a causa que els materials que hi predominen són molt més tous (margues i gresos). Aquestes terres corresponen bàsicament al domini de la roureda de roure martinenc amb boix.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Petit espai que constitueix una mostra representativa del paisatge de la vall mitjana del Ter. Constitueix una bona representació dels boscos mesòfils i xeromesòfils centreuropeus (roureda de roure martinenc, fageda amb boix, vernedes...) com també de la fauna associada a aquestes formacions forestals.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Majoritàriament de titularitat pública.

b. Usos i aprofitaments

Silvicultura. Ramaderia i conreus. Aprofitaments hidroelèctrics.

c. Construccions i instal·lacions

Carretera N-152 de Barcelona a Puigcerdà. Línia fèrria de Barcelona a Puigcerdà. Central elèctrica. Masies i instal·lacions de caràcter rural disperses. Castell de Montesquiú.

d. Altres

-

A.7. Impactes actuals o previsibles

No existeixen impactes globalment significatius.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

St. Quirze de Besora té pla general. Montesquiú, Sta. Maria de Besora i Sora tenen normes subsidiàries.

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

-

d. Altres

Pla Especial de Parc Comarcal del Castell de Montesquiú. Aprovació definitiva (Edicte de 18.9.1986).

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

Globalment, ateses les característiques estructurals i dinàmiques dels actuals sistemes naturals, no presenten problemes específics significatius.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

Pressió antròpica elevada per la presència d'assentaments humans, activitats i vies de comunicació que travessen l'espai.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Tot i la considerable pressió antròpica, l'espai no presenta problemes globalment significatius.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

El grau de protecció legal que li atorga el Pla Especial del Castell de Montesquiú permet assegurar la conservació de la totalitat de l'espai.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

La titularitat pública de la major part de l'espai, permet assolir-ne les finalitats de conservació.

B.6. Conclusions

Espai en bon estat de conservació, majoritàriament propietat de la Diputació de Barcelona, qualificat com a parc comarcal i dotat d'una ordenació i gestió acurades.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a l'àmbit del Parc Comarcal.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

-

C.3. Actuacions preventives

-

C.4. Normes particulars

-

Serres de Milany-Santa Magdalena i Puigsacalm-Bellmunt

Pre-pirineu oriental de llevant Sector baix Ripollès

L'espai natural és sens dubte el més notable i representatiu del Baix Ripollès, i junt amb les capçaleres del Llierca i de la Muga, el més destacat del Pre-pirineu oriental de llevant.

Geològicament cal destacar els aspectes tectònics i geomorfològics de l'anticlinal de Bellmunt i el sinclinal de Vidrà; els materials dominants són els gresos i margues, i puntualment nivells de conglomerats.

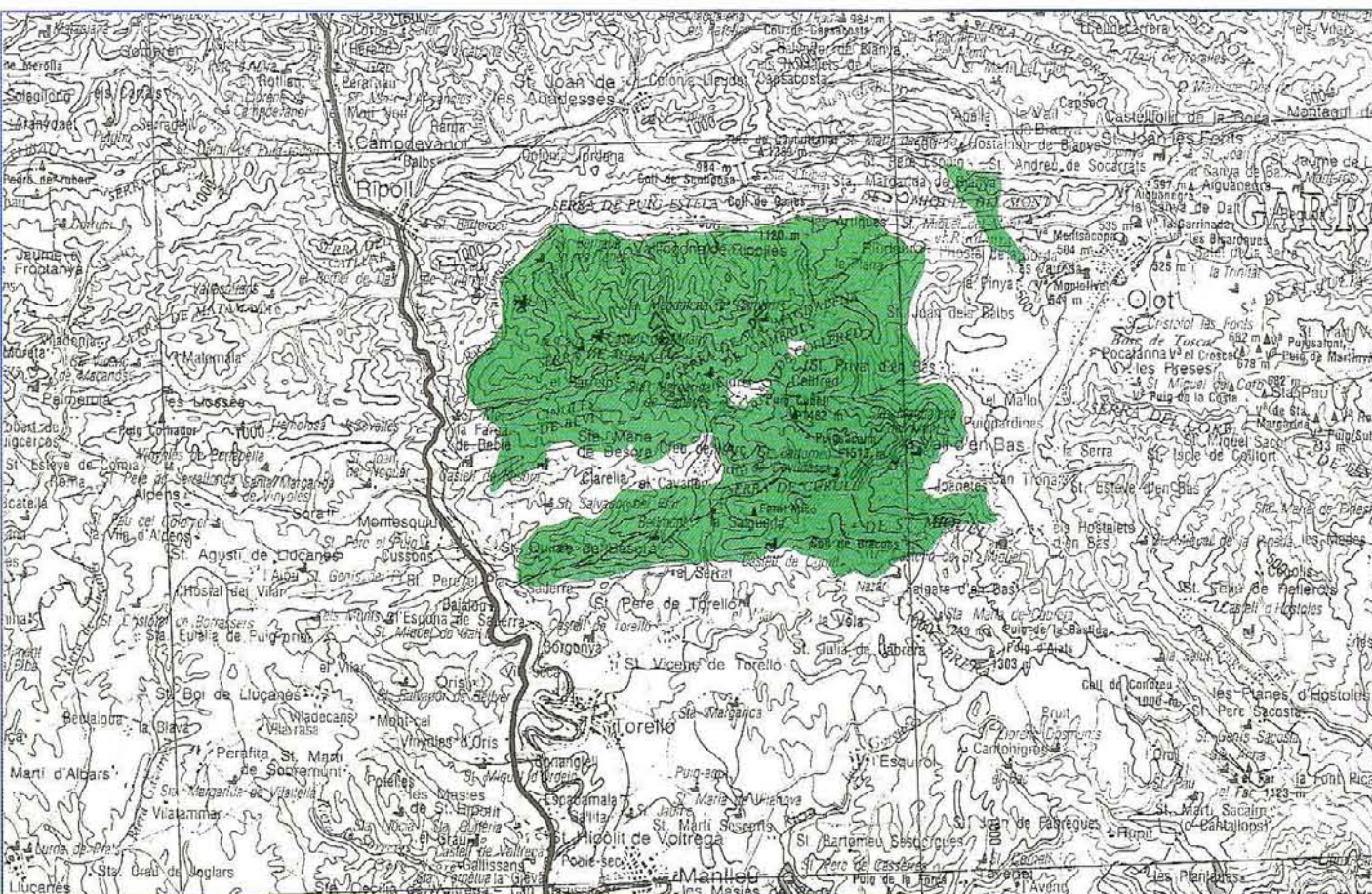
La subcomarca del Vidranès, que és la que integra l'espai natural en qüestió, és constituïda per la capçalera del riu Ges, encerclada per un seguit de muntanyes. Les unitats orogràfiques més manifestes d'aquest encerclament són les serres de Milany i de Santa Magdalena de Cambrils, al nord; els rasos de Collfred, el Coll de Siuret, la serra de la Guàrdia (amb el Puigsacalm) i la serra de Llacers a llevant; i la serra de Curull i de Bellmunt al sud. Per la part de llevant i del sud entra directament en contacte amb el sistema Transversal, i per tant presenta moltes de les característiques d'aquesta unitat. El modelat ha donat lloc a relleus suaus que cauen sobtadament dels cims, que amb prou feines superen els 1.500 m.

Les condicions climàtiques, amb una pluviositat elevada i temperatures moderadament suaus, permeten el desenvolupament de la vegetació típica de la muntanya mitjana humida. Cal destacar el caràcter essencialment humit d'aquest territori que permet la vida dels boscos de caducifolis propis de les terres centreuropees. Les fagedes (*Fagion sylvaticae*), sota nombroses formes (fageda amb boix, fageda amb jolli o fageda amb el-lèbor verd), als indrets obacs, i la roureda de roure martinenc amb boix (*Buxo-Quercetum pubescentis*), als solells i terrenys plans, que tenen una significació especial en aquest territori determinant el paisatge d'una gran part del país. A les obagues i fondals apareixen boscos de caducifolis mixts amb diverses espècies que s'estimen l'humitat –auró, freixe de fulla gran, avellaner, tell, om, ...-. L'alzinar muntanyenc (*Quercetum mediterraneo-montanum*), que cobreix alguns solells, és l'única penetració mediterrània dins aquest paisatge plenament euro-siberià.

Un aspecte a destacar és l'elevat interès que presenta la flora micològica, briològica i líquenològica de la riera de Vallfogona i del Ges.

Aquest espai recull, com l'anterior, una mostra molt representativa i diversa de la fauna centreuropea lligada a formacions vegetals de fulla caduca. De la fauna ornitològica hom pot destacar diverses espècies: l'aligot vesper (*Fornis apivorus*), la mallerenga d'aigua (*Parus palustris*), el pica-soques blau (*Sitta europaea*), etc. L'espai acull també una notable diversitat herpetològica –saures de tipus centreuropeu-, especialment d'escurçons i sargantanes (*Lacerta muralis*, *Lacerta agilis*, ...). Hom ha de posar en relleu l'interès d'alguns grups invertebrats: coleòpters cavernícoles endèmics (*Molopidius spinicollis*), una notable diversitat i singularitat de lepidòpters (*Espirrita dilatata*, *Photedes morrisii*, ...), heteròpters rars que troben el seu límit meridional en aquestes serres i mol·luscs endèmics (*Chondrina altimiri*, ...).

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica
Pre-pirineu oriental de llevant.

b. Administrativa (comarques-municipis)
Superfícies (ha)

Garrotxa, la	Riudaura	1.150,0
	Vall d'En Bas	2.852,5
	Total	4.002,5
Osona	Montesquiu	20,0
	Orís	305,0
	Sant Pere de Torelló	2.060,0
	Sant Quirze de Besora	247,5
	Santa Maria de Besora	1.200,0
Vidrà		3.082,5
	Total	6.915,0
	Ripollès, el	Ripoll
Vallfogona de Ripollès		2.810,0
Total		4.645,0

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)
256 - 294

A.2. Delimitació

Aquest espai comprèn l'anomenada subcomarca del Vidranès i està integrat per les serres de: Milany, Santa Magdalena de Cambrils, Bellmunt, Curull i Llacers. El límit s'amolla en bona part del seu recorregut al peu de la muntanya, excepte el sector de llevant on transcorre majoritàriament per la cota de 700 m. A l'interior de l'espai s'exclouen els enclavaments de Siuret i Collfred.

A.3. Superfície total
15.562,5 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Complex conjunt orogràfic a la capçalera del riu Ges en què els materials dominants són els gresos i margues i puntualment nivells de conglomerats, que han donat lloc a relleus suaus que amb prou feines superen els 1.500 m. Les condicions climàtiques, amb una pluviositat elevada i temperatures moderadament suaus, permeten el desenvolupament de la vegetació típica de la muntanya mitjana humida.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

L'espai és el més notable i representatiu del Baix Ripollès i juntament amb l'Alta Garrotxa els més destacats del Pre-pirineu oriental de llevant. Geològicament cal destacar l'interès dels aspectes tectònics i geomorfològics de l'anticlinal de Bellmunt i el sinclinal de Vidrà. Cal remarcar el caràcter essencialment humit d'aquest territori, que permet el desenvolupament dels boscos de caducifolis propis de les terres centreuropees. Un aspecte a destacar és l'elevat interès que presenta la flora micològica, briològica i líquenològica. D'altra banda, l'espai acull una mostra representativa i diversa de la fauna centreuropea lligada a les formacions forestals de fulla caduca, com també la presència de diverses espècies d'interès, especialment de la fauna invertebrada amb diverses espècies endèmiques.

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

La pràctica totalitat de l'espai és de titularitat privada.

b. Usos i aprofitaments

Silvícoles. Agrícoles i ramaders. Turístic-recreatiu.

c. Construccions i instal·lacions

Carretera de coll de Bracons i nombroses pistes forestals. Nombroses masies i instal·lacions de caràcter rural. Castell, ermites, ponts, etc. Xarxa d'alta tensió que travessa l'espai.

A.7. Impactes actuals o previsibles

No existeixen impactes globalment significatius, tot i la degradació puntual de determinats ecosistemes forestals.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

St. Quirze de Besora i Ripoll tenen pla general. St. Pere de Torelló, Riudaura, la Vall d'En Bas, Montesquiu, Sta. Maria de Besora, Vidrà i Vallfogona de Ripollès tenen normes subsidiàries (b); Orís té normes subsidiàries.

b. Espais naturals de protecció especial

c. Protecció de la fauna

Zona de pesca controlada de la riera de Vallfogona; Refugi de Pesca de Vallfogona (Ordre de 28.2.1992).

d. Altres

- CUP

- Els faigs de la Grevolosa són declarats arbres monumentals (Ordre de 19.4.1991).

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

Globalment, ateses les característiques estructurals i dinàmiques dels actuals sistemes naturals, aquests sistemes no presenten problemes específics significatius. No obstant això, existeixen alguns elements a considerar per la seva vulnerabilitat i raresa.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

L'espai no presenta problemes actuals significatius, si bé cal preveure totes aquelles actuacions que puguin conduir a la transformació substancial del caràcter actual del paisatge vegetal.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai sense problemes significatius.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

El grau de protecció legal que li atorga el règim urbanístic vigent permet assegurar la conservació bàsica de l'espai.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

L'aïllament geogràfic i la manca d'assentaments humans al seu interior ha permès mantenir el bon estat actual de conservació dels sistemes naturals i del paisatge.

B.6. Conclusions

Espai amb una intensa activitat rural que en conjunt presenta un bon estat de conservació. La reglamentació actual i la derivada del PEIN resulten suficients, en les condicions actuals i previsibles, per atendre els requeriments bàsics de la seva protecció.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació pot contemplar la serra de la Ranta.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

C.3. Actuacions preventives

- Atès el caràcter silvícola d'aquest espai, d'acord amb l'article 10 de la Llei 6/1988 forestal, dins el seu àmbit territorial han de tenir prioritat la redacció dels plans de producció forestal.

- Promoure la inclusió de les fagedes amb jolli (*Scillo-Fagetum*) en la delimitació de superfícies forestals d'àrea reduïda a què fa referència l'article 10 de la Llei 12/1985 d'espais naturals.

C.4. Normes particulars

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Presència local de zones d'erosió intensa sobre materials tous. Freqüents àrees de risc geològic amb moviments superficials i caigudes de blocs.
- Fragilitat de determinades espècies de la flora i fauna invertebrada cavernícola endèmiques.
- Vulnerabilitat dels poblaments vegetals i faunístics extramediterranis.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

- L'explotació dels recursos naturals i l'obertura de vials a les zones de risc geològic han de fer-se evitant la degradació dels ecosistemes forestals.
- Hiperfreqüentació que implica la pèrdua de qualitat dels sistemes naturals, en indrets molt localitzats com la vall d'Ormoier, la vall del Llierca, la vall de la Muga i la vall del Bac.
- Activitats extractives disperses i puntuals que produeixen alteracions del paisatge dels sistemes naturals.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Espai sense problemes generalitzats, malgrat la presència d'un conjunt d'elements molt diversos que afecten puntualment la conservació dels sistemes naturals, com també l'existència d'espècies altament fràgils.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

El grau de protecció que li atorga el règim urbanístic vigent és suficient per a la protecció bàsica d'una part de l'espai encara que no assegura la persistència de determinats elements fràgils i vulnerables. La reserva natural parcial permet establir un règim de protecció estricta sobre un dels ecosistemes fluvials.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

-

B.6. Conclusions

Espai que en conjunt presenta un baix grau d'artificialització i alhora un bon grau de conservació, malgrat alguns problemes puntuals i ben localitzats. Cal reforçar el grau de protecció de determinats elements fràgils i/o vulnerables, i assegurar un grau de protecció bàsica per al conjunt de l'espai.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix a la descripció feta a A.2. Això no obstant, atesa la complexitat d'aquest espai, la delimitació definitiva podrà incloure algunes zones perimetrals que gaudeixin de les mateixes característiques i excloure algunes àrees amb forta activitat agro-pecuària.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

-

C.3. Actuacions preventives

- Atès el caràcter silvícola d'aquest espai d'acord amb l'article 47 de la Llei 6/1988 forestal, s'hauran d'impulsar dins l'àmbit de l'espai projectes d'ordenació i plans tècnics de gestió i millora forestals.
- Promoure la inclusió de les bosquines de telx en la delimitació de les superfícies forestals d'àrea reduïda a què fa referència l'article 10 de la Llei 12/1986 d'espais naturals.
- Ateses les característiques d'ús recreatiu d'unes zones d'aquest espai promoure la creació i adequació d'àrees forestals recreatives.
- Els programes anuals de gestió de la reserva natural parcial (article 29 de la Llei 12/1985) hauran de definir les actuacions adients d'acord amb els objectius de l'espai protegit.
- Regular i reconduir l'acampada a l'interior de l'espai. Les actuacions municipals a tal efecte han de gaudir de caràcter prioritari en l'atorgament d'aquells ajuts i subvencions als quals puguin acollir-se.

- Ateses les característiques esmentades a B.6., podria resultar convenient la promoció de la declaració de parc natural per a la totalitat o una part de l'àmbit de l'espai, d'acord amb el que preveu l'article 25 de la Llei 12/1985.

- Promoure la declaració d'acord amb el que preveu l'article 24 de la Llei 12/1985, com a reserva natural, d'aquells àmbits dins l'espai en un millor estat de conservació o amb un major grau de vulnerabilitat.

C.4. Normes particulars

D'acord amb l'article 9 de la Llei 12/1985, d'espais naturals, han de tenir la consideració d'estrictament protegides en aquest espai les espècies de la flora següent: *Allium pyrenaicum*, *Lithospermum oleifolium*, *Polygala vayredae*, *Ophrys catalaunica*, *Erinacea anthyllis*, *Euphorbia duvalii*, i *Linum campanulatum*, i de la fauna: *Molopidius spricollis*, *Lithobius altotyphius* i *Belisarius xambeui*.

Penya-segats de la Muga

Pre-pirineu oriental de llevant
Sector Alta Garrotxa

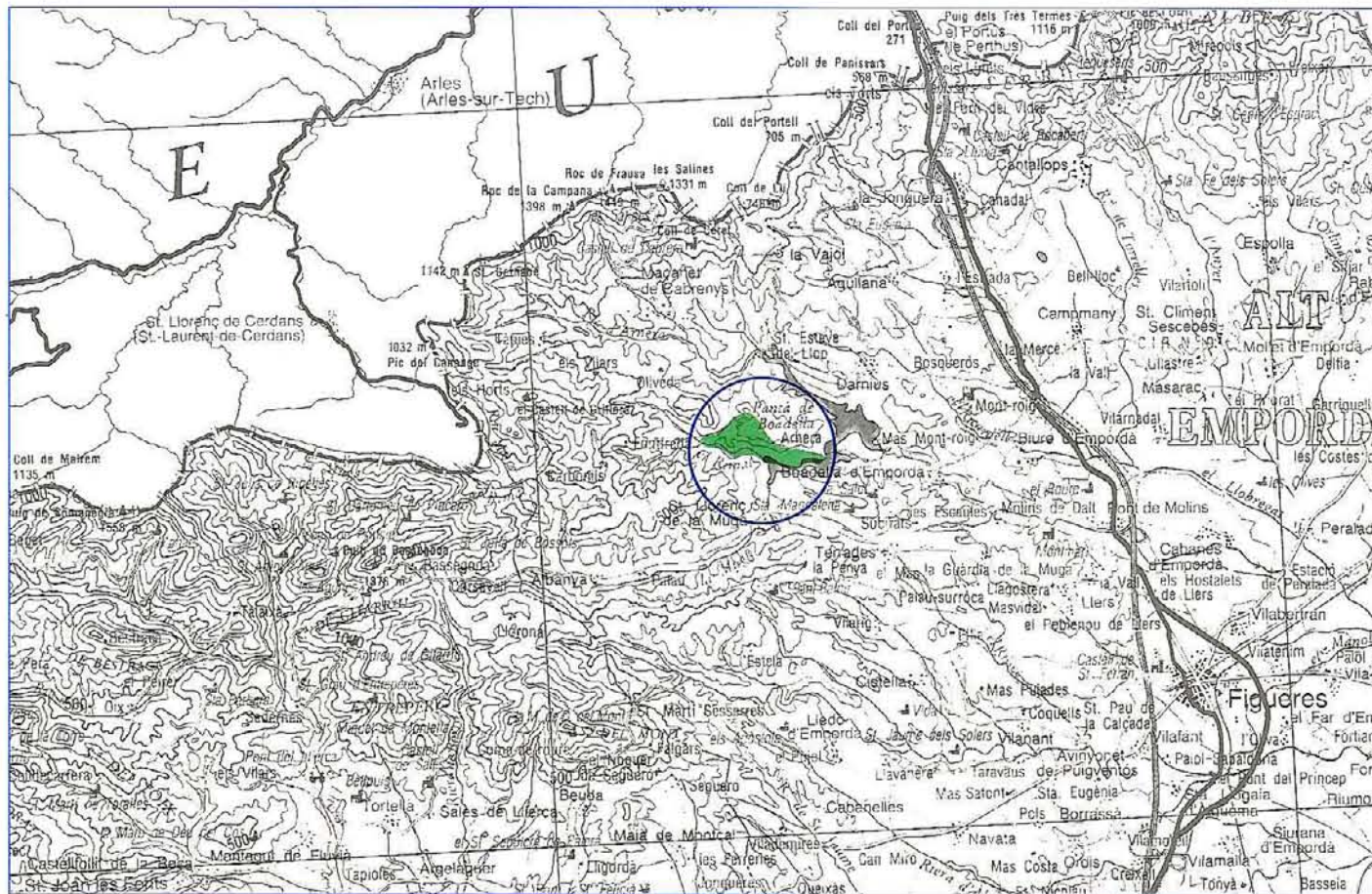
Els penya-segats triàsics del riu Muga se situen a la riba esquerra del barranc del Cau o el Rimal, és un espai de característiques úniques dins el territori pre-pirinenc. Situat com l'anterior espai en l'extrem més oriental de la regió, a diferència d'aquell afloren materials geològics diversos, predominantment àcids, que determinen l'establiment de sistemes naturals ben diferenciats.

El paisatge vegetal és caracteritzat pel predomini de les comunitats vegetals del domini de la sureda (*Quercetum ilicis galloprovinciale suberotosum*), i en especial de les broles silícioles d'estepes i brucs (*Cistion mediomediterraneum*). L'alzinar litoral calcícol a els boscos de ribera també apareixen a les zones de contacte amb els barrancs subsidiaris de la Muga.

El principal interès d'aquest espai rau en la seva singularitat botànica. L'espai constitueix un enclau biogeogràfic d'especial interès, on hi troben l'única localitat diverses espècies de la flora catalana, en especial de la criptogàmica. Cal esmentar la presència de la falguera africana *Pellaea calomelanos* que habita les fissures de les roques termòfiles. Així mateix destaca sobretot l'interès briològic i micològic amb importants elements mediterràneo-oceànics (*Leucobrium juniperoides*, *Harpalagenea ovata*, ...) únics a les terres catalanes.

Els sistemes limnològics d'aquest espai són una mostra de les característiques de la capçalera de la Muga amb l'unió dels efectes pirinencs i mediterranis i l'aparició de diferents substrats que el fan molt ric en alguns elements.

A. Informació (síntesi)

A.1. Situació

a. Geogràfica

Pre-pirineu oriental de llevant.

b. Administrativa (comarques-municipis)

Superfícies (ha)

Alt Empordà, l'	Sant Llorenç de la Muga	372,5
	Total	372,5

c. Cartogràfica (plànol SGE, E. 1:50.000)

219 - 220

A.2. Delimitació

Prenent com a punt inicial el barranc del Cau, el límit segueix la divisòria del terme municipal fins a l'embassament de Boadella d'on el límit segueix aigües amunt el riu Muga fins retrobar el punt inicial.

A.3. Superfície total

372,5 ha

A.4. El medi físic: síntesi

Penya-segats triàsics del riu Muga, constituïts bàsicament per conglomerats vermells, que se situen a la riba esquerra del Cau o el Rimal. Situat en l'extrem oriental del territori pre-pirinenc, afloren materials geològics diversos que determinen l'establiment de sistemes naturals diferenciats. El paisatge vegetal és caracteritzat pel predomini de les comunitats vegetals del domini de la sureda i de l'alzinar litoral.

A.5. Motius de la inclusió en el Pla

Espai constituït per materials geològics poc freqüents a Catalunya. El principal interès d'aquest espai rau en la seva singularitat botànica. L'espai constitueix un enclau biogeogràfic d'especial interès, on trobem l'única localitat amb diverses espècies de la flora catalana, en especial la criptogàmica (falgueres i moises).

A.6. Aspectes socio-econòmics d'interès

a. Propietat del sòl

Tot l'àmbit de l'espai és de titularitat privada.

b. Usos i aprofitaments

Preferentment silvícoles.

c. Construccions i instal·lacions

Algunes masies disperses. Pistes forestals.

A.7. Impactes actuals o previsibles

No existeixen impactes globalment significatius.

A.8. Proteccions legals

a. Règim urbanístic

-

b. Espais naturals de protecció especial

-

c. Protecció de la fauna

Zona de pesca en règim especial de l'embassament de Boadella (Ordre de 28.2.1992).

d. Altres

RIF

B. Diagnosi

B.1. Problemes específics dels sistemes naturals

- Inestabilitat i erosionabilitat dels vessants meridionals, atesa la natura dels materials.
- Vulnerabilitat de determinades espècies de la flora criptogàmica, atès que es troben en condicions ambientals extremes.

B.2. Problemes derivats de l'activitat antròpica

- L'explotació dels recursos naturals ha de fer-se sense que afectin l'estabilitat dels vessants, cosa que representaria la possible desaparició de determinades espècies.
- Com a conseqüència d'antigues explotacions mineres resten runams de bocamina inestables.

B.3. Síntesi dels problemes de l'espai.

Aspectes significatius

Globalment no existeixen problemes significatius.

B.4. Avaluació del grau de protecció legal existent

Aquest espai no gaudeix de cap protecció legal.

B.5. Altres factors condicionants de la conservació de l'espai

-

B.6. Conclusions

Espai globalment en un bon estat de conservació, per bé que no gaudeix de la protecció legal que asseguraria la supervivència de determinats elements. La reglamentació derivada del Pla resulta suficient, en les condicions actuals i previsibles, per atendre els requeriments bàsics de protecció de l'espai.

C. Determinacions

C.1. Criteris per a la delimitació definitiva

Aquesta delimitació es refereix estrictament a la descripció feta a A.2.

C.2. Criteris de prioritat per a futures ampliacions

-

C.3. Actuacions preventives

Atès el caràcter silvícola d'aquest espai d'acord amb l'article 47 de la Llei 6/1988 forestal, s'han d'impulsar dins l'àmbit de l'espai projectes d'ordenació i plans tècnics de gestió i millora forestal.

C.4. Normes particulars

D'acord amb l'article 9 de la Llei 12/1985 d'espais naturals, han de tenir la consideració d'estrictament protegides en aquest espai les espècies de la flora següents: *Pellaea calomelanos* i *Leucobrium juniperoides*.

